Enciclopedie „Cutezătorii“

MUZEE VII

Pe la începutul acestui secol, de-a lungul marelui fluviu Zambezi (de peste 2 600 km lungime), natura era de o frumuseţe şi o bogăţie de neimaginat. Pe pămîntul imensului bazin (cu suprafaţa de 1,5 milioane km^2), condiţiile naturale prielnice au format un adevărat tezaur cinegetic.

Cu toate că aici, ca de altfel şi în alte state africane, animalele au fost decimate în urma vînatului intensiv, practicat îndeosebi de cei veniţi de pe alte continente, iubitorii de frumos şi inedit sînt profund impresionaţi de varietatea frumuseţilor naturale. Chiar dacă facem abstracţie de cea mai mare şi mai spectaculoasă cădere de apă de pe Terra — Cascada Victoria — şi ne ocupăm numai de cîteva dintre numeroasele rezervaţii naturale, pe care, pe drept cuvînt, specialiştii le-au mai numit şi muzee vii.

În aval de Cascada Victoria, pe cursul celor doi afluenţi principali ai marelui fluviu — Luangwa şi Kafue — se găsesc cele mai mari şi mai bogate rezervaţii naturale, nu numai din Zambia, ci de pe întregul continent al Africii: Parcul naţional de vînătoare Luangwa, cu cea mai mare varietate de specii de animale sălbatice din lume, răspîndite pe o suprafaţă de peste 15 000 km^2, şi Parcul naţional Kafue, considerat cel mai mare din Africa, el întinzîndu-se pe o suprafaţă de 22 400 km^2, deci cu ceva mai mare decît cea a Elveţiei.

Rezervaţia de pe Luangwa este dominată de o vegetaţie arboricolă, ierboasă şi de mlaştină, specifică climatului tropical. Vizitatorilor le este deschisă rezervaţia numai în perioada sezonului uscat, adică între lunile mai şi noiembrie.

Dimineaţa, cînd încă nu s-a luminat de ziuă, se pot vedea elefanţii care traversează rîul, spectacol deosebit, ce se desfăşoară ca un adevărat ceremonial: în şir, cu cel mai în vîrstă elefant în frunte, urmat de ceilalţi. Pe drumurile parcului nu lipsesc niciodată semnele de circulaţie, care indică „Atenţie, elefanţi“. Aici trăiesc şi alte numeroase specii de animale ierbivore şi carnivore. Oarecum caraghios îţi apare jocul turmelor de maimuţe de cele mai diferite specii, interesantă fiind Baby bush sau maimuţa de noapte, care este considerată una dintre cele mai frumoase şi mai agile, avînd capul asemănător cu al unei pisicuţe birmaneze, iar corpul la fel cu cel al suratelor ei. Ea se hrăneşte şi cu produse vegetale, dar manifestă preferinţă pentru insecte. Să nu uităm că şi maimuţele, la rîndul lor, sînt o pradă uşoară pentru şerpi, care aici se găsesc din abundenţă (îndeosebi boa, cobra, mambwa verde arboricolă, mambwa neagră, vipera gabonează ş.a.), sau pentru feline şi chiar pentru localnici.

Impresionante sînt întîlnirile cu marile turme de antilope (impala, kudu, puku, roan), cu salturile lor imense prin aer, de girafe (specia Tornicraft se găseşte doar în această rezervaţie), zebre, porci sălbatici, iar cînd apar leii, leoparzii, imenşii hipopotami sau rinoceri respiraţia ţi se opreşte de teamă, dar nu reduce curiozitatea de a-i urmări, de a-i cunoaşte mai bine.

Bogata vegetaţie a parcului Luangwa este înţesată de graţioasele egrete, de ibişi şi cameleoni, care, atunci cînd îi întîlneşti, te uimesc prin gama largă de culori pe care ţi-o oferă şi mai ales prin mişcările extrem de lente şi ciudate în deplasarea pe trunchiurile copacilor, ca şi prin viteza de prindere a insectelor.

În Parcul naţional Kafue, pe care rîul cu acelaşi nume îl străbate pe o lungime de aproape 250 km şi în jurul căruia vegetaţia luxuriantă este de o rară frumuseţe şi varietate, se pot întîlni multe specii endemice, ca antilopa Rartebeest, Wildebeest şi Lechwe, aceasta din urmă — prezentă azi în număr redus şi doar în partea sudică a rezervaţiei —, din cauza vînatului intensiv din trecut, fiind pe cale de dispariţie. Ghepardul, cel mai rapid patruped din lume, străbate cu cei peste 80 km/h, ca o adevărată săgeată, hăţişurile ierboase din nordul rezervaţiei. Aceste hăţişuri constituie un adevărat paradis al păsărilor, fapt demonstrat de prezenţa celor peste 400 de specii identificate de specialişti, din cele 600 existente pe întregul teritoriu al Zambiei (maimba — pasărea mierii, tovarăşul credincios al culegătorilor de ceară şi miere, pe care-i conduce fără greşeală la scorbura ce ascunde mult rîvnitul aliment dulce, sau bibilica sălbatică cu penajul ei albastru, gîtul golaş şi ochii rubinii, ce uimeşte prin frumuseţea ei etc.).

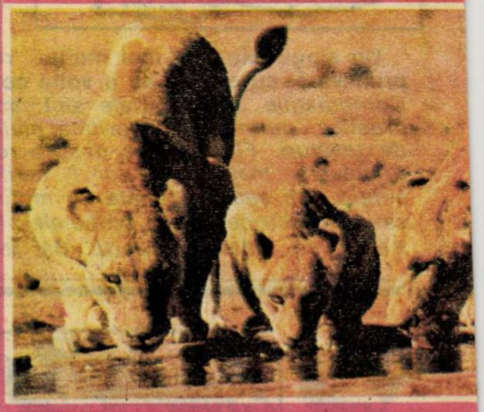

Apele limpezi ale rîului Kafue găzduiesc sute de specii de peşti (peştele-tigru, de un metru lungime, bibanul auriu, somnul de pînă la 30 kg etc.).

Desigur, am putea continua cu prezentarea celorlalte rezervaţii naturale din lungul curs al fluviului Zambezi (de exemplu: Sumbu, Lunga, Kassonca, Lukusuki, Isagano ş.a.), fiecare cu ineditul său. S-ar putea mai lesne înţelege atunci că, într-adevăr, această zonă a Africii este paradisul animalelor şi păsărilor.

CONSTANTIN NEDELCU

CALEIDOSCOP

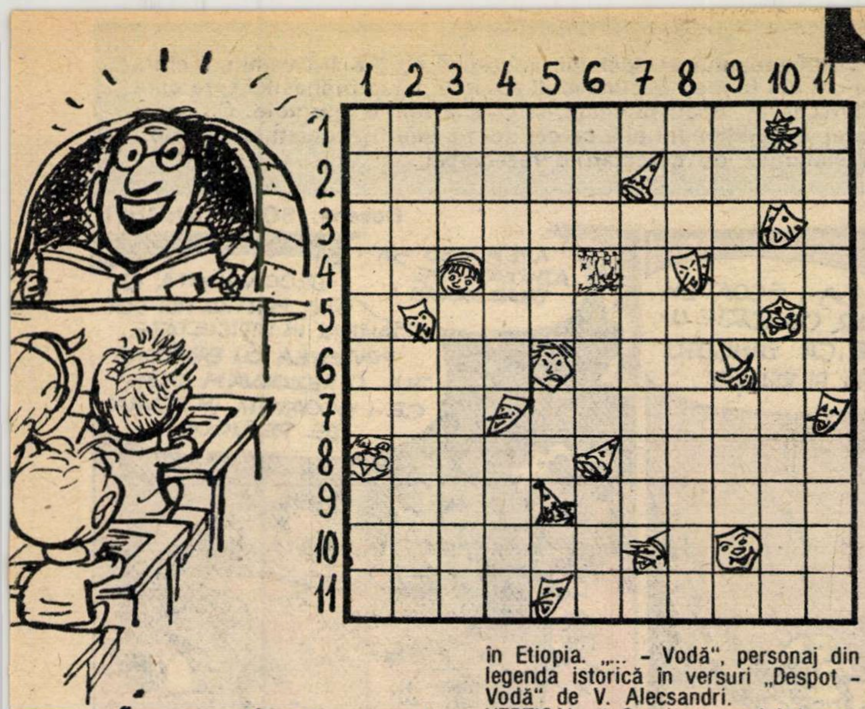

Învitație la teatru

ORIZONTAL: 1) Strălucit dramaturg român (1852–1912), autorul comediilor „O noapte furtunoasă", „D-ale carnavalului" și al capodoperei „O scrisoare pierdută". 2) Și-a dat cu părerea. Dona..., personaj feminin din „Cavalerul din Olmedo" de Lope de Vega. 3) Cunoscut dramaturg român (Tudor; 1903–1970), semnatarul comediei „Titanic Vals". 4) Elena Sereda. Niki Atanasiu – Localitate în Iran. 5) „Teatrul...", cunoscută instituție de profil din Piatra Neamț (neart). 6) Gaură la... ciorap! Partea corăbiei expusă vîntului. Barbu Lăzăreanu. 7) Vivat centrul! Personaj secundar din „Căruța cu paiațe" de M. Ștefănescu. 8) „Cneazul...", operă de Al. Bordin...", comedie „cu cîntece" de V. Alecsandri (1856). 9) „... rege", tragedie de Sofocle. Îngrădiri pe care regula celor trei unități (de spațiu, de timp și de acțiune) le impunea teatrului clasic. 10) Personaj din piesa într-un act „Urme pe zăpadă" de Paul Everac (George). Pronume personal feminin. 11) Fluviu în Etiopia. „... – Vodă", personaj din legenda istorică în versuri „Despot – Vodă" de V. Alecsandri.

VERTICAL: 1) Specie a genului dramatic (pl.). Rîu în U.R.S.S. 2) „... de soare", piesă de Delavrancea, evocînd figura legendară a lui Ștean cel Mare. Poet latin (43 î.e.n. – c. 17 e.n.) evocat de V. Alecsandri într-o piesă în versuri. 3) Efectul unor scene comice. Caracteristic tragediei (fem.). 4) Scriitor român contemporan (Valeriu; n. 1921), semnatarul poemelor dramatice „Miorița" și „Manole". Contrar. 5) Bogat, dar... fără căpătîi! Decor final! 6) Ele conduc marionetele. Simbol al vîntului, al apei și al focului în mitologia scandinavă. Zîna – ..., personaj din feeria „Sînziana și Pepelea" de V. Alecsandri (nom. neart.). 7) Personaj din piesa lui V. Alecsandri „Despot-Vodă". Scriitor român (Victor; 1889–1972), autorul cunoscutelor piese de inspirație folclorică „Înșir-te, mărăgărite" și „Cocoșul negru". 9) Formulare. Fluviu în Peru. 10) Ține loc de curea. 11) Creatorul, alături de Euripide și Sofocle, al tragediei de tip clasic. „Regele...", tragedie de Shakespeare, al cărei subiect este asemănător cu cel al basmului românesc „Sarea în bucate".

DICȚIONAR: INES, NEH, IORA, DOF, AUAS, ENA, ELF, LIC, ENI.

Dorin Arghir, Onești — Bacău

* * *

Șah

Diagrama
Alb: Rd2, Nh8, Ca3
Negru: Ra1, pioni: a2, b2

Albul mută și dă mat în trei mutări.

Soluția, în numărul următor.

ETAPA A V-a

CONCURSUL

ARENA MATEMATICIENILOR

Noua etapă a Concursului „Arena matematicienilor" a debutat în nr. 7/1988 al revistei noastre. În același număr a apărut problema nr. 1: Numărul 100.

În fiecare din numerele următoare a apărut cîte o problemă din concurs. O alta apare în numărul de față.

Amintim participanților că rezultatele tuturor problemelor se vor trimite pe adresa redacției toate odată, într-un singur plic, la sfîrșitul seriei de 10 probleme. Pe plic, alături de adresa noastră (Revista „Cutezătorii", Piața Scînteii nr. 1, cod 71341, București), se va menționa: Pentru Concursul „Arena matematicienilor".

6. Opt de opt

Cum se pot folosi opt cifre 8, astfel încît să rezulte numărul 1 000?

CU-CU
CU-CU
CU-CU

CARE DIN CELE CINCI

segmente triunghiulare trebuie așezat în colțul din dreapta desenului pentru a-l completa?

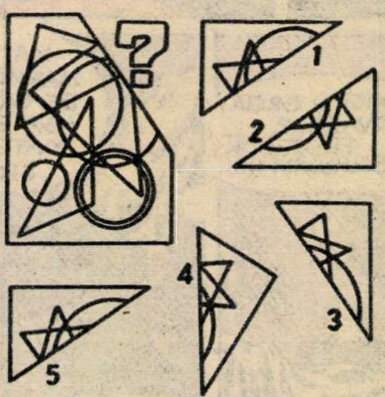

TICUȚĂ CEL UITUC

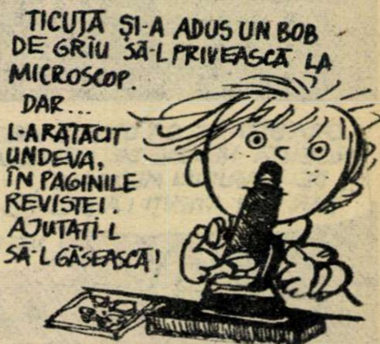
TICUȚA ȘI-A ADUS UN BOB DE GRÎU SĂ-L PRIVEASCĂ LA MICROSCOP.
DAR...
L-A RĂTĂCIT UNDEVA, ÎN PAGINILE REVISTEI.
AJUTAȚI-L SĂ-L GĂSEASCĂ!

Dezlegarea jocurilor din numărul trecut:

Piramidă: 1) C. 2) Om. 3) Pur. 4) Iser. 5) Laudă. 6) Amical. 7) Rudenie. 8) Înaintaș. 9) Educatori.

Primăvară: 1) Primăvară. 2) Semănat ● Pi. 3) Noroi ● Pion. 4) Mai ● Alai. 5) As ● Rîndunea. 6) Rca ● Murg ● Nr. 7) Tulipă ● Alia. 8) Itb ● Vr ● Tt. 9) Iarbă ● Seu. 10) Orn ● Iarnă. 11) Real ● Natură.

Temporală
Dezlegare: Cadranul solar indică orele.

Foto: MIHAI NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

Instantaneu... muzical la Palatul pionierilor și șoimilor patriei.
Zimnicea: ștafeta noilor livezi.

CUTEZĂTORII 12 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: IOAN DONCA; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* IOAN MIHAESCU

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. 12 pag., 1,50 lei

AVENTURI LA COTA 1600

Comandantul echipajului, împreună cu Ilie şi Cosmin, îi ajută pe cei doi bărbaţi necunoscuţi să urce panta prăpastiei spre care alunecaseră. Scot, totodată, şi capcanele cu marmote. Cu acest prilej, expediţionarii află că cei doi nu sînt braconieri, ci lucrători la staţiunea de cercetări a rezervaţiei.

Scenariul: CONSTANTIN DIACONU

Desene: SORIN ANGHEL

5

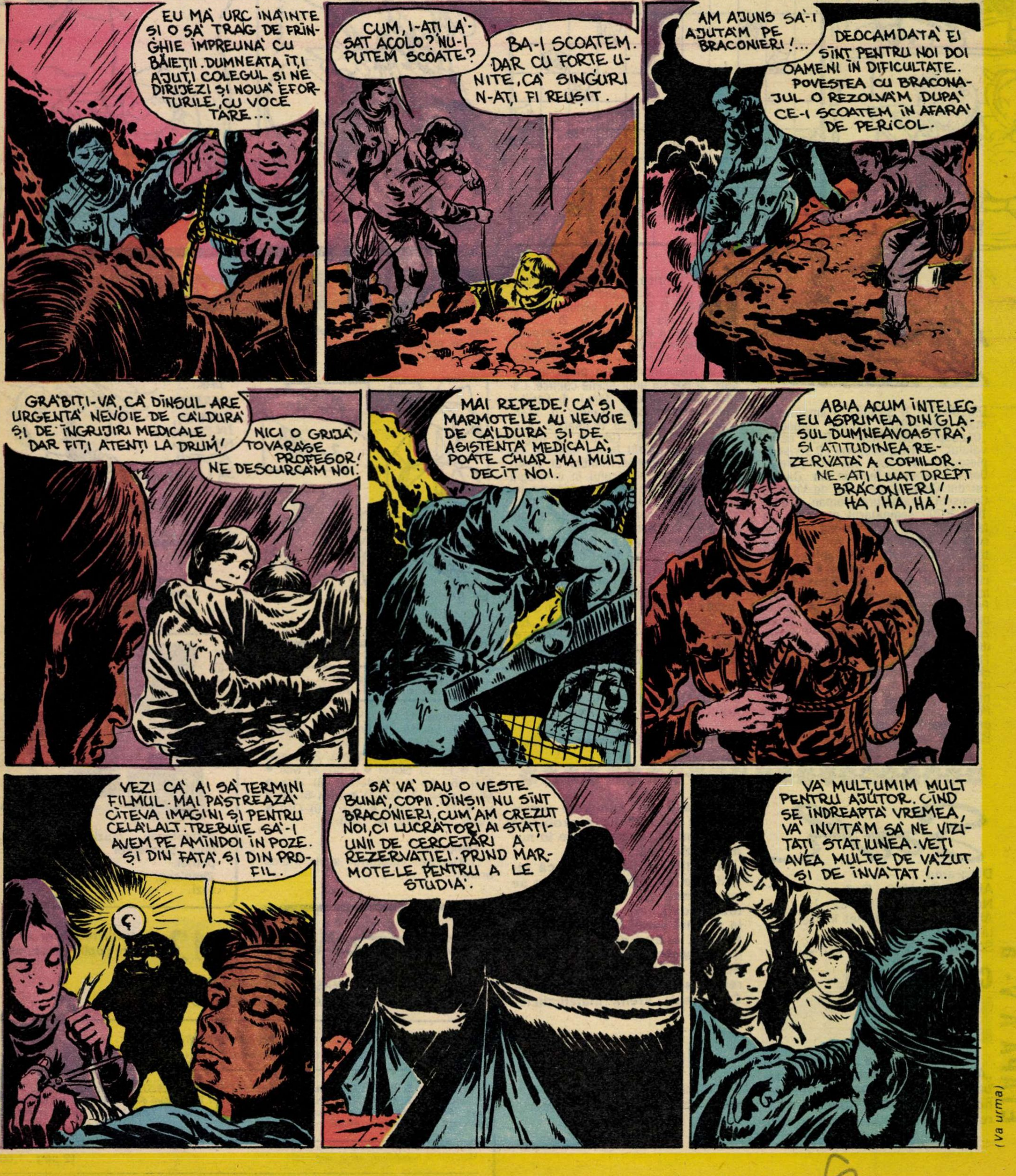
EU MĂ URC ÎNAINTE ŞI O SĂ TRAG DE FRÎNGHIE ÎMPREUNĂ CU BĂIEŢII. DUMNEATA ÎŢI AJUŢI COLEGUL ŞI NE DIRIJEZI ŞI NOUĂ EFORTURILE, CU VOCE TARE...
CUM, I-AŢI LĂSAT ACOLO? NU-I PUTEM SCOATE?
BA-I SCOATEM. DAR CU FORŢE UNITE, CĂ SINGURI N-AŢI FI REUŞIT.
AM AJUNS SĂ-I AJUTĂM PE BRACONIERI!...
DEOCAMDATĂ EI SÎNT PENTRU NOI DOI OAMENI ÎN DIFICULTATE. POVESTEA CU BRACONAJUL O REZOLVĂM DUPĂ CE-I SCOATEM ÎN AFARĂ DE PERICOL.
GRĂBIŢI-VĂ, CĂ DÎNSUL ARE URGENTĂ NEVOIE DE CĂLDURĂ ŞI DE ÎNGRIJIRI MEDICALE, DAR FIŢI ATENŢI LA DRUM!
NICI O GRIJĂ, TOVARĂŞE PROFESOR! NE DESCURCĂM NOI.
MAI REPEDE! CĂ ŞI MARMOTELE AU NEVOIE DE CĂLDURĂ ŞI DE ASISTENŢĂ MEDICALĂ, POATE CHIAR MAI MULT DECÎT NOI.
ABIA ACUM ÎNŢELEG EU ASPRIMEA DIN GLASUL DUMNEAVOASTRĂ, ŞI ATITUDINEA REZERVATĂ A COPIILOR. NE-AŢI LUAT DREPT BRACONIERI! HA, HA, HA!...
VEZI CĂ AI SĂ TERMINI FILMUL. MAI PĂSTREAZĂ CÎTEVA IMAGINI ŞI PENTRU CELĂLALT. TREBUIE SĂ-I AVEM PE AMÎNDOI ÎN POZE. ŞI DIN FAŢĂ, ŞI DIN PROFIL.
SĂ VĂ DAU O VESTE BUNĂ, COPII. DÎNŞII NU SÎNT BRACONIERI, CUM AM CREZUT NOI, CI LUCRĂTORI AI STAŢIUNII DE CERCETĂRI A REZERVAŢIEI. PRIND MARMOTELE PENTRU A LE STUDIA.
VĂ MULŢUMIM MULT PENTRU AJUTOR. CÎND SE ÎNDREAPTĂ VREMEA, VĂ INVITĂM SĂ NE VIZITAŢI STAŢIUNEA. VEŢI AVEA MULTE DE VĂZUT ŞI DE ÎNVĂŢAT!...

(Va urma)

6

ÎN ACEST NUMĂR:

- Minunatele chipuri ale hărniciei
- Limba noastră-i o comoară
- Prietenii naturii la startul primăverii
- Sportul de-a lungul veacurilor
- Enciclopedie

Cutezătorii

TĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

13

JOI, 31 MARTIE 1988,
ANUL XXII (NR. 1068)

CADRAN POLITIC

Țara întreagă, acum, în plină primăvară, poartă pe chipu-i reîntinerit prospețimea luminoasă a înnoirilor care te întîmpină cu generozitate la tot pasul, zi de zi. Copil, tînăr sau adult, ești impresionat să afli sau, pur și simplu, să descoperi în jurul tău mereu alte și alte prefaceri care schimbă continuu, într-un ritm impresionant, peisajul cu care, de-a lungul anilor, te-ai obișnuit.

E primăvară, și țara, prin oamenii săi, și-a revărsat deplin întreaga hărnicie, constituind imaginea unei mărețe lucrări la care participă, cu răspundere și dăruire, întregul popor. Natura însăși însoțește parcă apoteotic această măiastră operă a oamenilor, arătîndu-și izbînda în firele viguroase de grîu, în primele flori, în copacii înfrunziți. Dimensiunea metaforei „țara e un șantier", în care se broda inițial imaginea viitoarelor transformări ale societății noastre socialiste, a fost astăzi egalată de realitatea însăși, de avîntul dezvoltării fără precedent a patriei noastre în cele peste două decenii ce au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. Căci astăzi, în glorioasa Epocă Nicolae Ceaușescu, țara este cu adevărat un șantier, un mare șantier al muncii, al creației, al hărniciei, în care, alături de marile obiective economice, culturale, sociale ce iau naștere, se înalță, luminoasă, cea mai de seamă realizare a zilelor noastre, conștiința socialistă revoluționară, patriotică a omului nou, făuritorul conștient și activ al societății socialiste și comuniste.

Această uriașă transformare revoluționară a vieții noastre se datorează Partidului Comunist Român, care, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înfăptuiește sigur și ferm noile destine socialiste și comuniste ale poporului român, liber și independent în patria sa multimilenară.

Avem un partid puternic, cutezător, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în nenumărate rînduri, ca și la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., în care conștiința politică a celor peste 3,7 milioane de membri se constituie într-o uriașă forță, de neînfrînt, capabilă să conducă România socialistă pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație. Comuniștii – muncitori, țărani și intelectuali –, ceilalți oameni ai muncii din toate domeniile și sectoarele vieții economico-sociale, toți cetățenii țării, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, dau zi de zi dovada deplinei lor adeziuni la politica internă și externă a Partidului Comunist Român, a dragostei și prețuirii față de cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin remarcabile fapte de muncă, printr-o contribuție din ce în ce mai sporită la propășirea patriei, a națiunii noastre.

Nu e năzuință mai înaltă pentru fiecare fiu al României decît aceea de a fi părtaș la marea operă de înflorire a țării, de a-și dedica viața scumpelor idealuri ale patriei și partidului, de a pune în slujba înfăptuirii acestora, cu pricepere și dăruire, întreaga sa capacitate creatoare. Angajare, participare și răspundere sînt noile coordonate ale unei noi atitudini față de muncă și societate al căror suport și, totodată, izvor generos îl constituie spiritul revoluționar, îngemănat pentru totdeauna cu simțirea patriotică cea mai profundă.

Partidul, stimulînd valorile personalității umane, stimulează însăși dezvoltarea conștiinței socialiste, revoluționare, patriotice, creînd cel mai favorabil cadru de manifestare politică și socială activă a tuturor cetățenilor națiunii noastre. Prețuind trecutul glorios de luptă al poporului român, angajîndu-se hotărît la înfăptuirea politicii partidului, la realizarea marilor obiective de dezvoltare a țării, omul acestui luminos timp contemporan acționează conștient, cu responsabilitate, pentru a asigura țării, generațiilor de azi și de mîine, un viitor de aur. Puterea sa constă în capacitatea de a-și iubi patria cu întreaga sa ființă, în hotărîrea de a apăra, oricînd, cu strășnicie libertatea, independența și suveranitatea țării, în spiritul deschis, larg cuprinzător de înțelegere, prietenie și colaborare cu toate popoarele lumii.

Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R., desfășurată la începutul acestei săptămîni, România socialistă, a cărei activitate internațională pusă în slujba instaurării unui climat de pace în lume și înlăturării războaielor, este cunoscută pe toate meridianele globului, promovează activ în relațiile cu toate statele planetei principiile deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, respectării dreptului fiecărui popor la dezvoltarea liberă și independentă.

Respectarea acestor principii reprezintă, totodată, pentru toate statele o îndatorire și o obligație, în numele aspirațiilor de pace, înțelegere și prietenie ale popoarelor, al năzuinței lor de a trăi într-o lume mai bună și mai dreaptă.

Întregul nostru popor acordă o înaltă prețuire politicii interne și externe a partidului, ideilor, tezelor și orientărilor formulate de conducătorul nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neobositei sale activități dedicate înfăptuirii nobilelor idealuri socialiste și comuniste ale patriei și partidului. Prin întreaga activitate pe care o desfășoară, prin faptele de exemplară muncă, oamenii muncii, toți fiii țării își exprimă hotărîrea de a nu precupeți nici un efort pentru traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

ODĂ HĂRNICIEI

Mîinile muncii sînt
Mîinile patriei făuritoare
De tot ce-i rod
Pe românescul pămînt
Şi înfloreşte la noi, sub soare.

Marile ctitorii contemporane
Sînt ridicate în pace
Şi-n hărnicie;
Epoca de aur în care trăim
E un poem minunat pe care
Întreaga patrie îl scrie.

Spre comunism urcă România
Şi are,
În jurul inimii, întregul popor.
Partidul este forţa patriei prin care
Epoca Ceauşescu
Urcă mereu spre viitor.

DUMITRU MARINESCU
cl. a VIII-a, Cluj-Napoca

O înaltă îndatorire patriotică A MUNCI PENTRU ŢARĂ

Alături de aspiraţia de dreptate şi libertate, de dragostea de adevăr şi omenie, de vocaţia păcii, abnegaţia în muncă a reprezentat una dintre trăsăturile proprii felului de a fi şi a trăi al poporului român. Încă din vremuri imemoriale, oamenii meleagurilor româneşti, înfrăţiţi cu cîmpiile, dealurile şi munţii ţării au făcut glia să rodească bogat, au pus în valoare avuţiile pămîntului, împodobindu-l cu inestimabile bogăţii şi frumuseţi. Strămoşii geto-daci erau cunoscuţi ca harnici şi pricepuţi agricultori, iar mănoasele lor cîmpii erau vestite pînă departe prin bogăţia recoltelor. Deopotrivă, geto-dacii erau cunoscuţi şi ca neîntrecuţi constructori.

Munca, izvorîtă dintr-o nestinsă dragoste pentru glia străbună, le-a dat românilor tăria de a birui nenumărate vitregii cu care i-au încercat vremurile. După atîtea pustiitoare invazii străine, după atîtea distrugeri de uriaşe bunuri materiale şi spirituale, românii au găsit întotdeauna în ei puterea de a relua viaţa de la capăt, de a reface locuinţele ruinate, ogoarele pîrjolite, de a clădi şi reclădi mereu străvechile lor aşezări. Munca tenace, hărnicia, înfrăţirea deplină cu locurile strămoşeşti se află, fiecare în parte şi toate la un loc, la temelia tuturor izbînzilor dobîndite de români. Pe ele s-a făurit uriaşul patrimoniu de valori şi frumuseţi prin care românii au contribuit de-a lungul vremii la îmbogăţirea tezaurului civilizaţiei umanităţii, în conştiinţa căreia s-au impus ca un popor adînc iubitor de libertate, statornic în muncă, harnic şi talentat, cu vaste resurse de energie şi putere creatoare, de abnegaţie şi dăruire.

Dînd o nouă strălucire acestor tradiţii, epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului a dovedit, prin mărețe înfăptuiri, forţa de creaţie a poporului român — un popor liber, stăpîn pe soarta sa, construindu-şi conştient prezentul şi viitorul. **Epoca Nicolae Ceauşescu** reprezintă răstimpul în care, ca urmare nemijlocită a marii încrederi a secretarului general al partidului în puterile creatoare ale naţiunii, poporul nostru a fost chemat să-şi mobilizeze energiile în îndeplinirea celor mai cutezătoare programe de dezvoltare economico-socială din întreaga noastră istorie. S-a acţionat, totodată, cu neabătută consecvenţă în vederea creării celor mai propice condiţii pentru împlinirea oricăror aptitudini şi vocaţii constructive, pentru promovarea iniţiativei şi spiritului gospodăresc, pentru punerea în valoare a resurselor de abnegaţie şi dăruire ale tuturor fiilor patriei.

Pe această temelie, epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului se incrustează în paginile marii cărţi a istoriei patriei ca perioada unui amplu efort creator. Acest efort s-a materializat în realizări socialiste de o anvergură fără precedent, în prefaceri revoluţionare de o amplitudine şi profunzime fără egal, care consacră **Epoca Nicolae Ceauşescu** drept cea mai rodnică perioadă din îndelungata existenţă a poporului nostru.

Anii care au trecut de la istoricul forum comunist din iulie 1965 constituie răstimpul unei puternice creşteri a forţei economice a ţării, a sporirii în ritmuri înalte a avuţiei naţionale, toate acestea conferind trainice temelii independenţei şi demnităţii patriei, afirmării sale libere şi suverane între statele lumii contemporane.

S-au realizat în toţi aceşti ani vaste lucrări constructive, care au transformat însăşi geografia patriei. Dintre ele trebuie amintite, înainte de toate, Canalul Dunăre-Marea Neagră, Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, ilustrare grăitoare a puterii economiei româneşti, a geniului constructiv al poporului; salbele de hidrocentrale de pe Dunăre şi de pe rîurile interioare; marile sisteme de irigaţii şi de îmbunătăţiri funciare, prin care s-a asigurat sporirea necontenită a fertilităţii pămîntului; Transfăgărăşanul, precum şi alte numeroase căi — ferate şi rutiere —, zecile şi zecile de mari poduri peste Dunăre şi peste celelalte rîuri ale ţării; metroul bucureştean — modernă magistrală subterană, care va ajunge în curînd la 60 de kilometri; amenajarea complexă a rîului Dîmboviţa, care a împlinit visul atîtor generaţii de a reda Capitalei un rîu limpede, curat; maiestuosul centru civic bucureştean; măreţele edificii culturale şi sociale care împodobesc astăzi toate oraşele ţării şi care au făcut, practic, să apară în fiecare dintre acestea noi şi moderne centre civice; milioanele de apartamente şi locuinţe ridicate în toate aşezările ţării, care le-au prefăcut din temelii înfăţişarea, dîndu-le prospeţime şi tinereţe.

Toate aceste realizări, şi încă multe altele, conturează imaginea unei epoci de măreţ avînt constructiv, de vaste împliniri socialiste, în cursul căreia poporul român, prin munca sa eroică, a înaintat pe calea progresului economico-social mai mult decît în secole întregi de istorie.

Mîndru de tot ceea ce a înfăptuit în acest răstimp, hotărît să adauge în anii ce vin noi şi măreţe realizări celor de pînă acum, poporul român este adînc pătruns de nevoia apărării păcii, pentru a se bucura de roadele muncii sale şi a-şi consacra toate forţele sale creatoare, acum şi în viitor, prosperităţii şi propăşirii patriei.

Iată de ce, muncind cu înaltă răspundere pentru ţară, pentru prezentul şi viitorul ei, poporul român se află în primele rînduri ale luptei pentru pace, pentru înlăturarea războiului din viaţa umanităţii. Tocmai de aceea, România este cunoscută pretutindeni în lume ca ţară a muncii, a construcţiei şi a păcii, în care un popor harnic şi demn face totul spre a edifica o ţară puternică şi prosperă, liberă şi demnă, năzuind şi acţionînd cu neabătută statornicie pentru a apăra pacea — supremul bun al oamenilor, al popoarelor.

MINUNATELE CHIPURI ALE HĂRNICIE

Semnele primăverii s-au arătat de timpuriu și pe meleagurile Vîlcei. La Stroești, copiii celor trei școli din comună — Stroești, Dianu și Cireșu — au întîmpinat-o cu mare bucurie, pentru că de-acum puteau începe să-și pună în aplicare mulțimea de planuri pe care și le făcuseră. Ei se mai bucurau și pentru faptul că tocmai primiseră o veste deosebită: în întrecerea pionierească „Tot înainte!", cei 207 copii ai Școlii Stroești au cucerit locul I pe județ. Pentru a obține acest loc, întreaga unitate s-a străduit să îndeplinească cu rezultate cît mai bune toate cele șapte obiective ale întrecerii.

Realizările lor dovedesc că au reușit! La învățătură, de pildă, peste trei sferturi din copii au numai medii de la 7 în sus.

Între colegii lor din județ însă, copiii Școlii Stroești sînt cunoscuți și ca foarte buni gospodari. Pioniera **Daciana Stoica,** comandanta unității, vorbește întotdeauna cu plăcere despre hărnicia pionierilor din școală.

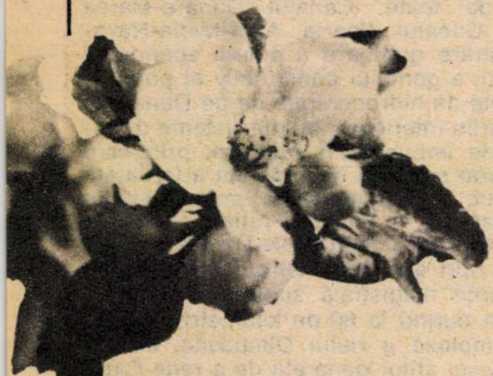

Pentru că numai prin participarea tuturor au reușit sa amenajeze, bunăoară, una dintre cele mai frumoase baze sportive din țară. La școala lor se pot desfășura simultan șapte meciuri de volei pe cele șapte terenuri special amenajate. Dar la Stroești copiii mai joacă, tot pe terenurile lor, și badminton, handbal, baschet, fotbal, minifotbal, tenis. Mai există acolo și locuri amenajate pentru sărituri, pistă aplicativă etc.

Cu toții sînt mîndri că au muncit la amenajarea acestei baze sportive model, care de altfel le-a și adus locul I pe țară în întrecerea „Pentru cea mai frumoasă bază sportivă și de p.t.a.p.".

Și fiindcă vorbim despre spiritul gospodăresc, trebuie să spunem că la Stroești pionierii pot fi întîlniți adeseori nu numai înfrumusețîndu-și școala sau lucrînd pe lotul școlar. Sătenii au fost tare bucuroși în zilele cînd i-au văzut pe copii îndreptîndu-se cu uneltele pe umeri spre pajiștile comunei, pe care le-au curățat și îngrijit. Sau cînd la valea Ulmului, Teaca, Apa Sărată și la Dealul Înalt se plantează puieții de salcîmi. Salcîmii plantați anul trecut, pe o suprafață ce totalizează 5 ha, vor înfrunzi în curînd. Acestora însă pionierii din Stroești, împreună cu prietenii lor din Cireșu și Dianu, le vor adăuga în această primăvară alte mii de pomi tineri — cam cît cuprind 12 ha. O adevărată pădure!

Înreprinzătorii noștri prieteni din Școala Stroești s-au gîndit la un moment dat să se ocupe și de zootehnie. „Avem lot școlar mare, putem cultiva acolo și porumb, și cartofi, și sfeclă furajeră. De ce să nu încercăm?" Pentru a-și pune în aplicare ideea, au construit chiar și o... bucătărie furajeră pentru prepararea hranei animalelor. Au încercat și au reușit. Anul trecut au și valorificat 40 de purcei. Anul acesta vor sa crească și să valorifice și mai mulți! Planurile lor sînt însă și mai bogate. Peste cîteva luni ne vor putea invita într-o frumoasă... grădină de 2 000 mp, cultivată cu plante medicinale. La realizarea acestei idei au cerut sprijinul specialiștilor de la Întreprinderea de sere Rîmnicu Vîlcea. Și vor mai avea o nouă bază furajeră destinată sericiculturii, domeniu în care dețin o experiență foarte bună. E vorba de plantarea a 2 000 de puieți de dud ce vor flanca, începînd cu această primăvară, 7 km din șoseaua județeană.

Exemplul lor este urmat și de colegii lor de la școlile Cireșu și Dianu. Pentru viitoarele generații de puieți care urmează să crească în pepiniere, copiii Școlii Dianu au pornit în luna ianuarie spre pădurile ce se întind pe dealurile din preajma comunei și au cules 117 kg semințe de salcîm.

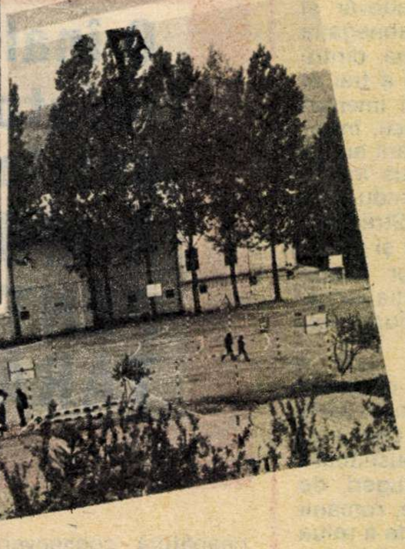

Mulți dintre gospodarii comunei și-au pregătit grădinile și așteaptă timpul prielnic pentru plantarea răsadurilor de roșii, ardei, gogoșari și varză, care acum cresc în răsadnițele amenajate de pionieri în grădina școlii.

La Cireșu, copiii sînt foarte pricepuți nu numai în îngrijirea livezilor, ci și în cultura coacăzului, un arbust pe cît de delicat, pe atît de pretențios. Și pentru că în zona lor, zonă de dealuri, cu climă mai răcoroasă, legumele se maturizează mai tîrziu, harnicii noștri prieteni s-au hotărît să le obțină, de timpuriu, din... solarii.

Cine va avea cel mai reușit solar din toate cele trei așezări nu vă putem spune încă, fiindcă întrecerea între copii se află la această oră în plină desfășurare. Știm însă că pe lîngă solariile de la școală, din grădinile multor gospodari din Stroești, Dianu și Cireșu se vor culege recolte timpurii din 55 de solarii construite de copii.

După cum vedeți, harnicii pionieri din comuna Stroești au multe idei frumoase, care devin fapte prin munca unită a tuturor. Ei sînt mîndri că la sporirea frumuseții școlii, a comunei și a împrejurimilor participă cu elanul care le este caracteristic.

Vă felicităm, dragi prieteni, și... „Tot înainte!".

FOTOREPORTER „Cutezătorii"

• Harnicii membri ai cercului de floricultură și legumicultură de la C.P.Ș.P. din Galați se pregătesc, după cum ne spune și pionierul fotoreporter **Ciprian Magria,** ca, în curînd, să recolteze salata verde (foto 1).

• O frumoasă „recoltă", de data aceasta de note bune, au obținut și pionierele **Maria Mirea** și **Ligia Botea** din clasa a VI-a C de la **Școala nr. 2** din **Hunedoara.** Pionierii fotoreporteri de la C.P.Ș.P. le-au surprins pe cînd se aflau în „Banca de onoare", pregătite să dea noi răspunsuri de nota 10 (foto 2).

• **Radu Popa,** membru al cercului foto de la C.P.Ș.P. din Tulcea, ne mărturisește că-i place mult să se afle în preajma radiotelegrafiștilor. Desigur, însoțit și de aparatul de fotografiat (foto 3).

• Un interviu pentru gazeta „Semafor" și, în același timp, un subiect pentru fotoreporterul **George Simulescu** de la cercul foto al **C.P.Ș.P.** din **Sibiu** (foto. 4).

3

1

4

2

Un Zîmbet prietenesc pentru SIMONA

Din sala de audiții muzicale din incinta Muzeului de istorie și artă a municipiului București răzbat sunetele muzicii lui Rameau. Aplauzele izbucnesc de îndată ce se stinge ultimul acord al „Menuetului". Interpreta se ridică, mai bine zis coboară de pe scaun, fiindcă e o fetiță mică de statură. Se înclină, își reia locul la pian și atacă, de această dată, o altă partitură, mai dificilă. Dar nici cascadele de aplauze, nici felicitările pentru reușita interpretării nu potolesc cu totul emoțiile Simonei Maria Ivașcu, elevă în clasa a III-a la Școala nr. 118 din Capitală. Numai zîmbetul încurajator al tovarășei profesoare Maria Dincă, cea care îi dezvăluie tainele muzicii, reușește să o facă. Simona e o fetiță talentată, o pasionează pianul, dar știe că mai are de învățat, că trebuie să exerseze mult pentru a putea participa cu bune rezultate la Festivalul Național „Cîntarea României" și la unele concursuri de interpretare dedicate pionierilor.

Simona Maria Ivașcu este la vîrsta cînd, ca și alte fetițe, se mai joacă cu păpușile. Ei însă îi place mai mult jocul cu portativele, notele muzicale și clapele pianului.

Ritm

• **„Alaiul primăverii",** tradiționala paradă a portului popular și a obiceiurilor de primăvară, desfășurată la Reșița, a reunit de curînd cunoscute ansambluri folclorice pionierești din județul Caraș-Severin și din județele învecinate • **Cinci tone de hîrtie** și materiale refolosibile textile au colectat, în numai trei zile, pionierii din Polovragi, Stejari, Boloșani, Dănciulești, Hurezeni, Căpreni și Stoina, județul Gorj. Felicitări! • **Între realizările** înscrise de pionierii județului Arad pe agenda acțiunii „Tot înainte" se află și plantațiile de duzi de la Păuliș, Sîmbăteni și Ghioroc • **„Universul își dezvăluie tainele"** — iată titlul almanahului științific realizat de membrii cercurilor „Prietenii adevărului științific" de la școlile nr. 5, 10 și 11 din Călărași. Cu acest prilej, participanții au aflat cele mai recente noutăți din domeniul astronomiei • **Crosul pionieresc** desfășurat de curînd la baza sportivă „Cireșarii", ca și pasionantul concurs de tenis de cîmp ce a avut loc pe terenurile de la „Voinicelul" ne semnalează că și pentru pionierii sportivi din Capitală a sosit primăvara • **Pionierii din comuna Otomani, Bihor,** ne anunță că vizita făcută de curînd pe șantierul arheologic din localitate le-a îmbogățit cunoștințele cu noi date privind trecutul istoric al meleagurilor natale • **Aflăm că cea mai bună echipă** sportivă pionierească din județul Dîmbovița este aceea de handbal-băieți de la Școala nr. 3, Moreni. Invităm comandamentul pionieresc să revină cu detalii și, eventual, cu imagini, care să vorbească despre performanțele amintitei echipe • **Pionierii reporteri din Vaslui** ne anunța că radioconstructorii de la C.P.Ș.P. lucrează intens la finalizarea lucrărilor pentru concursul „Start spre viitor" • Scriitorul Ion Hobana a fost oaspetele pionierilor clasei a VI-A de la Școala nr. 118 din București. Cunoscutul autor și critic al literaturii de anticipație a purtat un viu dialog cu copiii în legătură cu racenta sa carte „Un fel de spațiu".

Limba noastră-i o comoară

De-a lungul timpului, mulți dintre scriitorii noștri au creat pagini de poezie și proză de înaltă valoare artistică, dedicate minunatei limbi române. Enăchiță Văcărescu a scris celebrul testament prin care spunea: „Urmașilor mei Văcărești/ Las vouă moștenire/ Creșterea limbii românești/ Și-a patriei cinstire," iar George Sion nota cu emoție că „Mult e dulce și frumoasă/ Limba ce-o vorbim/ Altă limbă armonioasă/ Ca ea nu găsim." Cel mai înalt pisc al valorii și frumuseții limbii române l-a atins Eminescu prin toată opera lui.

Urmaș demn al atîtor înaintași ai culturii și limbii noastre a fost și Al. Mateevici, de la nașterea căruia s-au împlinit de curînd 100 de ani. Publicăm în acest număr, în semn de omagiu, celebra și frumoasa lui poezie „Limba noastră" împreună cu acest desen realizat de colaboratorul nostru Albin Stănescu.

Limba noastră-i o comoară
În adincuri infundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam ce, fără veste,
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cintec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul piinii
Cind de vint se mișcă vara;
În rostirea ei, bătrinii
Cu sudori sfințit-au țara.

Limba noastră-s vechi izvoade,
Povestiri din alte vremuri;
Și cetindu-le-nșirate
Te-nfiori adinc și tremuri.

……

Limba noastră-i limbă sfintă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o pling și care-o cintă
Pe la vatra lor țăranii.

Stringeți piatra lucitoare,
Ce din soare se aprinde,
Și-ți avea in revărsare
Un potop nou de cuvinte.

Nu veți plinge atunci amarnic
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea cit e de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Răsări-va o comoară
În adincuri infundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

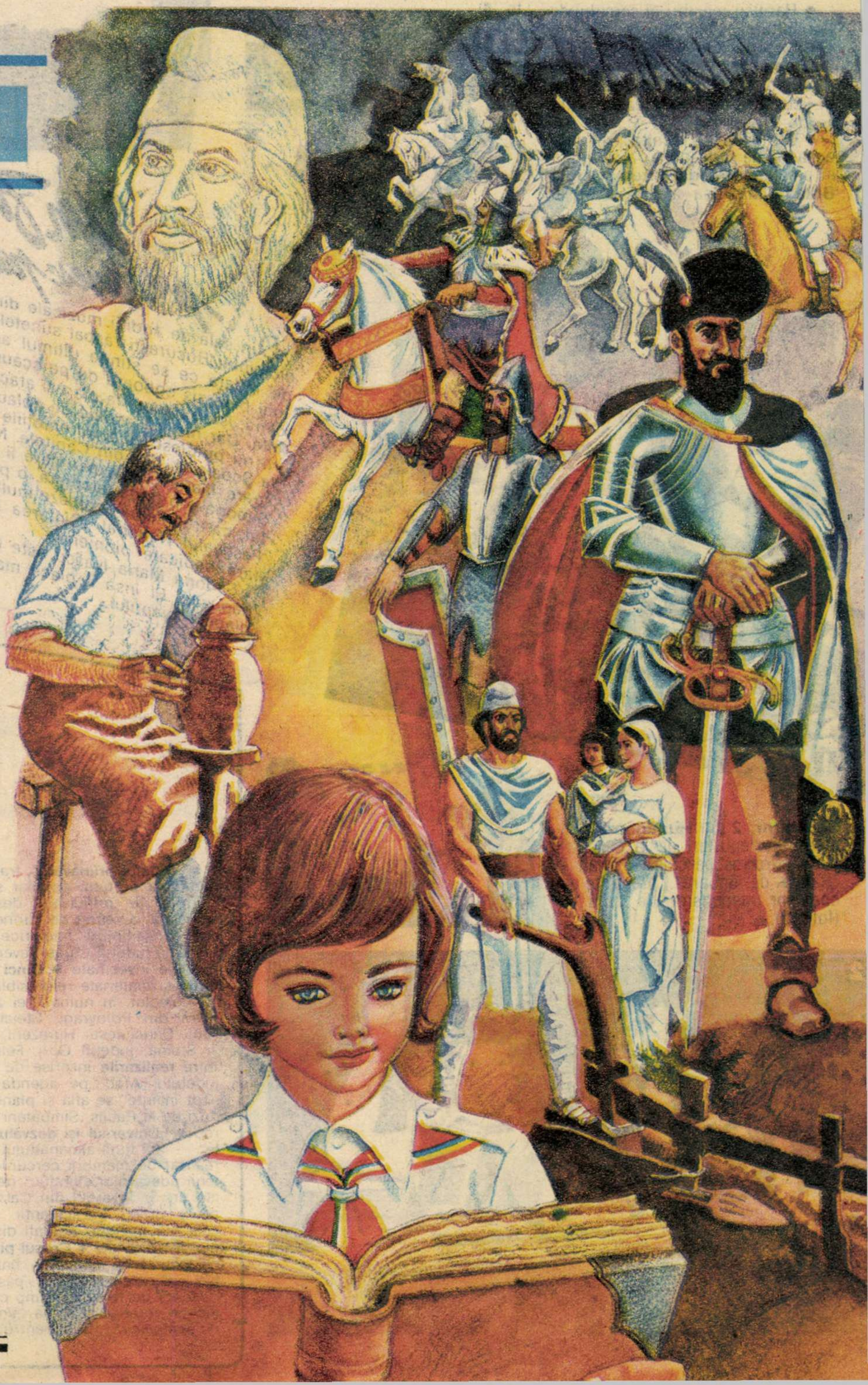

Începuse ora de matematică și la clasa a VI-a B doar Mitică Filip lipsea. Toți ceilalți au trecut la rezolvarea problemelor, unii au ieșit și la tablă, s-au luat și note, unele foarte bune... Numai că... Olivia Ungureanu, și ea pionieră în detașamentul acestei clase, și-a spus: „Trebuie să găsim noi un ac și pentru cojocelul lui Mitică! Nu-i prima dată cînd lipsește și, mai ales, de la ora de matematică"... Se mai știa și faptul că Richard Breazu, împreună cu Marius Belciug, de la clasa a VII-a C, pot fi văzuți cam în toate după-amiezele bătînd mingea de fotbal prin cartier, în loc să-și facă lecțiile; și pentru mingea aceea trebuia găsit un ac! Ca să nu mai vorbim despre Doru Cernat de la clasa a VIII-a A, care-și încropea extemporalele mai ales din „suflări" și copiat... Și pentru el trebuia găsit acul potrivit. Ca să vedeți cîtă valoare poate avea un **ac,** mai ales cînd nu-l ai la timp și la ce-ți trebuie! În pauză, Olivia discuta aprins cu Mariana Teodorescu.

COPIII ȘI ARTELE

O brigadă artistică de nota 10

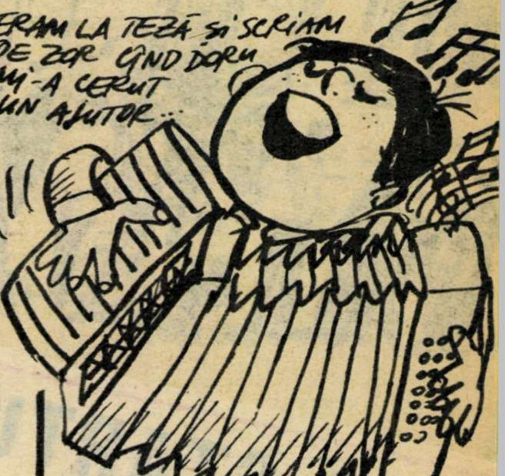

-ERAM LA TEZĂ ȘI SCRIAM DE ZOR CÎND DORU MI-A CERUT UN AJUTOR...

— Nu se mai poate! Trebuie făcut ceva cu „zmeii" ăștia — era de părere Mariana.

— Trebuie, trebuie! Dar numai atît nu ajunge — a intervenit și Cătălin Giurcă.

— Fetelor, ăstora nu le vii de hac decît... rîzînd.

— Și cîntînd — a zis Olivia.

— Serios! Cîntînd și rîzînd de ei, îi vom îmblînzi ca pe niște mielușei.

Zis și făcut. În mai puțin de-o săptămînă, cei trei, împreună cu alți colegi — Ioana Teodoru, Andreea Penciulescu, Cristina Mitea, Ioana Hrib, Doina Popescu, Florentina Bleau, Luiza Dumitru, Ioana I. Dumitru, Lăcrămioara Ținu, Monica Tănase, Nicolae Manolache, Cristian Rusu și Zeno Cosma — și cu tovarășa învățătoare Maria Rusu, au realizat un text în versuri sprințare și pline de umor, text în care tuturor celor certați cu hărnicia și cu disciplina li se servea cîte o „tabletă" sau cîte un „ac" spre... grabnică „însănătoșire".

— Ei, da! Am făcut noi textul, dar ce facem acum cu el? — întrebă Dana.

— Îl punem la „Semafor", unde o să-l citească toată școala — propuse Andreea.

— Nu-i rea ideea — conveni Cristian. Dar ați uitat de ideea inițială, de formula cîntînd și rîzînd. Cred că ar fi mai potrivit dacă noi toți am forma o brigadă artistică...

— Excelent! — sări ca arsă Luiza. Grupul nostru se va numi „Brigada veseliei".

— Stop, stop! — strigă Mandache. Consider că nu putem porni la realizarea unui spectacol cu un text din care răzbat numai fapte negative...

— Are dreptate! — îl susținu Olivia.

Peste încă trei-patru zile, textul era „împănat" și cu lucruri frumoase — cum ar fi „surîsul notelor mari" din carnete și cataloage, participarea pionierilor la acțiunile de înfrumusețare a școlii, pregătirea unor serbări școlare, fapte din activitățile desfășurate în cadrul cercurilor tehnico-aplicative și altele.

Pînă la prima repetiție pe scenă au fost efectuate mai întîi cîteva lecturi la „masa de lucru" a brigăzii. Între timp, la „Semafor" au și apărut următoarele **ace** din textul brigăzii: „Eram la teză și scriam de zor/ Cînd Doru mi-a cerut un ajutor:/ O șoaptă, o fițuică — așa ceva/ Ca să nu ia o notă rea". Sau: „Filip stă mai mult pe-acasă/ Și de școală nici nu-i pasă./ Hei, hei, vino, Filip, negreșit la școală/, Vino și ce-ți spunem, nu uita!/ Tot nu vii? Venim noi toți la tine/ Și pe sus de-acasă te-om lua". Ori: „De la atelier cînd am plecat/ Marius pe Richard l-a întrebat:/ Vrei să ne-ntîlnim după-amiază/ Pe terenul școlii doar noi doi/ Fără cărți și fără de caiete/ Doar o minge să luăm cu noi?"

De la „lecturile la masă" au trecut la repetițiile pe scenă unde, făcînd singuri și regia, și muzica, și costumele, și decorurile, în scurt timp au fost gata de-a apărea ca „actori" sub luminile rampei. De un real ajutor le-a fost Nea Sandu, horticultor de la Chitila, care le-a devenit corepetitor, susținîndu-i pe „artiștii de la brigadă" cu acordurile acordeonului său.

Într-o frumoasă duminică de primăvară, pe scena scolii a fost prezentat primul spectacol al „Brigăzii veseliei". A fost un succes! Toți copiii aplaudau la nesfîrșit. Le plăcea. În duminica următoare, spectacolul a trebuit să fie repetat! Și tot așa mai departe. Dar ce-a urmat? Evident, sînteți curioși să aflați: Doru a luat, la primul extemporal la matematică, nota 7 pe cont propriu; Faimosul Filip putea fi văzut cum intră primul la ore, ca să nu mai vorbim despre Marius și Richard, care au devenit... fotbaliști cu adevărat, dar ca membri ai echipei de fotbal a școlii! Cum pe parcurs au fost remediate și alte neajunsuri, putem aprecia că „Brigada veseliei" și-a atins scopul propus. În plus, mai rețineți că această formație artistică de satiră și umor de la Școala nr. 71 din Capitală a cucerit de două ori locul I la faza republicană a Festivalului Național „Cîntarea României", că a prezentat numeroase spectacole în școală și pe scenele Liceelor „Matei Basarab" și „C.A. Rosetti", la Opera română și în țară. Și că la ora actuală se pregătește pentru faza pe sector a marelui festival, țintind, bineînțeles, către păstrarea locului I. Să-i urăm succes!

ION CRINGULEANU

Foto: TUDOR CRISTEA

PRIETENII NATURII

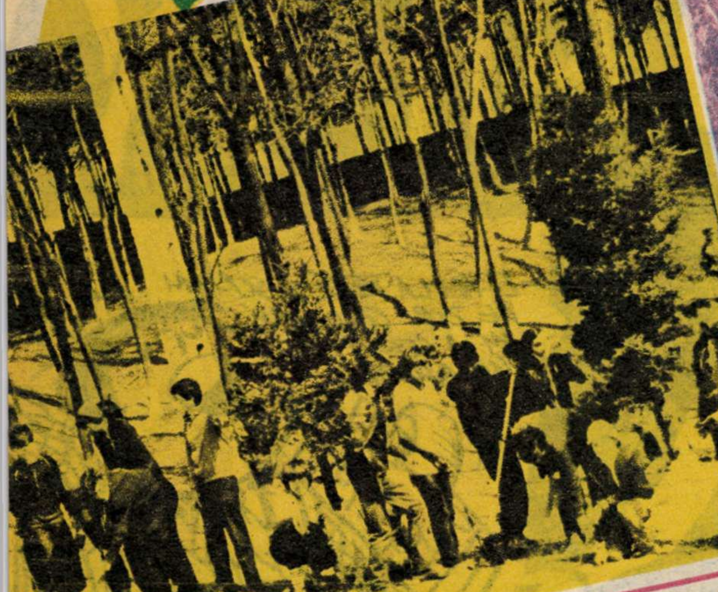

LA STARTUL PRIMĂVERII

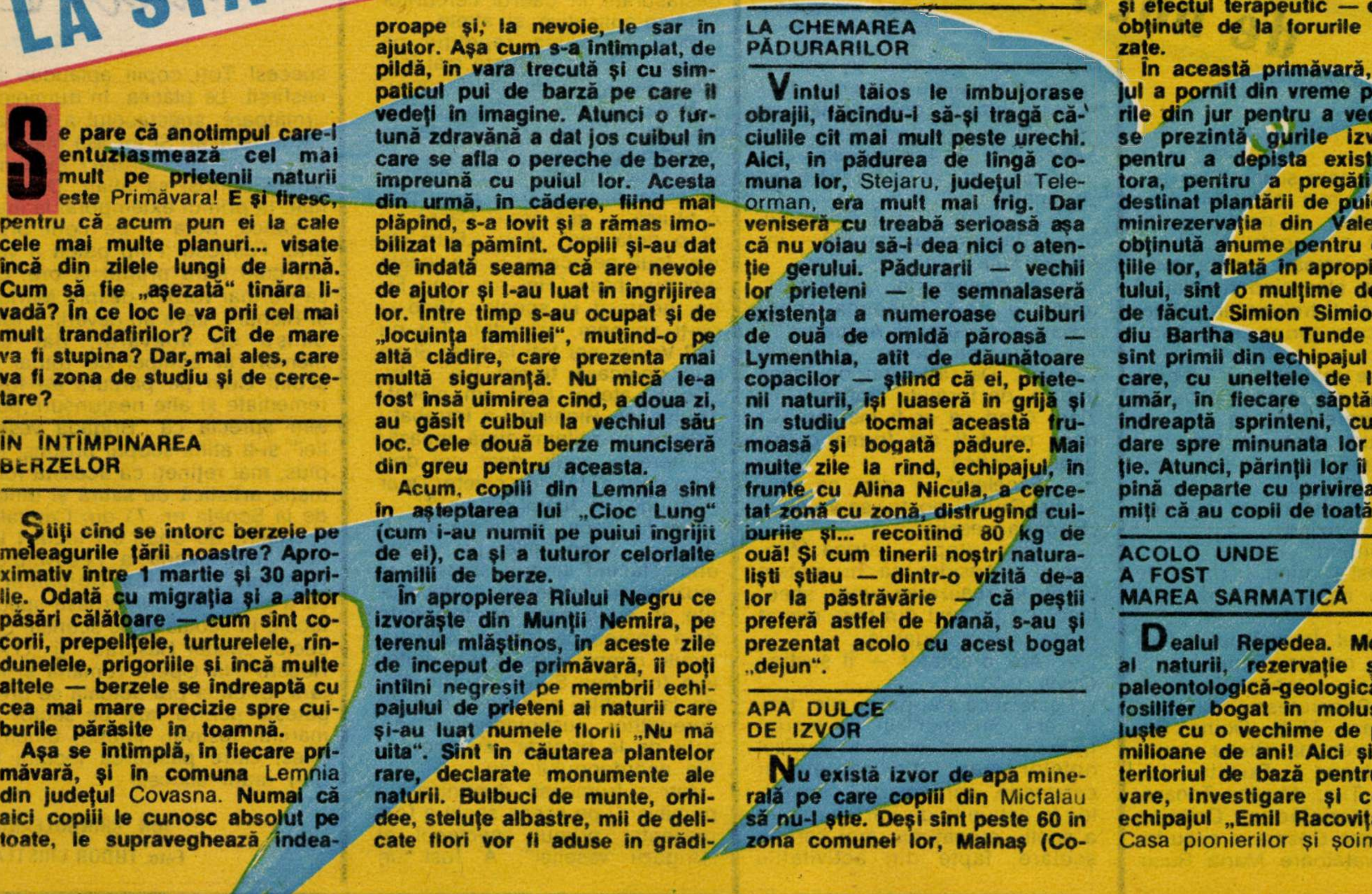

Se pare că anotimpul care-i entuziasmează cel mai mult pe prietenii naturii este Primăvara! E și firesc, pentru că acum pun ei la cale cele mai multe planuri... visate încă din zilele lungi de iarnă. Cum să fie „așezată" tînăra livadă? În ce loc le va prii cel mai mult trandafirilor? Cît de mare va fi stupina? Dar, mai ales, care va fi zona de studiu și de cercetare?

ÎN ÎNTÎMPINAREA BERZELOR

Știți cînd se întorc berzele pe meleagurile țării noastre? Aproximativ între 1 martie și 30 aprilie. Odată cu migrația și a altor păsări călătoare — cum sînt cocorii, prepelițele, turturelele, rîndunelele, prigoriile și încă multe altele — berzele se îndreaptă cu cea mai mare precizie spre cuiburile părăsite în toamnă.

Așa se întîmplă, în fiecare primăvară, și în comuna Lemnia din județul Covasna. Numai că aici copiii le cunosc absolut pe toate, le supraveghează îndeaproape și, la nevoie, le sar în ajutor. Așa cum s-a întîmplat, de pildă, în vara trecută și cu simpaticul pui de barză pe care îl vedeți în imagine. Atunci o furtună zdravănă a dat jos cuibul în care se afla o pereche de berze, împreună cu puiul lor. Acesta din urmă, în cădere, fiind mai plăpînd, s-a lovit și a rămas imobilizat la pămînt. Copiii și-au dat de îndată seama că are nevoie de ajutor și l-au luat în îngrijirea lor. Între timp s-au ocupat și de „locuința familiei", mutînd-o pe altă clădire, care prezenta mai multă siguranță. Nu mică le-a fost însă uimirea cînd, a doua zi, au găsit cuibul la vechiul său loc. Cele două berze munciseră din greu pentru aceasta.

Acum, copiii din Lemnia sînt în așteptarea lui „Cioc Lung" (cum i-au numit pe puiul îngrijit de ei), ca și a tuturor celorlalte familii de berze.

În apropierea Rîului Negru ce izvorăște din Munții Nemira, pe terenul mlăștinos, în aceste zile de început de primăvară, îi poți întîlni negreșit pe membrii echipajului de prieteni ai naturii care și-au luat numele florii „Nu mă uita". Sînt în căutarea plantelor rare, declarate monumente ale naturii. Bulbuci de munte, orhidee, steluțe albastre, mii de delicate flori vor fi aduse în grădinile oamenilor din comună. Astfel nu vor dispărea odată cu mlaștina care urmează să fie desecată!

LA CHEMAREA PĂDURARILOR

Vîntul tăios le îmbujorase obrajii, făcîndu-i să-și tragă căciulile cît mai mult peste urechi. Aici, în pădurea de lîngă comuna lor, Stejaru, județul Teleorman, era mult mai frig. Dar veniseră cu treabă serioasă așa că nu voiau să-i dea nici o atenție gerului. Pădurarii — vechii lor prieteni — le semnalaseră existența a numeroase cuiburi de ouă de omidă păroasă — Lymenthia, atît de dăunătoare copacilor — știind că ei, prietenii naturii, își luaseră în grijă și în studiu tocmai această frumoasă și bogată pădure. Mai multe zile la rînd, echipajul, în frunte cu Alina Nicula, a cercetat zonă cu zonă, distrugînd cuiburile și... recoltînd 80 kg de ouă! Și cum tinerii noștri naturaliști știau — dintr-o vizită de-a lor la păstrăvărie — că peștii preferă astfel de hrană, s-au și prezentat acolo cu acest bogat „dejun".

APA DULCE DE IZVOR

Nu există izvor de apă minerală pe care copiii din Micfalau să nu-l știe. Deși sînt peste 60 în zona comunei lor, Malnaș (Covasna)! Unele dintre acestea au fost captate chiar de ei. Și nu oricum, ci prin tuburi de beton turnate la fața locului, cu cofrag din scîndură, cu inscripții în ciment, cu tăblițe conținînd explicații privind compoziția chimică și efectul terapeutic — explicații obținute de la forurile specializate.

În această primăvară, echipajul a pornit din vreme pe dealurile din jur pentru a vedea cum se prezintă gurile izvoarelor, pentru a depista existența altora, pentru a pregăti terenul destinat plantării de puieți. Și în minirezervația din Valea Mică, obținută anume pentru observațiile lor, aflată în apropierea satului, sînt o mulțime de treburi de făcut. Simion Simion, Arcadiu Bartha sau Tunde Pietraru sînt primii din echipajul celor 22 care, cu uneltele de lucru pe umăr, în fiecare săptămînă se îndreaptă sprinteni, cu nerăbdare spre minunata lor rezervație. Atunci, părinții lor îi însoțesc pînă departe cu privirea, mulțumiți că au copii de toată isprava.

ACOLO UNDE A FOST MAREA SARMATICĂ

Dealul Repedea. Monument al naturii, rezervație științifică paleontologică-geologică, punct fosilifer bogat în moluște. Moluște cu o vechime de peste 10 milioane de ani! Aici și-au ales teritoriul de bază pentru observare, investigare și cercetare echipajul „Emil Racoviță" de la Casa pionierilor și șoimilor pa-

O Scrisoare CĂTRE REDACŢIE

În iunie, anul trecut, cineva striga cît îl ţinea gura prin iarmarocul de animale din Iţcani, Suceava, pentru a-şi aduna cumpărători. Încerca să vîndă un pui de căprioară mic, mic de tot, neputincios, de mărimea unui pisic. Nu ştiu cum a fost capturat, dar ştiu precis ce s-a întîmplat mai apoi cu puiul de căprioară.

Un iubitor de animale, care tocmai sosise la faţa locului, ia puiul de căprioară şi-l duce la Ocolul silvic din Suceava. Ocolul încredinţează puiul tatălui meu, silvicultor de meserie, pentru a-l duce în pădurea Adîncata din apropiere şi a-i reda libertatea.

Drumul spre pădure trecea pe la casa noastră, aşa că iedul ajunge la noi. Era atît de slab, flămînd şi speriat încît mi-a fost milă de el şi nu l-am lăsat pe tata să-l ducă în pădure. Am început să-l hrănim, să-i oferim ceea ce-i lipsea de atita vreme.

A fost greu la început, dar apoi s-a obişnuit cu noi şi cu animalele din curte, executînd în linişte salturi acrobatice, elastice, zbenguindu-se toată ziua. Acum iedul s-a împrietenit cu noi atît de mult încît ne însoţeşte la tot pasul, aşa cum se vede din fotografie. Cît va dura această prietenie nu ştiu, cert e că doresc să fie cît mai lungă şi voi face totul ca să fie aşa. (Lupu Irina, membră a echipajului „Sabotul lui Venus“, Şcoala Adîncata, Suceava).

Frumoasă eşti, patria mea!

Păstrarea frumuseţii şi bogăţiei naturii patriei — într-un cuvînt ocrotirea naturii — presupune o mare răspundere nu numai din partea specialiştilor, ci şi a noastră, a tuturor celor care ne bucurăm de ozonul pădurilor, de priveliştile minunate ale pajiştilor înflorite, de apele limpezi ale izvoarelor, de tot ceea ce natura darnică ne oferă.

- Ştiaţi că în România există peste 390 de rezervaţii ştiinţifice? Unele dintre acestea, datorită interesului deosebit pe care-l oferă specialiştilor — rezervaţiile ştiinţifice Pietrosul Mare (Munţii Rodnei) şi Roşca-Letea (Delta Dunării) —, au fost incluse în reţeaua internaţională a rezervaţiilor biosferei?
- Iată şi un arbore care trăieşte pînă la 3 000 de ani! Se numeşte tisa (Tascus baccata) şi-l puteţi întîlni în etajul montan, pe tot întinsul arcului carpatic şi al Munţilor Apuseni, ca şi pe valea Dunării, la circa 90 m altitudine. Creşte pînă la 25 m înălţime şi conţine două substanţe otrăvitoare — taxină şi taxi catină — cunoscute încă din antichitate şi folosite pentru pregătirea unor săgeţi de temut.
- Floarea de colţi (Lentopodium alpinum), podoabă delicată şi preţioasă a celor mai înalţi munţi, deşi poate fi întîlnită la numai peste 1 700 m înălţime, este deosebit de cunoscută şi cu grijă ocrotită. De altfel, chiar inflorescenţa sa în formă de stea a fost adoptată ca simbol al ocrotirii naturii în ţara noastră. Pentru cei mai temerari dintre voi precizăm că o puteţi vedea înflorită în lunile iulie—august.
- Molidul candelabru de la Tihuţa, pe valea Străii, în pasul Munţilor Bîrgăului, între localităţile Tiha Bîrgăului şi Mureşenii Bîrgăului, judeţul Bistriţa-Năsăud, este un interesant monument al naturii. El se remarcă prin coroana lui, care are formă de candelabru.
- Plopul din judeţul Vaslui, aflat la 1,5 km de localitatea Rafaila, unic în ţară prin dimensiunile lui: circumferinţa trunchiului de 14 m şi o vîrstă de aproximativ 500 de ani. Localnicii consideră că arborele este din timpul lui Ştefan cel Mare.
- Stejarul de la Tupilaţi, judeţul Neamţ, aflat în curtea C.A.P. din localitate, în apropiere de Hanul Ancuţei, are o vîrstă de 600 de ani, înălţimea de circa 30 m şi o coroană cu un diametru de circa 20 m.
- „Gorunul lui Horea“, situat în satul Ţebea, comuna Baia de Criş, judeţul Hunedoara, are vîrsta apreciată la 390—400 de ani.
- Arborele mamut — Sequoia gigantea —, specie exotică, originară din California, poate atinge, în regiunile de baştină, vîrsta de 6 000 de ani, iar circumferinţa trunchiului depăşeşte uneori 50 m şi înălţimea de 150 m.

În ţara noastră se găsesc exemplare din acest arbore la Băile Herculane (cel mai frumos), la Orşova, judeţul Mehedinţi, Ardusat, judeţul Maramureş.

triei din Iaşi. Aici studiază ei fauna fosilă — şi-au alcătuit preţioase colecţii —, tot aici au organizat echipe care veghează la respectarea ordinii în zona ştiinţifică. S-au impus ca o prezenţă şi în cadrul activităţii lor de întreţinere a Parcului pionierilor din oraş, unde au plantat în primăvara trecută 93 de exemplare de arbori şi arbuşti ornamentali, au semănat gazon, au sădit flori, au pus plăcuţe indicatoare. Anul acesta şi-au propus să realizeze încă şi mai mult.

O ŞTIRE ÎNCONJURĂ ORAŞUL

„Se reiau drumeţiile pe cele cîteva trasee turistice care pornesc din municipiul Sf. Gheorghe!“

Punctul de întîlnire, ora şi scopul drumeţiei sînt anunţate în presa locală, la staţiile de radioficare. Ghizi — prietenii naturii de la Casa pionierilor şi şoimilor patriei. Ei îi vor conduce pe amatorii de drumeţii în poienile cu ghiocei, în zonele cu ciuperci sau, pur şi simplu, acolo unde natura încîntă privirea. Priceperea lor în această frumoasă activitate nu este întîmplătoare. Ei au învăţat să deosebească plantele rare, ocrotite de lege, să deosebească cu precizie ciupercile otrăvitoare de cele comestibile, să întreţină izvoarele de apă minerală. Despre toate acestea le place să le vorbească şi tovarăşilor de drum care le apreciază în mod deosebit grija lor pentru ca natura înconjurătoare să fie mereu frumoasă, sănătoasă.

CURIOSUL

Nu-i scapă nimic! Băiatul micuţ, energic, aleargă după fluturi dorind să-i vadă cît mai de aproape, urmăreşte furnicile şi alte insecte pînă la ascunzişurile lor, creşte în grădina, ca o adevărată rezervaţie, broaşte, arici, hîrciogi, se încîntă privind peştişorii din acvariu şi ascultînd cîntecul canarilor din colivii. Băiatul, Gido Zsolt, este doar în clasa a VI-a, la Şcoala nr. 1 din Tg. Secuiesc, dar are o mulţime de cunoştinţe despre plante şi animale. Aceasta poate şi pentru faptul că face parte dintr-un echipaj al prietenilor naturii ai căror membri au rezultate deosebite în cunoaşterea şi ocrotirea mediului înconjurător, în creşterea plantelor rare, în activitatea de altoire şi înmulţire a acestora. În aceste zile, ei tocmai „construiesc“ un nou parc în apropierea şcolii.

*

La întîlnirea cu primăvara nimeni nu este absent. Şi, mai cu seamă, prietenii naturii! Pe ei îi poţi vedea în grădini plantînd, cu hărnicie, nenumăraţi puieţi, altoind cu pricepere cei mai diferiţi pomi, sădind frumoase flori. Îi vei întîlni, de asemenea, trebăluînd în microfermele lor de animale mici, pregătind stupinele pentru „sezonul florilor“. Altfel spus, multă hărnicie, multă pasiune, pentru îmbogăţirea şi înfrumuseţarea meleagurilor natale.

Bine ai venit, Primăvară!

ELENA MĂNESCU

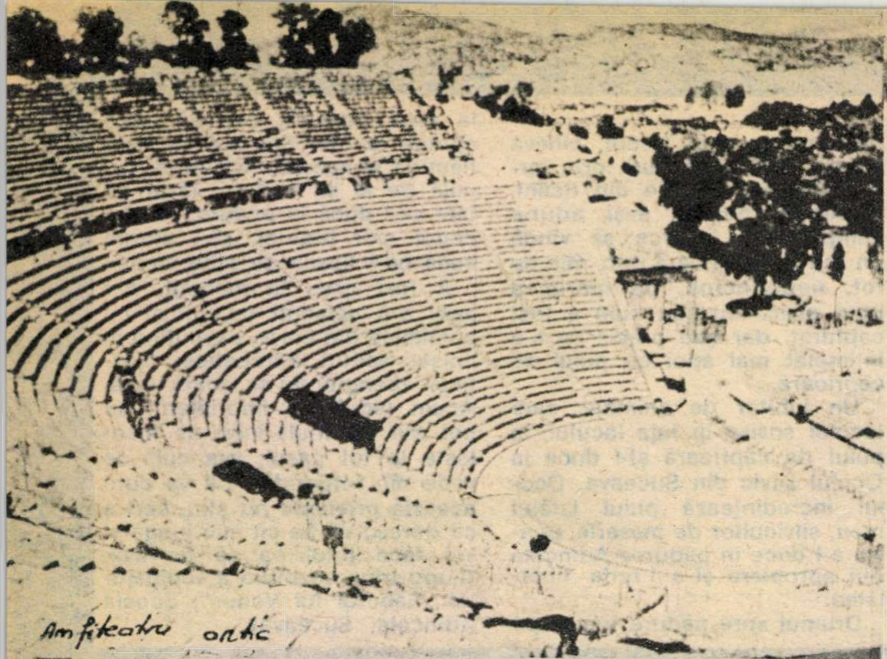

Amfiteatru antic

Istorie, cultură, civilizaţie

SPORTUL DE-A LUNGUL VEACURILOR

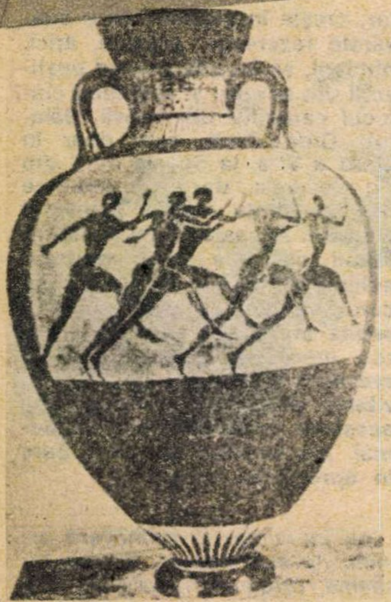

Un imn dedicat sănătăţii şi frumuseţii omului

Priviţi ilustraţia de mai sus. Este o amforă din secolul al V-lea î.e.n. Pe ea vedem olimpici alergînd. Fără „adidaşi" sau alt echipament modern. „Ţinuta" întrecerii este însă aceeaşi. Mişcarea, exerciţiul fizic — izvor al sănătăţii şi frumuseţii corpului uman — au însoţit omenirea din antichitate pînă în zilele noastre.

Popoarele străvechi ne-au lăsat printre urmele trecerii lor prin istorie diverse informaţii cu caracter sportiv. La început a fost Sumerul, de care se leagă şi istoria unor sporturi, aşa cum stă scris pe tăbliţele cu caractere cuneiforme descoperite de arheologi. Picturi murale egiptene înfăţişează adesea înotători, luptători, alergători. În străvechea Chină nu era o virtute mai presus decît aceea de a şti să tragă cu arcul. Asirienii practicau exerciţii fizice de tip militar. Şi dacă în acele vremuri se presupune că ar fi fost „la modă" mai mult jocurile de divertisment, exerciţiile fizice vor urma curînd, în timpul istoric, calea unor reguli „impuse", adică desfăşurate după anumite norme, reprezentînd o îndeletnicire voit asumată. Ne apropiem de zorii civilizaţiei elene, atunci cînd în Grecia antică admiraţia pentru exerciţiile fizice pornea din preţuirea proporţiilor, a frumuseţii şi sănătăţii corpului omenesc. Vechii greci sînt aceia care pun în circulaţie ideea armoniei umane, la făurirea căreia exerciţiile fizice aveau un rol hotărîtor. Mişcarea, bucuria de a exersa puterea muşchilor, dorinţa şi plăcerea unor activităţi dinamice fac parte acum din mentalitatea unor colectivităţi întregi, îşi găsesc locul în valorile spirituale ale cetăţii. Dovadă este faptul că spectacolul jocurilor atrage atenţia cărturarilor şi artiştilor, inspirînd multe opere rămase nemuritoare pînă astăzi.

Jocurile Olimpice ieri...

Dintre întrecerile şi festivităţile sportive ale Greciei antice, cele mai cunoscute sînt Jocurile Olimpice. Olimpia — situată în nord-vestul Peloponezului — era arena în care s-au consacrat cei mai iluştri dintre fiii Eladei, începînd cu anul 776 î.e.n., cînd are loc prima ediţie „oficială" a Jocurilor Olimpice antice. Cea dintîi probă care s-a disputat pe stadionul din Olimpia a fost cursa de viteză sau dromos. Apoi a apărut alergarea de rezistenţă. După mulţi ani, în program intră luptele, apoi pugilatul (strămoşul boxului de azi), probele de hipodrom, cursele de care. În ultima zi a Jocurilor Olimpice avea loc festivitatea de premiere şi sărbătorirea învingatorilor.

Jocurile Olimpice se ţineau o dată la patru ani. Ele durau cinci zile şi începeau în prima săptămînă cu lună plină, aproximativ la 27 iulie. Intervalul dintre două jocuri se numea Olimpiadă. Jocurile Olimpice s-au ţinut fără nici o întrerupere timp de 12 secole, pînă în anul 394 e.n. În acest interval de 1 172 de ani au avut loc 293 de ediţii ale acestora.

...şi azi

În 1893, pentru întîia oară, o echipă de rugby franceză a trecut Canalul Mînecii pentru a se întîlni, la Londra, cu una engleză. Acestea au fost începuturile relaţiilor sportive internaţionale. Ideea şi-a găsit expresia în reînvierea vechii concepţii a olimpianismului grecesc. Realizatorul ei a fost francezul Pierre de Coubertin. El a ajuns la concluzia că cel mai bun mijloc de a da sportului o înaltă valoare morală este de a înlătura barierele ce despart popoarele şi a face din competiţiile internaţionale un mijloc de înţelegere şi apropiere între acestea.

Descoperirea, între 1875—1881, a ruinelor Olimpiei a redeşteptat amintirea strălucitei civilizaţii elene ce punea pe prim plan perfecţionarea fiinţei omeneşti. Ideea reînvierii olimpismului s-a materializat în 1894, cînd, la Paris, Congresul internaţional al asociaţiilor sportive din întreaga lume a hotărît restabilirea Jocurilor Olimpice. Întîia reuniune a Jocurilor Olimpice moderne a avut loc în 1896 la Atena, ca un omagiu adus vechiului spirit elen care a inspirat această acţiune. Marele eveniment care a reînnodat firul rupt cu 1 500 de ani înainte a ţinut de la 5 la 15 aprilie 1896, cu participarea a 285 de sportivi din 12 ţări. Grecii au avut înalta satisfacţie ca marea cursă a marathonului (instituită la aceste jocuri în amintirea celebrei victorii a vechii Elade în războiul contra perşilor), disputată chiar pe drumul dintre Marathon şi Atena, să fie cîştigată de un compatriot al lor, ciobanul Spiros Luis.

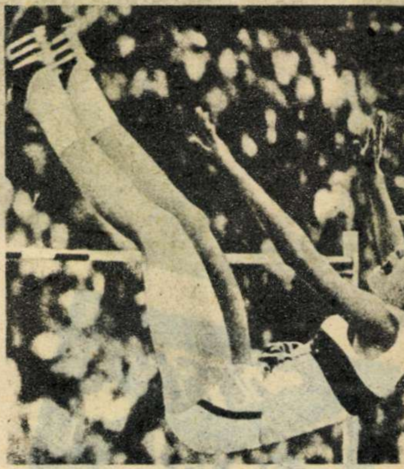

Jocurile Olimpice — acest imn închinat frumosului fizic şi moral al omului — vor cunoaşte în epoca noastră o deschidere tot mai largă, atît prin numărul disciplinelor şi probelor de desfăşurare, cît şi prin rolul lor de factor al înţelegerii şi armoniei între popoare.

Discipline sportive de bază

- **Atletismul** a fost prezent ca disciplină sportivă încă de la prima ediţie a Jocurilor Olim-

Sport
il GIORNALINO

AURELIA DOBRE - O NOUĂ STEA A GIMNASTICII

În paginile revistei italiene pentru copii „Giornalino" este adus un strălucitor elogiu Aureliei Dobre - campioană mondială absolută - și gimnasticii românești.

pice antice. De la singura proba de un dromos sau stadiu (aproximativ 150—200·m), competiția s-a diversificat repede, apărînd în scurt timp pentatlonul, alcătuit din probele de sărituri, alergări, aruncarea discului, a suliței și... luptele. Întrecerile de atletism au fost dintre cele mai stabile și în programul olimpic modern, 12 probe fiind nelipsite din 1896 și pînă acum. Între performanțele înregistrate la acest sport se află și cele ale sportivelor noastre: Iolanda Balaș, Viorica Viscopoleanu, Anișoara Cușmir, Mihaela Peneș, Lia Manoliu, Maricica Puică, Doina Melinte.

- **Înotul** — deși practicat din timpuri străvechi — este înscris în competiții de-abia în epoca modernă, la ediția din 1896, de la Atena, a Jocurilor Olimpice, cînd au fost disputate patru probe, între care și cea de 100 m, exclusiv pentru marinari. Între timp, natația s-a diversificat, astfel că la ediția din acest an a Jocurilor Olimpice vor fi cuprinse în întrecere 38 de probe. Cele mai importante succese ale natației românești sînt obținute de Anca Pătrășcoiu, Tamara Costache și Noemi Lung.
- **Gimnastica** își face prezența în competițiile sportive tot în epoca modernă, stimulată de școala suedeză. Gimnastica feminină și-a făcut debutul în 1932, cu proba pe echipă, iar din 1952, si cu cele de individual compus și la cele patru aparate. Școala românească are ca primi performeri pe Maria Simionescu și Dan Grecu, iar de la ediția din 1976 a Jocurilor Olimpice de la Montreal, prestigiul său mondial este în continuă ascensiune, ca urmare a performanțelor realizate de Nadia Comăneci, Ecaterina Szabo, Aurelia Dobre, Daniela Silivaș.
- **Boxul,** cunoscut încă din vechime, își fixează regulamentele de joc modern abia la sfîrșitul secolului al XIX-lea, fiind însă admis în programul Jocurilor Olimpice în anul 1904.
- **Judo** — este un sport modern, inclus la Jocurile Olimpice în 1964, la Tokio.
- **Halterele** și-au înscris prezența la primele ediții ale Jocurilor Olimpice moderne cu proba de ridicare a greutății cu o singură mînă. S-a trecut apoi la probele binecunoscute azi. Dintre sportivii noștri care s-au afirmat la această disciplină se remarcă Nicu Vlad, cu trei medalii olimpice și trei la campionatele mondiale.
- **Canotajul** s-a născut ca sport la 10 iulie 1829, cînd are loc prima regată dintre echipele universităților din Oxford și Cambridge din Anglia. Printre sportivii țării noastre se numără Ivan Patzaichin, devenit celebru în lumea canoei, cîștigător al medaliei de aur la patru ediții ale Jocurilor Olimpice.

Povestea balonului rotund

Jocul cu mingea este printre cele mai vechi și mai populare dintre sporturile practicate de oameni. La chinezi, greci și romani, el era unul dintre exercițiile cele mai obișnuite, așa cum rezultă din numeroase mărturii istorice. Evul mediu a moștenit dragostea pentru jocul cu mingea. Aproape toate popoarele Europei l-au practicat cu plăcere, fiind jucat fie individual, fie ca joc de societate ori ca joc de întrecere. Cel mai mult răspîndit era la francezi și se numea „la paume", fiindcă mingea se bătea cu palma. Este semnificativ pentru „priza" pe care o avea la public acest sport faptul că, la începutul secolului al XIII-lea, la Paris erau 13 fabricanți de mingi, pe cînd librari erau numai 8 și un singur vînzător de cerneală. Mingile se confecționau din bucăți de stofa, așezate în jurul unui sîmbure, presate și cusute, uneori învelite cu piele de oaie, fiind puțin mai mari și mai grele decît mingea de tenis de astăzi. Deși, de preferință, mingea se juca cu mîna, la fel de vechi este și jocul mingii cu piciorul. O gravură din secolul al XVI-lea înfățișa drept țintă a întrecerii o poartă formată din doi stîlpi înfipți în pămînt și o bară transversală. De altfel, în Italia jocul își trage numele de la picior - calcio. Fotbalul adevărat, așa cum este cunoscut astăzi, a început să fie jucat în Anglia, în 1857, cînd au luat ființă și primele cluburi de fotbal. La noi în țară, fotbalul se joacă din 1889, odată cu aducerea unei mingi de fotbal. Prima echipă de fotbal - Olimpia - a luat ființă în București, în anul 1905.

Artele, în sprijinul exercițiului fizic

Din antichitate și pîna în zilele noastre, sportul a reprezentat o mare atracție și pentru oamenii de cultură și artă. Gînditori de frunte ai lumii vechi considerau ca foarte natural să participe la diverse exerciții fizice și ca o cinste deosebită să obțină un premiu în întreceri.

- Filozoful și marele matematician Pitagora se mîndrea cu faptul că la Olimpia fusese învingător la pugilat, cel mai greu și mai primejdios dintre „sporturile" acelor vremi. Platon a concurat la lupte, iar Sofocle, marele tragedian, era un asiduu spectator al jocurilor din Atena.
- Comuniunea dintre artă și sport a dat naștere, de-a lungul timpului, la numeroase opere de artă. O adevărată capodoperă este, de pildă, „Discobolul" (aruncătorul de disc) al sculptorului antic Miron, după care există mai multe copii în marmură în muzeele din Roma. La fel este si „Doriforul" (purtătorul de lance) al lui Policlet, care prin proporțiile sale clasice întrupează armonia corpului uman. De altfel, moda sculpturilor atletice de tip elen se prelungește prin veacuri, pînă în secolul al XIX-lea.
- Începînd cu sfîrșitul veacului trecut, odată cu renașterea Jocurilor Olimpice, apar numeroase romane dedicate diverselor sporturi. Victor Hugo a descris un meci de box, Lev Tolstoi a scris despre călărie, George Călinescu va onora și el boxul în „Cartea nunții."

Pagini realizate de
CONSTANTIN RĂDUȚ

SEMAFOR

LEGENDA LUI SPUSUMISA

Îți dau o minge de tenis, repetă Titel Goia.

— Nu, zise Mărgică, ce să fac cu ea? Nu știu să joc tenis și nimeni nu vrea să mă învețe.

— Fiindcă ești rău. Îți dau o carte cu Winettou.

— Cu Winettou sînt trei cărți, răspunse Mărgică. Trei **volume**, sublinie el. Le am și eu.

Traian Țintea, zis Mărgică, nu era doar cel mai mărunțel din clasă, ci și cel mai gură-rea. Din acest motiv, nimeni nu voia să-i fie prieten. Tînjea să joace tenis, avea rachete de cea mai bună calitate, dar, cunoscîndu-i firea, băieții refuzau să-i fie parteneri.

El plimbă neglijent dintr-o mînă într-alta, prefăcîndu-se chiar că-l scapă jos, plicul cu cea mai frumoasă serie filatelică pe care Titel o văzuse vreodată: istoria navigației maritime. Șase mărci încîntătoare, pe fiecare figurînd o navă străveche și una dintre cele mai moderne. Plicul însuși avea un splendid desen pe aceeași temă și era marcat cu ștampila „Prima zi".

— O minune!... murmură visător Titel. Îți dau un tranzistor frumos. Uite ce piciorușe are! Parcă e un gîndăcel.

— „Piciorușe"!... bombăni disprețuitor Mărgică. „Gîndăcel"! Cine te-a învățat să le spui așa? Eu sînt la cercul de electronica, avem acolo un cufăr cu tranzistori.

— Ascultă, tu nu ești filatelist. Ai căpătat seria asta cadou de la unchiul tău. N-ai ce face cu ea și nici măcar nu e prea valoroasă.

— Atunci tu de ce o vrei? zise Mărgică. Nu mă duci. Eu sînt șmecher, pe mine nu mă păcălește un bleg ca tine.

— Și dacă-ți trag vreo două? se supără Titel.

— Îi spun lui Valerian și te face praf.

— Pe asta să nu te bazezi. Valerian e prietenul meu, roși Titel.

— Da? Uite că n-am știut, scuzemoa, zice el, pronunțînd dinadins expresia în mod greșit, ca să-și bată joc de Titel, și-și văzu de drum prăpădindu-se de rîs.

Titel Goia se urni spre casa cu o înfățișare de învins. Mărgică nimerise ținta. Vestita prietenie dintre Titel și Valerian părea să nu mai existe. Ani de zile fuseseră ca frații, toți colegii îi invidiau și mai ales Mărgică, de care se ferea oricine. Fuseseră zile frumoase. Titel și Valerian, un duo invincibil! Nu venea la oră Valerian, nu venea nici Titel. Puteau fi găsiți împreună la cinema sau cu barca pe lac, aveau aceleași gusturi, aceleași preocupări. Ei doi furau din livezi primele cireșe. Cînd voiai să beneficiezi de serviciile lui în calitate de centru atacant în echipa de fotbal, Valerian te condiționa imediat: **numai** dacă-l am pe Titel alături. Împărțeau totul, frățește. Nici unul mai mult sau mai puțin. Cu bicicleta de curse a lui Valerian se plimbau pe rînd, fix cîte 30 de minute. Prin binoclul de marină al lui Titel se uitau simultan, unul cu ochiul drept, celălalt cu ochiul stîng, tîmplă lîngă tîmplă. Lua Titel cinci la fizică, tot atît lua și Valerian.

Această prietenie se prăbușise însă în urmă cu trei săptămîni. Vinovat era numai lunganul de Spusumisa. El îl lipsise pe Titel de prietenia cu Barbu Valerian. Acest Spusumisa capturase cu perfidie și ținea numai pentru el devotamentul, gîndurile, preocupările lui Valerian.

Titel rămăsese singur. Era trist și descurajat și mai ales năuc. Se gîndea cu furie la noul prieten al lui Valerian. L-ar fi pocnit din toată inima pe Spusumisa, l-ar fi izgonit, multe i-ar fi făcut, dar Spusumisa era foarte puternic. Nimeni n-ar fi putut lupta împotriva lui. Cum să lupți împotriva unui cuvînt?

Căci Spusumisa era un cuvînt. El apăruse în viața foștilor prieteni cu ocazia unei banale dictări la ora de limba română. Banală? Ei bine, din ziua aceea, Titel învățase că trebuie să fie foarte atent cu lucrurile așa-zis banale, deoarece tocmai în ele se ascunde neobișnuitul.

Era o poezie populară: „Spusu-mi-s-a, mi s-a spus, că mergînd pe deal în sus..." Mulți greșiseră cîte ceva la această dictare. Unii au scris „spusu-mi-sa", alții „spusumi-s-a". Anișoara Stoica și Cireș Adrian nu greșiseră nimic, dar acest lucru n-a provocat uimire deoarece ei sînt cei mai buni, lumea s-a deprins de mult să-i vadă perfecți.

Restul clasei s-a împotmolit mai ales la acel „Spusu-mi-s-a" Neplăcut, desigur. Dar tocmai stiloul unui elev considerat printre cei mai slabi, și anume prietenul lui Titel, Barbu Valerian, a fulgerat decis și corect hîrtia lucrării: **spusu-mi-s-a.** Și n-a avut greșeli nici în restul textului. A fost surpriza zilei. Evenimentul. Întîmplarea pe care o povestești prima cînd vrei să provoci uimire. Acel tip de episod pe care oamenii continuă să și-l amintească ani de-a rîndul. Legenda lui Spusumisa!

Barbu Valerian — nota maximă, în rînd cu clasicii Stoica și Cireș. Și cînd te gîndești că puțin lipsise să nu fugă de la oră împreună cu Titel pentru a încerca noile rachete de tenis.

Din ziua aceea, între cei doi s-a ridicat un zid. Făcut din cărți și din caiete. „Valerică, hai să..." „N-am timp, învăț. Stai și tu, învață cu mine. Lasă hoinăreala". Mîndria lui Titel s-a îmbrăcat în zale: „Te-ai ajuns? Îmi spui **mie** ce trebuie să fac și ce nu? Ți s-a urcat zecele ăla la cap? Rămîi cu el!"

De atunci, Titel se uită cu tristețe și furie la fereastra lui Valerian. Dinaintea casei fostului prieten, pune la cale cele mai tari meciuri de fotbal. Înalță zmeie nemaivăzute. Îl aduce pe Panteră, cîinele cel mai bine dresat din cartier. Zadarnic. Valerian rezistă. Nu iese din casă pînă nu-și termină lecțiile. Iar lecțiile lui durează mult, pentru că n-are antrenament și deci muncește dublu sau chiar triplu decît, să spunem, vestiții Stoica și Cireș.

Asta e tot. Titel urăște cuvintele. Îl visează pe Spusumisa în chip de pirat, de crocodil, de cine mai știe ce.

După-amiază, Titel a făcut o nouă tentativă. L-a căutat pe Mărgică să-i propună în schimbul frumoaselor timbre ceva nou.

— O să joc tenis cu tine, a zis el, cu glas sfîrșit.

— Cît? a mormăit neîncrezător Mărgică.

— Ei, cît. O partidă.

— Prea puțin. N-am ce face cu o partidă.

— Două, poftim. Patru.

— Nu. O partidă în fiecare zi timp de o lună. Trebuie să mă pun la punct, să recuperez. **Știi** bine că de o lună nimeni nu mai vrea să joace cu mine.

— Bine. O să fie cum zici, pufni Titel, cu gîndul la necazurile pe care i le pricinuia Spusumisa.

— Dar eu sînt certăreț, a continuat Mărgică. Vorbesc urît. Nu-mi recunosc greșelile. Și vreau ca prietenii mei să facă întotdeauna ceea ce doresc **eu.** De-aia n-am prieteni. Știi, nu-i așa?

— Bineînțeles, a oftat Titel. Ești îngrozitor, dar n-am ce face.

— Mai știi și că după ce învăț vreau să am pe cineva care să mă urmărească după carte în timp ce repet lecțiile?

— Asta n-o știam! s-a cutremurat Titel.

— Acum le știi pe toate. Mai gîndește-te, a zis Mărgică. Să nu zici că nu ți-am spus.

„Ba mi-ai spus, îi răspunse în gînd Titel. Spusu-mi-ai. Spusu-mi-s-a..."

OVIDIU ZOTTA

Surpriza rubricii

Băiatul pe care-l vedeți cu bicicleta în sala de spectacole n-a venit aici pentru a-și dovedi dexteritatea în conducerea acestui vehicul. Se numește George Barbu, este elev în clasa a VII-a la Școala nr. 157 din București și bicicleta a primit-o recent, în cadru festiv, ca premiu (marele premiu) pentru locul întîi, cucerit la ediția trecută a concursului nostru „Cine știe circulație cîștigă".

Oricare dintre voi puteți intra în posesia unui asemenea premiu, participînd la următoarea ediție a acestui concurs pe teme de circulație rutieră, pe care îl vom organiza și pe parcursul acestui an.

? Ați întrebat? Vă răspundem! !

Ghețarii colorați

• Am văzut, nu demult, mai multe imagini ale unor ghețari colorați. Cum se explică acest fenomen? ne întreabă SILVIU IOVAN din BUCUREȘTI.

Cercetătorii care au studiat o serie de ghețari din regiunea arctică au constatat că aceștia au o parte din suprafață de culoarea... siropului de zmeură. La o studiere mai atentă s-a constatat că ei erau acoperiți cu milioane de alge microscopice, de formă sferică. Acestea se înmulțesc doar primăvara, iar la mijlocul verii polare ajung să cuprindă întreaga suprafață a ghețarilor. Iarna, în timpul gerurilor năprasnice, micile alge se închid într-o membrană rezistentă, așteptînd primele raze de soare ale anotimpului următor. Cercetătorii au stabilit, de asemenea, că algele nu au nevoie de oxigen, ele folosind pentru hrană dioxidul de carbon și azotul. Și o altă descoperire importantă: aceste alge pot să reînvie după o perioadă de îngheț ce poate depăși... o sută de ani!

„Gînditorul de la Hamangia"

„Am auzit vorbindu-se despre „Gînditorul de la Hamangia", ca despre o străveche și valoroasă operă de artă", ne scrie VASILICA PRODAN din Iași. Aș dori să aflu mai multe despre ea.

Dintre realizările artistice ale străvechilor locuitori ai patriei noastre, un loc aparte îl ocupă o serie de statui caracteristice culturii Hamangia, descoperite în Dobrogea, lîngă Cernavodă. Ele aparțin epocii neolitice, deci au o vechime de peste 5 000 de ani.

Această cultură originală cuprinde printre operele sale de artă o statuetă numită „Gînditorul" și o alta „Femeia șezînd". Majoritatea celorlalte statuete, lucrate fie în lut ars, fie în marmură albă avînd dimensiuni mici, reprezintă figuri feminine. „Gînditorul", denumit astfel după marea asemănare cu capodopera lui Rodin, o întrece pe aceasta cu mult, pe de o parte prin vechime, iar pe de alta, prin liniile deosebit de moderne. Statueta reprezintă un bărbat șezînd pe un scăunel cu patru picioare asemănător celor folosite și astăzi pe la țară. Bărbatul își ține capul sprijinit în mîini care, la rîndul lor, se sprijină în coate pe genunchi. Este însă uluitor efectul plastic de mare încordare pe care a reușit să-l dea artistul necunoscut. Modul amănunțit în care sînt redate spinarea lui arcuită, contractarea mușchilor pieptului, fața gînditoare și, mai ales, scăunelul cu margini crestate denotă talentul omului neolitic în reliefarea unor trăsături de un puternic realism primitiv și chiar sugerarea unor stări psihice, deci ale vieții interioare.

Și „Femeia șezînd" evidențiază același talent excepțional în redarea realistă a trăsăturilor unei femei care stă cu un picior îndoit din genunchi, sub corp, în timp ce mîinile se sprijină pe celălalt genunchi. După trăsăturile feței și poziția corpului se deduce că femeia se odihnește și se gîndește în același timp.

„Gînditorul" de la Hamangia este unic printre descoperirile din neolitic din întreaga lume.

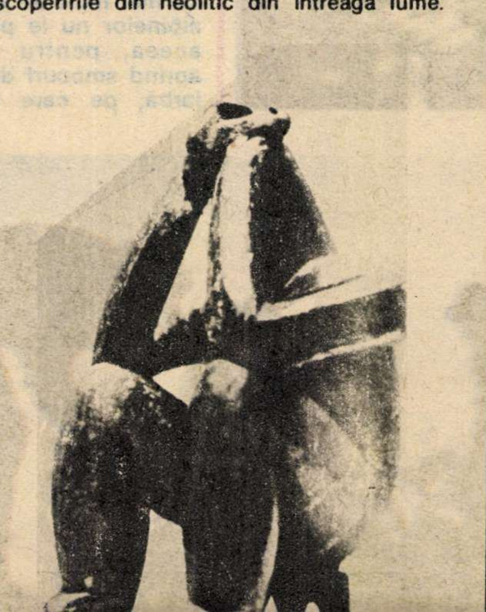

ATELIER PRACTIC

CONSTRUIȚI SINGURI O MĂSUȚĂ PLIABILĂ PENTRU CĂLCAT

Se taie dintr-o placă de lemn de brad (sau de PAL) patru bucăți de scîndură la următoarele dimensiuni, ca în desenul alăturat: Placa de sus, de 1 200/300-350 mm; placa diagonală de 1 100/300-350 mm; plăcile de sprijin - una de 600/300-350 mm, cealaltă, de 580/300-350 mm.

Pe fiecare placă, la cotele indicate în desen, se vor aplica balamale (fig. 1, 2, 3 din desenul A) prinse în holzșuruburi, pentru a asigura pliabilitatea măsuței. În partea de jos (fig. 4, desen B), pentru mai multă siguranță, se va monta un șnur cu diametrul de 10 mm și lungimea de 740-760 mm, în așa fel încît atunci cînd masa este în poziție de lucru, șnurul să fie întins. După ce toate acestea au fost făcute, puteți aplica pe suprafețele plane ale măsuței melamină. În figura B_1 - măsuța este pliată, ocupînd un spațiu minim. Măsuța se pliază de la stînga la dreapta și invers.

Vă dorim succes!

MARIA ZAMFIR

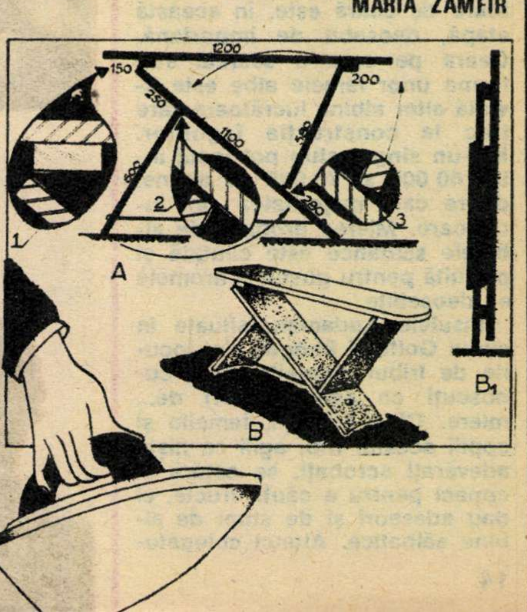

ENCICLOPEDIE „CUTEZĂTORII“

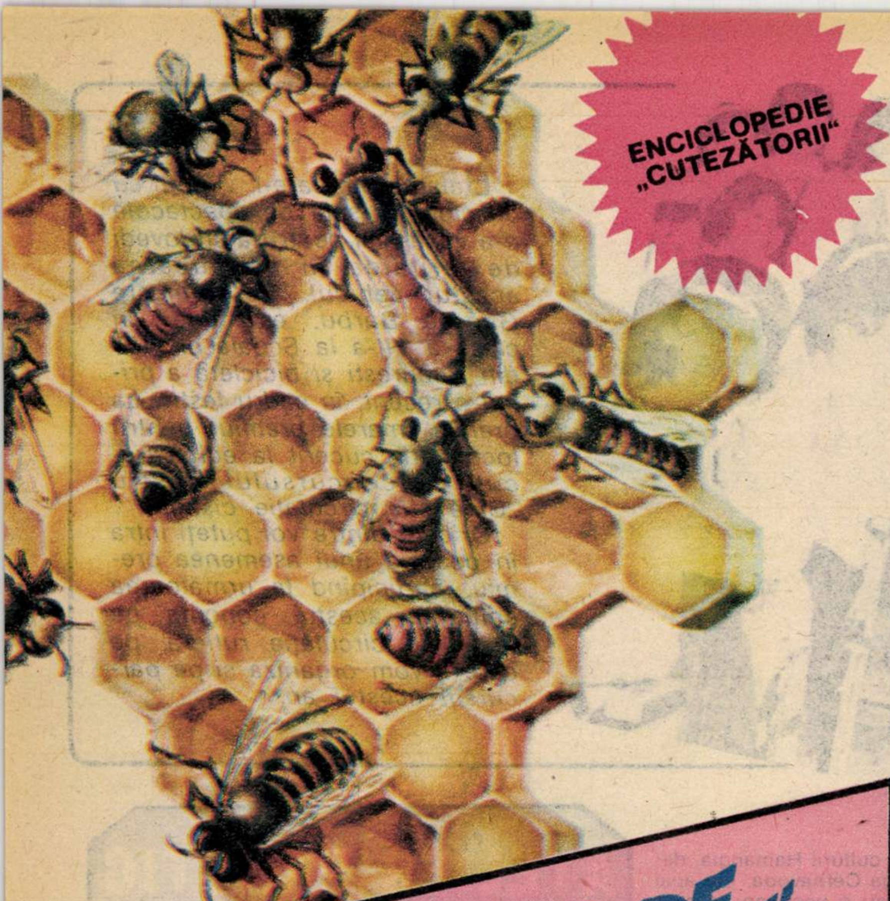

VÎNĂTORII DE... MIERE

Cunoscute încă din antichitate, gingaşele albine melifere sînt şi excelenţi arhitecţi, şi constructori. Atunci cînd nu au un stup pus la dispoziţie de către apicultor, albinele îşi găsesc singure locul unde să se aşeze: în scobiturile arborilor sau în adînciturile stîncilor. Uneori, ele îşi agaţă „cuibul“ pe crengile copacilor. După ce au ales locul, albinele se ocupă de construirea stupului. Munca lucrătoarelor producătoare de ceară este, în această etapă, deosebit de importantă. Ceara pe care o secretă sub forma unor lamele albe este livrată altor albine lucrătoare care trec la construcţia fagurilor. Într-un singur stup pot locui între 40 000 şi 70 000 de albine, dintre care majoritatea sînt lucrătoare. Mierea produsă de albinele sălbatice este căutată şi preţuită pentru gustul şi aromele ei deosebite.

Insulele Andaman, situate în sudul Golfului Bengal, sînt locuite de tribul pigmeilor onji, cunoscuţi ca agili vînători de... miere. Cînd bărbaţii, femeile şi copiii acestui trib, agili ca nişte adevăraţi acrobaţi, se caţără în copaci pentru a căuta fructe, ei dau adeseori şi de stupi de albine sălbatice. Atunci culegătorul face pe trunchiul copacului sau pe o piatră din apropiere un semn care este numai al său. Din acea clipă, stupul este considerat proprietatea sa şi nimeni nu are dreptul să se atingă de el, căci altminteri îl aşteaptă o pedeapsă aspră. Deşi dezbrăcat de veşminte şi neapărat cu nimic de împunsăturile albinelor, acestea nu atacă niciodată! Izgonite din fagurii lor, albinele îşi iau zborul, lăsînd stupul în seama „vînătorului“.

Există mărturii că această îndeletnicire s-a practicat de-a lungul timpului în numeroase puncte ale planetei. Pe pereţii Peşterii păianjenului (Cava d'Arana), descoperită în 1919 în Spania, s-a găsit pentru prima oară o imagine înfăţişînd o vînătoare de albine. De pe o stîncă abruptă atîrnă un soi de rădăcini aeriene gigantice sau poate tulpinile unor plante tîrîtoare. Pe ele se caţără un om, iar sus se vede silueta altuia care a şi ajuns lîngă stupul de albine pitit într-o firidă a stîncii. Albinele înfuriate roiesc în jurul temerarului vînător.

În Turcia, arheologii au descoperit ruinele oraşului Cital-Guiuk care a existat cu peste 7 000 de ani în urmă. Pe zidurile caselor găsite s-au păstrat fresce, printre care unele înfăţişează scene din viaţa albinelor.

Fresca din Cava d'Arana are o vechime de circa 15 000 de ani, dar scena înfăţişată pe ea poate fi întîlnită petrecîndu-se şi astăzi, de pildă, în Asia Centrală. În podişul Tibet, albinele sălbatice se adăpostesc în crăpăturile mai adînci ale stîncilor. Stupii cei mai bogaţi în miere se găsesc în locuri care nu sînt accesibile decît, poate, păsărilor. Dar tocmai aceste cuiburi inabordabile, camuflate chiar de natură, îi atrag cel mai mult pe vînători. Aici, ca de altfel pretutindeni, numai oamenii cei mai agili se îndeletnicesc cu dobînditul mierii. Folosind scări de bambus, suficient de rezistente şi de suple, ei coboară uneori la peste 80 de metri şi, atîrnînd peste prăpastie, caută să se apropie cît mai mult de stup. Ei ştiu că albinelor nu le place fumul. De aceea, pentru a le alunga, aprind smocuri de muşchi şi de iarbă, pe care le apropie de stupi. Odată albinele alungate, ei taie fagurii şi îi pune într-un vas de lemn prins de o frînghie.

Desişurile junglei din Cordilierii paraguaieni sînt locuite de guaiaci, oameni ai căror strămoşi s-au refugiat într-acolo pentru a scăpa de colonizatorii Americii de Sud. În junglă, guaiacii au păstrat nealterată o civilizaţie care datează din epoca de piatră. Locurile populate de guaiaci abundă într-un soi de albine fără ac, dar care muşcă. Stupii acestora le furnizează triburilor de guaiaci atît miere, cît şi ceară. Cea mai mare parte din ceara produsă de albinele fără ac este întrebuinţată pentru şlefuirea arcurilor, săgeţilor şi suliţelor. Ceara se mai foloseşte şi pentru producerea „cazanelor“ în care se transportă şi se păstrează mierea. Aceste cazane sînt făcute din argilă amestecată cu ceară. După ce sînt uscate bine (nu arse), sînt puse la un foc slab şi în ele se topesc fagurii, obţinîndu-se astfel mierea. Arcurile, săgeţile şi suliţele de lemn sînt ceruite, la fel ca şi frînghiile împletite din fibre vegetale. Tot din fibre se împletesc coşuri în care se păstrează şi se transportă mierea. Pentru a deveni mai rezistente, ele se întăresc cu ceară.

În Africa, vînătorii de miere sînt ajutaţi de cucul de miere — o pasăre cu gîtul negru, care se înrudeşte cu ciocănitoarea din ţinuturile noastre. Atunci cînd descoperă traseul aerian urmat de albinele colectoare, în timp ce se înapoiază la stup, această pasăre începe să scoată sunete puternice. Dacă zăreşte un om, pasărea îşi ia zborul şi se aşază pe un alt copac, indicînd direcţia stupului. În timp ce zboară dintr-un copac în altul, pasărea priveşte mereu înapoi, de parcă ar vrea să se convingă că omul o urmează. Tradiţiile localnicilor interzic să i se facă vreun rău acestei păsări şi prevăd chiar obligaţia hrănirii ei cu ceară. Cînd stupul semnalat de pasăre este „cules“, o parte din faguri sînt lăsaţi neatinşi lîngă stupul găsit cu ajutorul ei. Deşi este denumită „cucul de miere“, pasărea se hrăneşte cu ceară. În apropiere de Uitenhaga, în Africa de Sud, s-a consemnat jefuirea unui stup de către o maimuţă — un babuin — în prezenţa unui cuc de miere care parcă aştepta ca aceasta să termine ce avea de făcut. Înainte de a se căţăra pe trunchiul copacului şi a azvîrli jos fagurii plini de miere, babuinul a cercetat locul pentru a fi sigur că nu-l pîndeşte vreun pericol. Acest fapt i-a făcut pe unii cercetători să tragă concluzia că cucul de miere este legat printr-o veche alianţă de babuini şi, uneori, de cimpanzei, al căror rol de vînători de miere a fost preluat mai tîrziu de către om.

ECATERINA ROŞCA

CALEIDOSCOP

I-AM SCRIS, MI-AM ÎNVĂȚAT ȘI DACĂ M-AȚI SCOS LA LECȚIE CREZÎND CĂ NU-S PREGĂTIT ... V-AȚI PĂCĂLIT!
POMPILIU

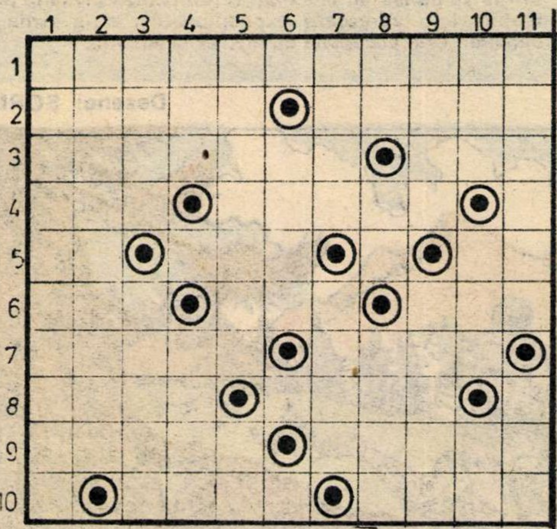

1 aprilie

ORIZONTAL: 1) Păcăleli. 2) Gata oricînd de șotii. Celebru „nobil" mincinos. 3) Sosește după 1 aprilie (pl.). Strigăt prin care se mînă caprele. 4) Diviziuni ale timpurilor geologice. Bară de fier (pl.). 5) Începe sa rîdă! Cîștigat de Dănilă Prepeleac în urma unui rămășag (pl.). Acela. 6) Se trag cu atenție. Acolo și-a pierdut coada ursul păcălit de vulpe. Curs. 7) Merge cu Manda. Monedă în Danemarca și Suedia. 8) Liber cugetător. Păcălit (fig. fem.). 9) Farsor fără voia sa într-o scriere de Anton Bacalbașa. Autorul volumului pentru copii „Chipuri și măști" (Ioachim). 10) Un fel de glume. A fi păcălit.

VERTICAL: 1) O atitudine care nu admite păcăleli. 2) Rîs provocat de o farsă bună. 3) Așa cum te poate lăsa o glumă nesărată. Eroul troian care a reușit să-i păcălească pe greci, scăpînd din Troia asediată. 4) Nume feminin. A păcăli. 5) Tovarășul lui Păcală. Se caută uneori într-un car cu fîn. 6) A separa. 7) Rîu în nord-estul R.P. Chineze. Păcălit de vulpe într-o fabulă de La Fontaine. 8) La fel în jocul „Păcălici"! În gură! Autorul grec antic al unei fabule în care vulpea păcălește țapul. 9) Deși e mare și puternic, a fost păcălit de șireata vulpe (pl.). Suprafață agricolă lucrată cu tractorul. 10) Mulțime de albine. Trei localități în R.F.G. Pete! 11) A păcăli... fără haz. În această zi.

DICȚIONAR: SIS, OERE, IBEU EPE.

Descoperiți care intrare ne conduce pașii spre micul bucătar aflat în interiorul labirintului.

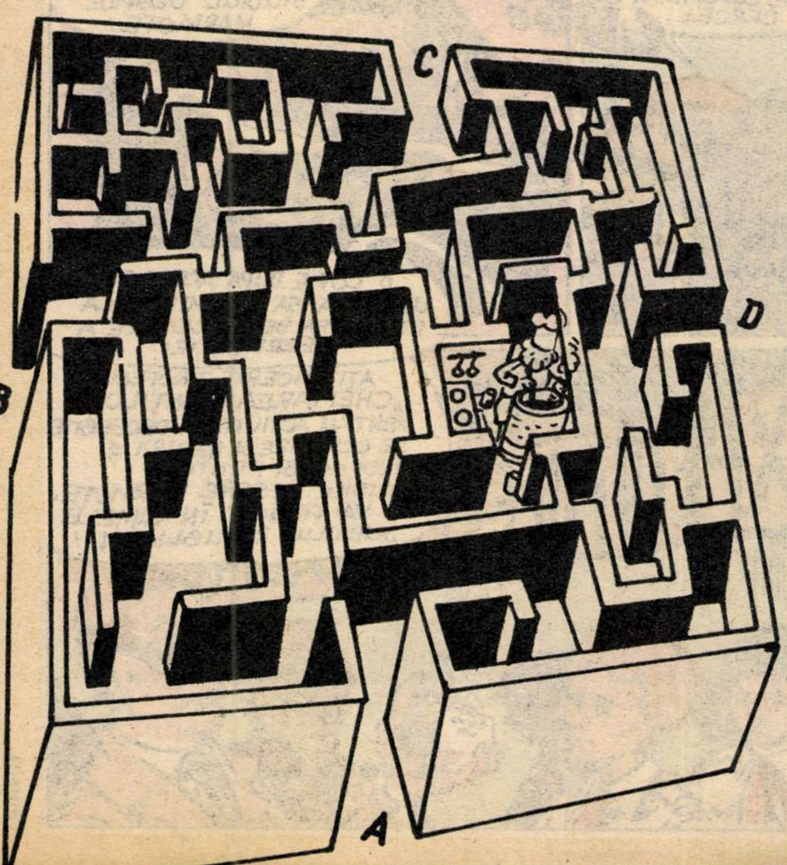

PE MINE NU M-A PĂCĂLIT NIMENI!
POMPILIU

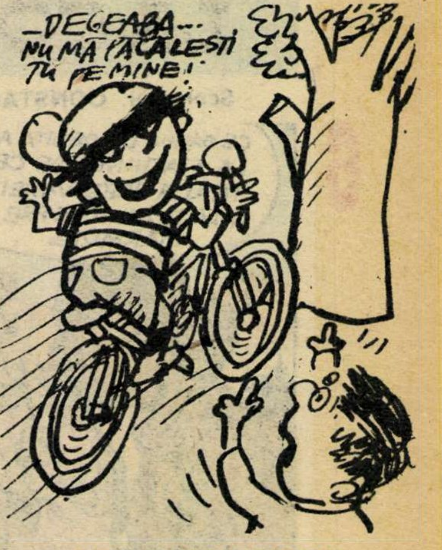
— DEGEABA... NU MĂ PĂCĂLEȘTI TU PE MINE!

* * *

CONCURSUL

ARENA MATEMATICIENILOR

7. CIFRE IDENTICE

Se poare expima numărul 30 prin trei cifre identice?

ȘAH

Diagrama:
Alb: Re7, Ch6, Na1
Negru: Rh8, pioni g7, h7
Albul mută și dă mat în trei mutări
Soluția, în numărul următor.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT

INVITAȚIE LA TEATRU: 1) Caragiale. 2) Opinat. Ines. 3) Mușatescu. 4) Es. Na. Neh. 5) Tineret. 6) Iora. Lof. Bl. 7) Va. Ofițer. 8) Igor. Cinel. 9) Edip. Limite. 10) Nicula. Ea. 11) Auas. Ciubăr.

ȘAH:
Soluția: 1. Rc3! b1D 2. Cc2 + D: c2 + 3. R: c3 mat
(dacă la 1. negrul transformă pionul în cal, matul se obține astfel: 1. Rc3! b1C + 2. Rc2 + Cc3 3. N: c3 mat).

CARE DIN CELE CINCI?
Triunghiul nr. 5.

SUGATIVA

Tare-mi este dor de zece
Și de nouă, dacă vrei,
C-am uscat, de-o săptămînă,
Urme doar de doi și trei!

GEORGE ZARAFU

TICUȚĂ CEL UITUC

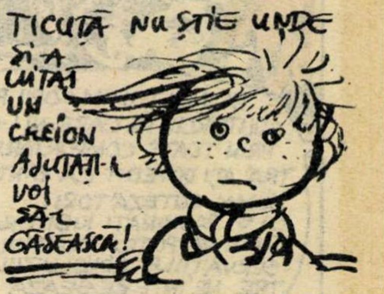
TICUȚĂ NU ȘTIE UNDE ȘI-A UITAT UN CREION AJUTAȚI-L VOI SĂ-L GĂSEASCĂ!

COPERTA NOASTRĂ

Foto: T. CRISTEA

Aspecte din activitățile pionierilor maramureșeni.

CUTEZĂTORII 13 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **CONSTANTIN DIACONU**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **POMPILIU DUMITRESCU**; *PREZENTAREA TEHNICĂ* **VIOREL SAMPETREAN**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index: 41836; 16 pagini, 1,50 lei**

AVENTURI LA COTA 1600

Adăpostindu-i de furtună în corturile lor pe cei doi bărbați străini, expediționarii află că aceștia nu sînt braconieri, ci lucrători la stațiunea de cercetări a rezervației. Invitația pe care cei doi bărbați le-o adresează expediționarilor de-a vizita stațiunea de cercetări este acceptată cu interes și bucurie.

Scenariul: CONSTANTIN DIACONU **Desene: SORIN ANGHEL**

6

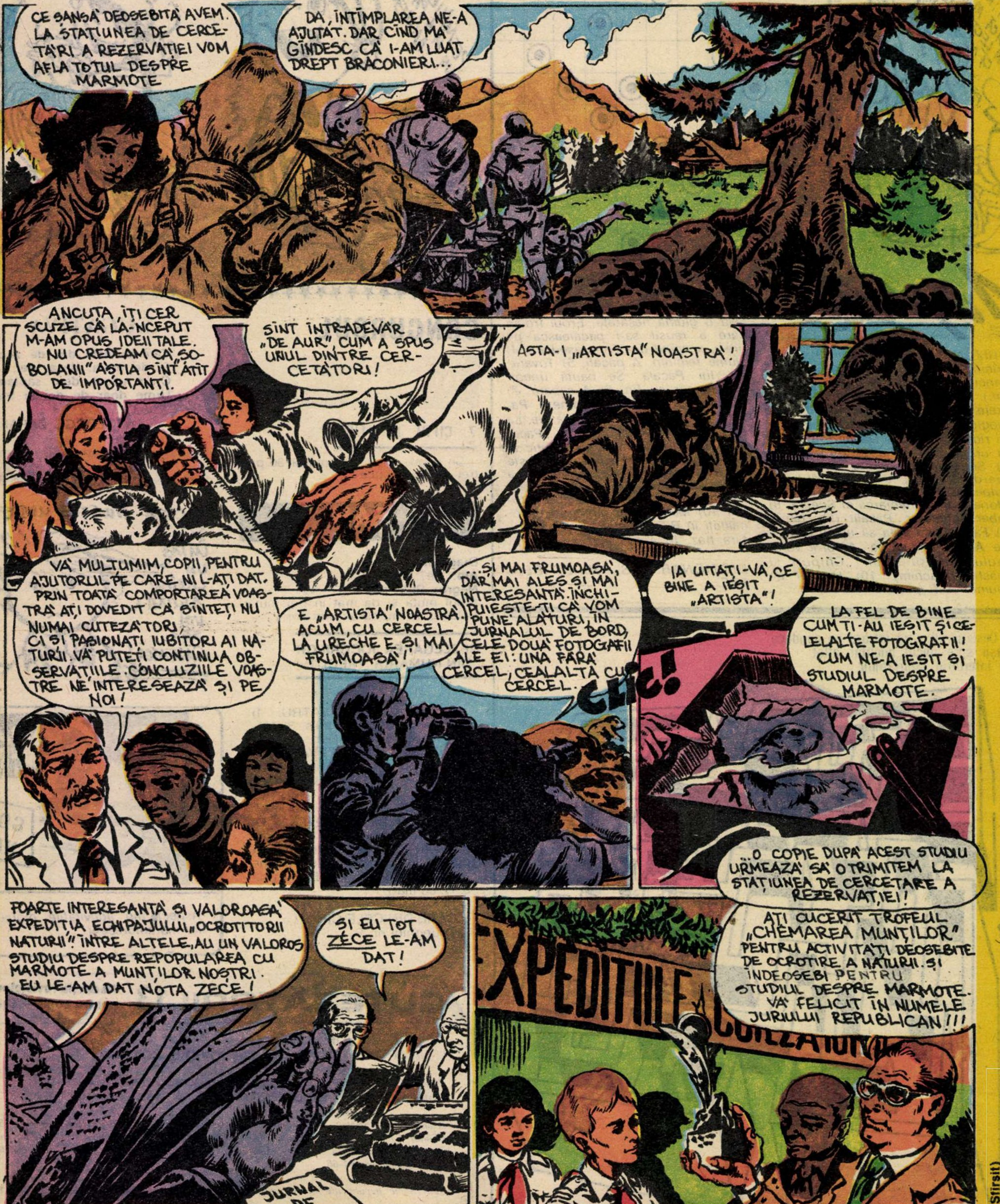
CE ȘANSĂ DEOSEBITĂ AVEM. LA STAȚIUNEA DE CERCETĂRI A REZERVAȚIEI VOM AFLA TOTUL DESPRE MARMOTE
DA, ÎNTÎMPLAREA NE-A AJUTAT. DAR CÎND MĂ GÎNDESC CĂ I-AM LUAT DREPT BRACONIERI...
ANCUȚA, ÎȚI CER SCUZE CĂ LA-NCEPUT M-AM OPUS IDEII TALE. NU CREDEAM CĂ „ȘOBOLANII" ĂȘTIA SÎNT ATÎT DE IMPORTANȚI.
SÎNT ÎNTR-ADEVĂR „DE AUR", CUM A SPUS UNUL DINTRE CERCETĂTORI!
ASTA-I „ARTISTA" NOASTRĂ!
VĂ MULȚUMIM, COPII, PENTRU AJUTORUL PE CARE NI L-AȚI DAT. PRIN TOATĂ COMPORTAREA VOASTRĂ AȚI DOVEDIT CĂ SÎNTEȚI NU NUMAI CUTEZĂTORI, CI ȘI PASIONAȚI IUBITORI AI NATURII. VĂ PUTEȚI CONTINUA OBSERVAȚIILE. CONCLUZIILE VOASTRE NE INTERESEAZĂ ȘI PE NOI!
E „ARTISTA" NOASTRĂ. ACUM, CU CERCEL LA URECHE E ȘI MAI FRUMOASĂ!
...ȘI MAI FRUMOASĂ, DAR MAI ALES ȘI MAI INTERESANTĂ. ÎNCHIPUIEȘTE-ȚI CĂ VOM PUNE ALĂTURI, ÎN JURNALUL DE BORD, CELE DOUĂ FOTOGAFII ALE EI: UNA FĂRĂ CERCEL, CEALALTĂ CU CERCEL.
CLIC!
IA UITAȚI-VĂ, CE BINE A IEȘIT „ARTISTA"!
LA FEL DE BINE CUM ȚI-AU IEȘIT ȘI CELELALTE FOTOGRAFII! CUM NE-A IEȘIT ȘI STUDIUL DESPRE MARMOTE.
FOARTE INTERESANTĂ ȘI VALOROASĂ EXPEDIȚIA ECHIPAJULUI „OCROTITORII NATURII"! ÎNTRE ALTELE, AU UN VALOROS STUDIU DESPRE REPOPULAREA CU MARMOTE A MUNȚILOR NOȘTRI. EU LE-AM DAT NOTA ZECE!
ȘI EU TOT ZECE LE-AM DAT!
JURNAL DE
...O COPIE DUPĂ ACEST STUDIU URMEAZĂ SĂ O TRIMITEM LA STAȚIUNEA DE CERCETARE A REZERVAȚIEI!
AȚI CUCERIT TROFEUL „CHEMAREA MUNȚILOR" PENTRU ACTIVITĂȚI DEOSEBITE DE OCROTIRE A NATURII. ȘI ÎNDEOSEBI PENTRU STUDIUL DESPRE MARMOTE. VĂ FELICIT ÎN NUMELE JURIULUI REPUBLICAN!!!
EXPEDITIILE

(Sfîrşit)

ÎN ACEST NUMĂR:

- *Ştacheta învăţăturii, mereu mai sus!*
- *Acasă la cîştigătorii „Busolei de aur"*
- *Tribuna cititorului*
- *Al optulea ocean al lumii: norii!*

14

JOI 7 APRILIE 1988
ANUL XXII (NR. 1069)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

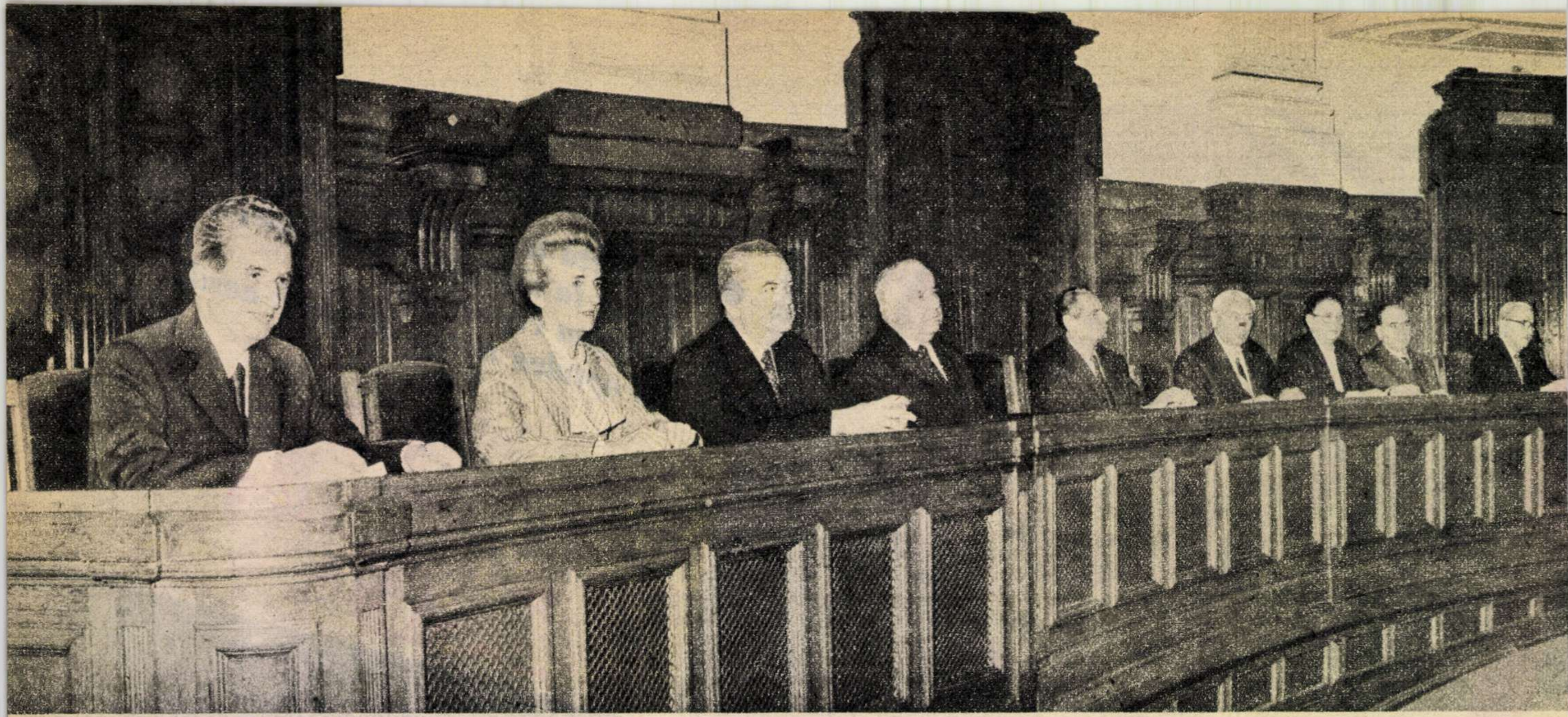

CADRAN POLITIC

Pretutindeni în ţară, în întreprinderile industriale, pe şantierele de construcţii, în mine, hidrocentrale şi la schelele petroliere, pe întinsul roditor al ogoarelor, activitatea creatoare a întregului popor are dimensiunea înaltelor emulaţii proprii epocilor de răscruce ale istoriei. Dezvoltarea fără precedent a patriei, saltul uriaş pe care l-a făcut, în anii de după Congresul al IX-lea, România socialistă în edificarea noii orînduiri constituie o realitate fundamentală. Astăzi, indicatorii economici ai dezvoltării noastre, ce dau măsura înaintării pe scara civilizaţiei şi progresului, reprezintă o multiplicare a vechilor niveluri de zeci sau chiar de sute de ori.

Acest înălţător sentiment de preţuire a prezentului luminos al patriei, al certitudinii şi încrederii în forţa revoluţionară, transformatoare a societăţii noastre socialiste s-a degajat cu generozitate din lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. şi ale Sesiunii Marii Adunări Naţionale, care au avut loc în cursul săptămînii trecute. Marile foruri ale democraţiei noastre muncitoreşti-revoluţionare, prin dezbaterea unor probleme de mare importanţă privind dezvoltarea patriei, prin Hotărîrile ce au fost adoptate, au constituit în cel mai înalt grad momente deosebit de semnificative ale procesului de perfecţionare a întregii activităţi economico-sociale a poporului nostru, potrivit obiectivelor şi sarcinilor stabilite de Congresul al XIII-lea şi Conferinţa Naţională ale partidului.

Cuvîntarea conducătorului partidului şi statului nostru, rostită la Plenara C.C.al P.C.R., amplu şi mobilizator program de muncă şi acţiune revoluţionară a întregii naţiuni pentru intensificarea muncii în toate domeniile de activitate, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiţii a prevederilor de plan pe anul 1988, pe întregul cincinal, tezele, ideile şi orientările formulate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, însuşite de comunişti, de toţi oamenii muncii, de întregul nostru popor, au generat o implicare sporită, plină de răspundere, a colectivelor muncitoreşti în îndeplinirea sarcinilor de producţie, în realizarea şi depăşirea angajamentelor asumate.

Întreaga naţiune acţionează cu profundă dăruire şi abnegaţie revoluţionară pentru înfăptuirea obiectivului strategic al dezvoltării patriei noastre în perioada actuală: trecerea, pînă în anul 1990, la un nou stadiu de dezvoltare, la realizarea unei noi calităţi a muncii şi vieţii, la ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres şi civilizaţie.

Oamenii muncii, toţi cetăţenii ţării sînt convinşi că trebuie să se acţioneze în continuare, aşa cum arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu toată hotărîrea, pentru creşterea şi mai puternică a avuţiei naţionale, pentru buna gospodărire şi administrare a mijloacelor de producţie încredinţate colectivelor de oameni ai muncii, în calitatea lor de proprietari şi producători, pentru creşterea rentabilităţii şi eficienţei tuturor unităţilor economico-sociale.

Trecerea, în cursul acestui an, pe baza hotărîrilor Conferinţei Naţionale a partidului, la majorarea retribuţiei tuturor oamenilor muncii cu circa 10 la sută, acţiune care se va încheia în cursul anului viitor, celelalte măsuri privind creşterea nivelului de trai al poporului nostru necesită o îmbunătăţire radicală a întregii noastre activităţi economice. În acest sens, în baza indicaţiilor secretarului general al partidului, colectivele de oameni ai muncii din întreaga ţară acordă o atenţie prioritară îndeplinirii planului şi programelor pe acest an şi pe întregul cincinal la toţi indicatorii, înfăptuirii programului energetic, realizării investiţiilor, asigurării calităţii produselor şi ridicării nivelului tehnic al producţiei în toate sectoarele, realizării producţiei pentru export. Creşterea productivităţii muncii pe baza organizării temeinice a întregii activităţi, a introducerii metodelor de mecanizare, de automatizare, corespunzător fiecărui sector de activitate constituie obiectivul imediat al tuturor colectivelor muncitoreşti din unităţile economice.

Oamenii muncii, în frunte cu comuniştii, sînt hotărîţi să dezvolte şi mai puternic spiritul revoluţionar, să acţioneze pentru întărirea răspunderii, a disciplinei, să dezvolte puternic critica şi autocritica, care să asigure analiza temeinică a tuturor domeniilor de activitate şi stabilirea măsurilor necesare în vederea desfăşurării în cît mai bune condiţii a întregii munci.

Sub conducerea Partidului Comunist Român – conştiinţa întregii noastre naţiuni, centrul vital al poporului–, care asigură, aşa cum sublinia la recenta plenară tovarăşul Nicolae Ceauşescu, buna desfăşurare a activităţii în toate sectoarele, poporul nostru acţionează într-o deplină unitate pentru înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială, pentru asigurarea mersului ferm al patriei noastre pe calea înfăptuirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi a înaintării spre comunism.

Nutrind cele mai alese sentimente de dragoste şi recunoştinţă faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, genialul nostru conducător, oamenii muncii, toţi cetăţenii patriei, întregul nostru popor îşi exprimă prin exemplare realizări în muncă ataşamentul deplin la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, angajamentul ferm de a înfăptui neabătut măreţul Program de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a României spre comunism.

Vizita oficială de prietenie în ţara noastră, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu, a preşedintelui Republicii Zair, Mobutu Sese Seko Kuku Ngbendu Wa Za Banga, împreună cu doamna Bobi Ladawa, care s-a desfăşurat în aceste zile, constituie o nouă expresie a dorinţei de pace, prietenie şi colaborare a popoarelor român şi zairez.

Întîlnirea la nivel înalt româno-zaireză contribuie la întărirea legăturilor de colaborare dintre cele două ţări şi popoare, la dezvoltarea schimburilor economice, ştiinţifice şi culturale, evidenţiind hotărîrea Republicii Socialiste România şi Republicii Zair de a acţiona pentru asigurarea păcii şi înţelegerii în lume, lichidarea războaielor, instaurarea unei noi ordini economice şi politice pe plan internaţional, asigurarea suveranităţii şi independenţei tuturor popoarelor.

Cîntec de patrie

Miroase scump pămintul a grîne și a vii
Și-a rîuri despletite albastru peste zare
Cînd mierla-și spune trilul pe dealuri arămii,
Iar soarele țîșnește din lut ca o chemare.

Sîntem cu mult mai tineri decît am fost vreodată,
Sîntem păduri și holde, sîntem belșug și zbor,
Aici unde făcurăm din Dunăre o vatră
De energii solare, întinse-n viitor.

Unde cîndva jertfirăm tot ce aveam mai sfînt
Pentru aceste praguri de vis și de lumină,
Cetăți industriale cu flăcările-n vînt
Par ample pacheboturi prin timpul ce-o să vină.

Mă uit acum cu munții din piscurile țării
Cum se-mplinește visul și steaua cum s-arată:
Sîntem cu mult mai tineri ca neodihna mării,
Sîntem cu mult mai tineri decît am fost vreodată.

ANGHEL DUMBRĂVEANU

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU
EPOCA DE GLORIE ȘI MĂREȚIE A ROMÂNIEI SOCIALISTE

ROMÂNIA, țară înfloritoare, armonios dezvoltată

La 23 August 1944, cînd în România se anunțau zorii noii societăți, pe întregul cuprins al țării existau doar 11 centre industriale. Industria, extrem de puțină în raport cu posibilitățile patriei noastre și cu cerințele ei, era concentrată în cîteva mari centre urbane. În rest, zone și județe întregi erau lipsite de industrie. Numeroase centre urbane nu dispuneau decît de unul sau două ateliere de reparații, cu o dotare rudimentară. Aceste localități erau definite ca „locuri unde nu se întîmpla nimic" pentru că în ele nu exista nici un fel de industrie, nici un semn de progres economic.

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944 a marcat începutul unei perioade noi în istoria țării, perioadă în care poporul român, condus de partidul comunist, a asigurat înfăptuirea unor prefaceri fundamentale în întreaga viață politică, economică și socială a patriei.

Epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului se impune ca o epocă de o măreție fără egal prin amplitudinea transformărilor înnoitoare, prin rodnicia împlinirilor socialiste ale poporului nostru. Cu începere din anul 1965 au fost elaborate și puse în lucru cele mai cutezătoare programe de dezvoltare economico-socială a țării, prin înfăptuirea cărora s-a asigurat făurirea unei economii armonioase, puternice, moderne, racordată plenar la ritmurile alerte impuse de revoluția tehnico-științifică contemporană.

Nu de mult, de la tribuna Conferinței pe țara a președinților consiliilor populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„Au fost construite pe întreg teritoriul țării circa 8 000 de capacități de producție, în industrie, în agricultură și celelalte ramuri, s-au creat circa 180 de noi platforme industriale, odată cu dezvoltarea celor existente".**

Țara întreagă s-a schimbat din temelii. De la cele 11 centre industriale cîte existau în 1944, astăzi fiecare județ are cîte 4—5 astfel de centre. Dar numărul centrelor industriale constituie numai un termen al problemei. Un altul — și mai semnificativ — îl constituie volumul producției. Cifrele sînt și în acest sens edificatoare: din 1945 și pînă în prezent producția industrială a României a crescut de 120 de ori. În unele sectoare creșterile sînt și mai spectaculoase: de peste 1 200 de ori în industria chimică; de 500 de ori în industria constructoare de mașini. Și mai intervine încă un termen de comparație: structura producției industriale. La cele mai multe dintre produsele fabricate azi în România — între care se numără tractoarele, autocamioanele, excavatoarele, mașinile-unelte, autoturismele, diferitele tipuri de avioane și elicoptere, echipamentele electronice și de automatizări, roboții — nici măcar nu se visa în 1945.

Cum s-a produs, în mai puțin de o jumătate de veac, acest salt spectaculos care a schimbat fundamental geografia economică a României? Răspunsul la această întrebare se află, așa cum am arătat, în marile prefaceri revoluționare din patria noastră din 1965 încoace, în anii Epocii Nicolae Ceaușescu. Partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au impulsionat un nou curs revoluționar, acordîndu-se o mai mare încredere capacității de muncă și de creație proprii poporului român. La Conferința Națională a partidului, în decembrie 1987, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: **„Congresul al IX-lea al partidului a pus cu acuitate problema dezvoltării în ritm înalt a industriei și a celorlalte ramuri de activitate, creșterii puternice a producției agricole, consolidării economiei socialiste în general".**

În urmă cu 20 de ani, în 1968, s-a trecut, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, la reorganizarea administrativ-teritorială a țării, creîndu-se județele. Prin aceasta, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a realizat cadrul corespunzător pentru înfăptuirea cu fermitate a politicii de amplasare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei, de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor.

Să deschidem cartea de geografie și să privim harta patriei. Vom vedea contururile celor 41 de județe. În momentul constituirii județelor, mai existau încă „locuri unde nu se întîmpla nimic", adică localități urbane fără industrie, fără viață economică. Cele 8 000 de capacități de producție construite în acești ani, cele 180 de noi platforme industriale moderne au schimbat din temelii geografia economică a României.

Desigur, toate aceste realizări au contribuit în mod fundamental la dezvoltarea rețelei de învățămînt. În această perioadă, în condițiile creșterii volumului activităților economice în fiecare județ, s-a trecut la generalizarea învățămîntului de opt ani, apoi a celui de zece ani. Din totalul tinerilor de vîrstă școlară, 80 la sută urmează cursurile învățămîntului de 12 ani. Un sfert din întreaga populație a României se află, în prezent, în școli, licee și facultăți.

Țara de azi, armonios dezvoltată, cu marile ei cetăți industriale, cu ogoarele mănoase, cu salbele de hidrocentrale, cu canalele Dunăre-Marea Neagră și Poarta Albă-Midia-Năvodari, cu Transfăgărășanul și metroul din Capitală, cu atîtea alte construcții, arată ca o grădină înfloritoare. Dar cum va arăta ea în anul 2000? Cum va arăta în mileniul viitor? Așa cum releva tovarășul Nicolae Ceaușescu, ea va arăta așa cum vor arăta orașele și satele patriei, toate laolaltă și fiecare în parte. De aici, datoria tuturor, la orice vîrstă, de a contribui la înflorirea localității în care trăim și muncim.

ANDREI BUZOJANU

O clasă în care dorința de autodepășire se manifestă permanent

ȘTACHETA ÎNVĂȚĂTURII, MEREU MAI SUS!

Bine ai venit, primăvară! ne spun chipurile luminoase, optimiste, însetate de dorința de a afla noutățile cuprinse în manuale. Alina, Gabriel, Dinu, Camelia, toți cei 35 de pionieri, din sutele de purtători ai cravatei roșii cu tricolor de la Școala nr. 8 din Reșița, ne întîmpină într-o clasă frumoasă, în care ordinea și disciplina nu sînt „afișate", ci fac parte din cartea de vizită a unui detașament fruntaș. Pentru că, așa cum aveam să aflăm, alături de cele ale claselor a V-a B și a VII-a C, detașamentul clasei a VII-a B își înscrie cu stăruință eforturile pentru a obține rezultate deosebite la învățătura. Iată un argument: în primul trimestru, media pe clasă a fost de 7,50. Acum, la sfîrșitul unei noi etape de muncă, rezultatele sînt superioare cu încă o jumătate de procent. Al doilea argument: numărul pionierilor ce obțin note de la șapte în sus este în continua creștere.

Exemplul celor mai buni

„Cu o floare nu se face primavară", spune un străvechi proverb. Semnificația lui a fost pe deplin înțeleasă de toți membrii detașamentului încă din prima clasă de gimnaziu. Atunci, într-a V-a și chiar într-a VI-a, clasa lor nu se putea lăuda decît cu trei, patru colegi care întruneau calificativul de cei mai buni. Între ei, Gabriel Sterian și Ella Suszti. Lor li s-au alăturat Cristian Csonti și Alina Onea. Apoi Camelia Vasilescu și Alin Munteanu. Un „buchet" destul de mare pentru a trezi dorința de autodepașire.

— Adevărul este ca exemplul colegilor noștri fruntași a fost și reprezintă în continuare un puternic stimulent pentru întreaga clasă. De la ei, noi, cei din „plutonul" al doilea, aflăm noi resurse, noi îndemnuri pentru a ridica ștacheta la învățătură.

Iulia Rusan are dreptate. Pentru ea, Gabriel Sterian este nu numai un bun coleg, ci și unul de la care a învățat că munca în salturi nu va duce la izbîndă, după cum de la Ella Suszti a înțeles că un adevărat pionier nu poate avea „pasiune" doar pentru o disciplină sau alta. Acum cînd gîndurile tuturor se îndreaptă spre trimestrul al treilea, ambiția Iuliei Rusan este de a trece ștacheta notelor de 7 și la fizică și la chimie, așa cum a reușit pînă acum la celelalte materii.

Este un angajament pe care și l-a asumat nu numai Alina, dar și alți colegi. Va fi posibilă înfăptuirea lui? Da! răspund Camelia Matichescu, Alin Munteanu, Camelia Vasilescu, Fiorela Șarba, Nicoleta Stăncioni, Claudia Stafie. Cum? ● Alina Onea: Cu mai multă voință de autodepășire ● Camelia Matichescu: Acumulînd zi de zi cunoștințele predate la școală ● Alina Munteanu: Nelăsînd pentru mîine ceea ce poți face astăzi sau, altfel zis, avînd continuitatea pregătirii la fiecare disciplină ● Karina Petrovici: Însușindu-ne un program ordonat și disciplinat de a învăța.

Sînt răspunsuri care ne îndreptățesc să credem că, aici, în detașamentul clasei a VII-a B spiritul de echipă devine tot mai puternic.

Ne confirmă și Camelia Vasilescu:

— Într-adevăr, dacă pînă nu de mult obiectivul principal al detașamentului nostru era înlăturarea mediocrității, acum ceea ce ne propunem este ridicarea mereu mai sus a ștachetei la învățătură. Fiecare membru al grupei muncește pentru a se autodepăși permanent, succesele fiecaruia fiind ale întregii grupe.

Înainte de toate, spiritul de echipă

Nu este deloc greu sa constați ca detașamentul clasei a VII-a B alcătuiește un colectiv unit, o echipă solidară. Ascensiunea este evidentă. Mediile din trimestrele I și II demonstrează că eforturile și, deopotrivă, rezultatele generale ale clasei sînt în continuă creștere. Aceasta nu înseamnă însă că nu mai sînt probleme. Spiritul de autodepășire nu se poate împăca cu cel de automulțumire. Motiv pentru care și formele de întrajutorare sînt mai active decît oricînd. Gabriel Sterian nu-i „slăbește" deloc pe Marin Rogojinaru, Alin Lițcanu, Iosif Gabor. Îi ajută mai ales la matematică, dar, adesea, încearcă și reușește să le organizeze mai bine timpul de joacă și, mai ales, de învățătură, îi „provoacă" la analiza unor lecturi suplimentare sau la povestirea unor volume de beletristică. Același sprijin colegial, prietenesc îl resimt zi de zi Laura Molnar, Dinu Cihri, Iulian Șelar, Claudia Tănase.

Spiritul de echipă cunoaște și alte ipostaze: analiza problemelor de la concursurile pe materii din acest an la care a participat aproape jumătate din clasă, frecventarea în colectiv a cercurilor Casei pionierilor și șoimilor patriei, prezența tot mai numeroasă în selecționatele sportive ale școlii și la întrecerile de șah.

Bine ai venit, primăvară! exclamă cu optimism și voioșie toți cei 35 de membri ai detașamentului clasei a VII-a B. Un colectiv fruntaș al Școlii nr. 8 din Reșița, o echipă aflată mereu în competiția autodepășirii.

CONSTANTIN RĂDUȚ

Un zîmbet PRIETENESC pentru Denisa

O cortină îmbrăcată în lumină. Scenă mare. Microfoane. Iar acum, fiindcă decorul a fost conturat, să vă facem cunoștință cu o... actriță. O actriță-școlăriță, care este membră a cercului de teatru de la C.P.Ș.P. din Gura-Humorului. Și v-o spunem tuturor, are mult umor! Așa a apreciat și juriul de specialitate al Festivalului Național „Cîntarea României", care i-a decernat titlul de laureat și premiul I la faza republicană a concursului de interpretare, unde... – era să uităm tocmai prezentarea – **Denisa Andronic,** *elevă în clasa a VII-a la Școala nr. 3, i-a cucerit pe toți.*

Un zîmbet prietenesc și felicitări pentru vesela actriță și urări de succes în învățarea tuturor literelor alfabetului de la... (h)a la z!

Ritm

● **„O zi de muncă** alături de părinții noștri" a fost titlul acțiunii organizate de pionierii de la Școala Calacea, județul Bihor. Ei au participat alături de părinți la muncile de primăvară de pe terenurile C.A.P. din localitate ● **6 tone de fier vechi,** peste 2 500 de ambalaje de sticlă, importante cantități de maculatură și deșeuri textile — acesta este bilanțul cu care au încheiat „săptamîna record" de recuperare a materialelor refolosibile pionierii din comuna Certeze, județul Satu Mare ● **„Zilele culturii muzicale** pentru pionieri", desfășurate în școlile din municipiul Reșița au prilejuit formațiilor muzicale de la C.P.Ș.P — între care și ansamblul folcloric „Balada Goznei", orchestra de muzică populară, formația de muzică de cameră — frumoase și aplaudate evoluții ● **„Prietenii adevărului științific"** de la Școala nr. 40 din Iași au pregatit pentru colegii lor un almanah ce a cuprins numeroase curiozități din lumea vie ● **13 echipe** de fete din localitățile județului Buzău și tot atîtea echipe de băieți, pasionați ai tablei cu 64 de pătrate, s-au întrecut în cadrul etapei județene a campionatului școlar de șah ● **„Pe aceleași trepte ale hărniciei"** s-a intitulat dialogul despre muncă pe care l-au purtat pionierii fruntași de la Școala nr. 6 din Petrila cu părinții fruntași de la întreprinderea minieră din localitate. ● **Elevii Liceului nr. 34** din București au putut admira de curînd lucrările de artă plastică ale colegei lor Ana Monica Primejdie, din clasa a V-a, aflate în expoziția organizată în școală ● **Primăvara– un anotimp al hărniciei** și bunei gospodăriri. Despre acțiuni ce se înscriu sub acest generic ne-au scris și pionierii din Huși, care au participat la înfrumusețarea și îngrijirea spațiilor verzi din preajma școlilor în care învață ● **Felicitări** pionierei Claudia Fatu, din clasa a VII-a C de la Școala nr. 2 din Slobozia, care a predat lucrătorilor de miliție o importantă sumă de bani, găsită în drum spre școală ● **Așteptăm** pe adresa rubricii știri și imagini dintre cele mai reușite activități pionierești la care participați.

CRISTIANA CRĂCIUN

FOTO

REPORTER „CUTEZĂTORII"

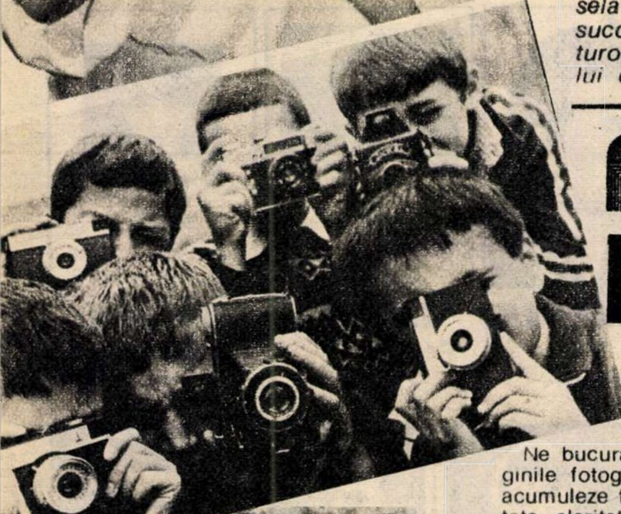

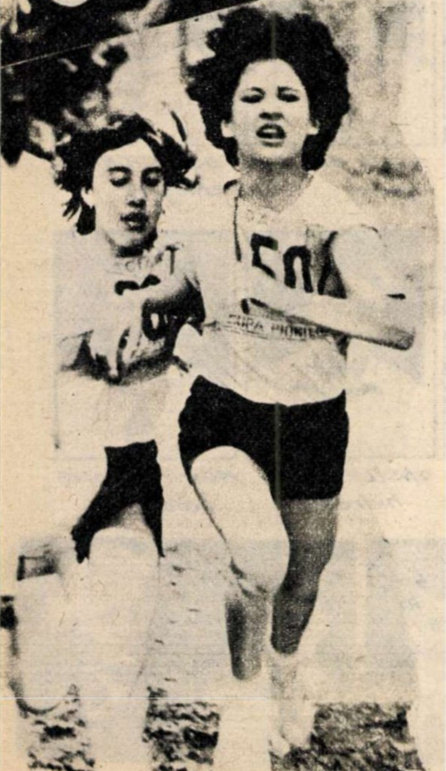

Ne bucură, dragi prieteni, faptul că imaginile fotografice trimise de voi încep să acumuleze tot mai multe calități: expresivitate, claritate, sugestia imaginii. Și în care gen fotografic pot fi acestea întîlnite cel mai mult, dacă nu în instantaneu? Încercăm să argumentăm afirmația... chiar cu rubrica din acest număr!

● „Fotoreporterii au descoperit un subiect senzațional!" ne transmite, prin imagine, **Florentina Stan.** În instantaneul de față, pot fi recunoscuți fotoreporterii Lucian Barna, Cristian Bucur, Costel Oprea, apreciați ca foarte buni membri ai cercului foto de la **Casa pionierilor și șoimilor patriei** din **Tîrgoviște.**

● **Iată cea mai bună fotografie sosită** la concursul nostru în această săptămînă. Autorul ei — pionierul **Ion Truiu** de la **Casa pionierilor și șoimilor patriei** a **Sectorului 5** din **Capitală** — a intitulat-o: „Un ultim efort și... victorie!" Într-adevăr, el a reușit să surprindă momentul de încordare, de efort, de ambiție și de frumoasa întrecere sportivă. Cele două fete par să plutească deasupra pămîntului. Vă sfătuim, dragi prieteni, să încercați și voi efecte asemănătoare.

● „Grația se dobîndește prin muncă asiduă!" este de părere **Anca Molinescu,** pionier fotoreporter la **Casa pionierilor și șoimilor patriei** din **Slobozia,** județul **Ialomița.** În orice caz, ea a surprins mai ales... grația.

Dragi prieteni, vă reamintim că în cadrul concursului nostru, în luna mai, vor fi premiate cele mai bune fotografii inspirate din frumusețea primăverii.

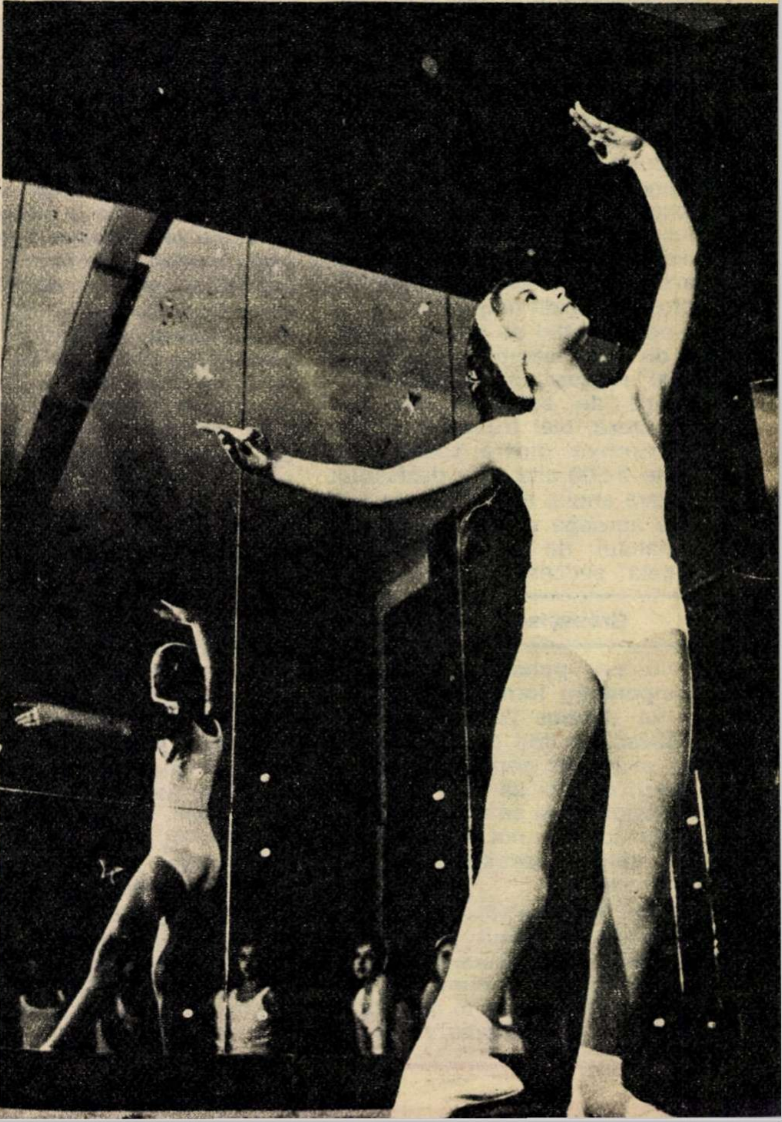

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ

CUM SE CUCEREȘTE BUSOLA DE

Zi de sărbătoare la Năpradea

Sîmbătă, 12 martie 1988. O zi obișnuită, ca multe altele. Nu însă și pentru locuitorii din Năpradea, frumoasă și bogată așezare rurală din județul Sălaj. Pentru ei, aceasta a fost o zi de sărbătoare. Ziua în care a sosit aici, în partea de nord-vest a țării, adus de departe — tocmai de pe malul Dunării, de la Școala nr. 8 din Călărași, unde a strălucit timp de un an de zile în vitrina cu distincții a echipajului „Donaris '86" —, marele trofeu transmisibil „Busola de aur", cucerit în ediția de anul trecut a Expedițiilor „Cutezătorii" de către membrii echipajului „Samus 2000", elevi ai școlii din Năpradea.

Cum de-au reușit cei paisprezece pionieri din Năpradea să realizeze o atît de înaltă performanță, să-și înscrie numele echipajului lor în cartea de onoare a cuceritorilor „Busolei de aur"? Pentru a putea răspunde la această întrebare, trebuie să ne reîntoarcem la vara anului trecut.

Pe un itinerar obișnuit, o expediție de excepție

In datele ei principale, pe care le afli repede, aruncîndu-ți doar o privire pe „oglinda" echipajului, expediția din 1987 a lui „Samus 2000" nu se evidențiază prin nimic deosebit: s-a desfășurat, timp de douăsprezece zile între 12 și 23 iulie, în zona Munților Gutîi; și itinerarul acesteia, care a însumat 128 de kilometri parcurși pe jos, a fost, putem spune, tot obișnuit și bine cunoscut, fiind parcurs, de-a lungul anilor, de către numeroși expediționari din întreaga țară, dar fără rezultate spectaculoase. Și totuși, în acest timp relativ scurt și pe un astfel de traseu „bătut" și de alții, membrii lui „Samus 2000" reușesc să realizeze o expediție de excepție, cea mai complexă, mai frumoasă și mai instructivă dintre toate cele peste 2 500 cîte s-au desfășurat în vara anului trecut. Parcurgînd cele aproape o sută de file ale jurnalului de bord, descoperi „rețeta" succesului lor deosebit.

Grăbește-te... incet!

Nu s-ar putea spune despre componenții formației din 1987 ai lui „Samus 2000" că nu se grăbesc. Ca toți copiii de vîrsta lor, și ei sînt permanent nerăbdători, dornici să afle, să vadă, să cunoască și să admire cît mai multe lucruri noi. Se grăbesc dar, spre deosebire de alții, o fac... încet.

Iata-i în Baia Mare, de pildă. De unde a început, practic, expediția lor. Nu procedează cum te-ai fi așteptat, cum fac alții. Nu-și lasă bagajele în gară ca să dea o... raită prin oraș. Merg mai întîi la marginea acestuia, caută și găsesc o poiană frumoasă și potrivită, își instalează operativ în ea tabăra în corturi, după care se reîntorc în oraș și-o iau metodic: ca orice copii, se „tratează" și cu înghețată, expediază vederi acasă, admiră noile construcții, se fotografiază pe fundalul peisajului urban; dar, între timp, zoresc spre cîteva dintre punctele de mare interes pentru ei. Și astfel își petrec cea mai mare parte a celor două zile, cît au zăbovit aici, vizitînd, între altele, Muzeul de istorie, zăbovind îndeosebi la secția de științe ale naturii, Muzeul de flori de mină și Centrul astronomic, locuri unde își îmbogățesc cunoștințele tocmai în domeniile în care și-au propus să facă observații și cercetări. Apoi din nou la drum, de data aceasta pe cărările munților. Se grăbesc să ajungă la obiectivele pe care și-au propus să le viziteze. Dar, deși grăbiți, își găsesc totuși timp să observe, să fotografieze și să comenteze tot ceea ce văd împrejurul lor, ba, cînd e cazul, chiar se opresc și-și concentrează atenția și interesul asupra unor aspecte ce li se par mai deosebite. E însă o plăcere și-o încîntare să-i urmărești pe acești expediționari în locurile de mare interes turistic și științific din zona Munților Gutîi. Deși copii, în asemenea împrejurări acționează și se comportă ca cei maturi, ca adevărați și pasionați cercetători. Și lor le mai dă ghes spre tabără oboseala, și ploaia sau arșița soarelui, dar nu părăsesc respectivele locuri pînă nu văd și nu află tot ceea ce se poate vedea și afla despre ele. Iată-i, de pildă, la marea carieră de la Limpedea. Și-au umplut carnetele cu tot felul de observații și concluzii, au făcut și schițe, și fotografii. Dar nu o părăsesc, ci așteaptă, la distanță și bine protejați. Pînă cînd are loc una dintre pușcături, o puternică, uriașă explozie care, sub ochii lor, pulverizează un munte. Și cît de răsplătită le este răbdarea! Acum au înțeles mult mai bine ce se petrece aici, ba au reușit chiar să prindă pe peliculă foto acest „eveniment" și să-și îmbogățească și mai mult colecția de roci cu eșantioane și mai valoroase.

Și tot așa procedează în continuare, de-a lungul întregului traseu străbătut. Astfel, barajul și

Componența echipajului „Samus 2000"

EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII

COMANDANT
Prof. AUREL MEDVE

CĂPITAN
CLAUDIU FEDER

SECUND
SORINA COVACI

CRINA DANSA
cronicar

IOANA VASOC
istoric

SORIN BIRTA
geolog

COSMIN CRISTE
etnograf

IONICA SILAGHI
meteorolog - sanitar

ALEXANDRU CUPȘA - hidrolog

VASILE COVACI
hidrolog

MONICA BOTIȘ
botanist

DORIN ZAH

DAN RODINA

TEODOR MARE

CRISTIAN BECEA

Prof. MARIA MEDVE

lacul de acumulare de la Firiza, exploatarea minieră Șuior, mormîntul lui Pintea, rezervația fosilieră de la Chiuzbaia, Cheile Tătarului, Mlaștina Vlășchinescu, Creasta Cocoșului, Tăul Chendroaiei și alte asemenea obiective diverse, de mare interes turistic și științific, își relevă, sub privirile lor iscoditoare, cărora nu le scapă nimic, multe dintre tainele lor. Așa se face că în jurnalul lor de bord se adună, ca-ntr-un roman de aventuri, fel de fel de peripeții trăite de acești expediționari pe traseul strabatut de ei, dar și observații și chiar descoperiri de autentică valoare; că tolbele li se umplu zi de zi, ceas de ceas, cu roci și plante, cu insecte, cu fotografii, cu schițe și hărți dintre cele mai interesante și mai valoroase.

AUR

Terminînd de parcurs filele jurnalului de bord al lui „Samus 2000", te întrebi, vrînd-nevrînd: de unde atîta calm și răbdare, de unde atîta perseverență și tenacitate în atingerea scopului propus, de unde atîta sete de cunoaștere și dorință de autodepașire la acești copii?

Invățînd, în primul rînd, de la părinții lor

Încă o dată am avut prilejul să ne convingem că au dreptate cei care susțin că dacă vrei să cunoști bine pe cineva, trebuie să-l vizitezi și să-l vezi la el acasă. Așa e. Numai la Năpradea, unde am insoțit „Busola de aur", ni s-a oferit prilejul de-a afla pe deplin răspunsul la întrebarea de mai sus. Și stînd de vorbă cu oamenii, dar și privind în jurul nostru și descoperind astfel că totul aici, de la gospodăriile oamenilor și edificiile publice pînă la fermele și ogoarele C.A.P. îți vorbește convingător despre faptul că sătenii din Năpradea sînt oameni harnici, care atunci cînd se apucă de o treabă, o fac bine și pînă la capăt, cei mai mulți dintre ei fiind adevărați recordmeni. Cooperatorii, de pildă. Inginerul șef al C.A.P. Năpradea, Nicolae Jugreștan, ne vorbește cu îndreptățită mîndrie despre producțiile de la un an la altul mai mari pe care le obțin aceștia. În 1987, ei au realizat, între altele, 5 400 kg grîu, 9 600 kg porumb-știuleți și 40 000 kg sfeclă de zahăr la hectar, producții care se înscriu printre cele mai mari din țară. „Dacă părinții sînt recordmeni — ne întreabă, retoric, Aurel Creț, primarul comunei — copiii lor cum ar putea fi altfel?"

Și te convingi repede că întocmai așa stau lucrurile: copiii de aici le seamănă întocmai părinților lor. Sînt, adică, în tot ceea ce fac, la fel de harnici, de întreprinzători și de perseverenți: și-n școală, ca elevi (mulți dintre ei s-au afirmat cu concursurile pe obiecte de studiu, iar în ceea ce privește procentul de promovabilitate, de ani de zile acesta n-a scăzut sub 99%), și ca artiști amatori în „Cîntarea României", și-n „Daciadă", și-n gospodăriile părinților, și-n fermele și pe ogoarele C.A.P. unde deseori pot fi văzuți lucrînd cot la cot cu cei vîrstnici.

Avînd în permanență exemplul părinților și consătenilor lor mai vîrstnici, învățînd zi de zi la această școală a hărniciei și perseverenței, a autodepășirii necontenite, nu-i de mirare că acești copii sînt capabili de surprinzătoare recorduri în diverse domenii. Inclusiv în acela al Expedițiilor „Cutezătorii", în cadrul cărora pionierii-expediționari de-aici sînt deținătorii unui impresionant palmares, care-i situează printre cei mai buni din țară: începînd cu anul 1980, cînd la Școala din Năpradea a luat ființă echipajul „Samus 2000", acesta a efectuat șapte expediții, fiecare dintre ele primind cîte o distincție la faza națională. Așa se face că „zestrea" cu distincții a acestui echipaj e deosebit de bogată: două mențiuni, un premiu special și patru trofee — „Busola de argint", „Caseta de cristal", „Miorița" și, ultimul dintre ele în ordinea primirii, „Busola de aur".

Anul trecut, cam tot pe vremea aceasta, cînd membrilor echipajului „Samus 2000" le era înmînat trofeul „Miorița", o pionieră — Crina Damșa, deja aleasă cronicară a expediției pe care urmau s-o desfășoare în vara lui 1987 —, îi declara, textual, unui redactor de la ziarul județean: „Întîi de toate mergem în expediție pentru că vrem să cunoaștem frumusețile și bogățiile naturii patriei, viața și realizările oamenilor, să ne bucurăm de soare, să ne întoarcem acasă mai învățați, mai sănătoși, mai puternici, mai buni. Cum este vorba însă și de concurs, ne vom strădui să cîștigăm iarăși un trofeu". Și, tot textual, respectivul reporter le făcea expediționarilor din Năpradea această frumoasă urare: „Vi-l dorim pe cel mare, «Busola de aur»!"

Frumoasele intenții ale Crinei — care au fost și ale tuturor colegilor ei de echipaj și de expediție — s-au realizat pe deplin. Ca și urarea redactorului respectiv. Și asta numai datorită lor, datorită calităților deosebite de care cei paisprezece pionieri și cei doi profesori conducători au dat dovadă și cu această ocazie, și-n această expediție care, prin rezultatele ei deosebit de bogate și de valoroase, a făcut ca marele trofeu transmisibil „Busola de aur" să vină la Școala din Năpradea, unde va străluci timp de un an de zile.

Desfășurată în sala căminului cultural din localitate — în prezența unui numeros public, a reprezentanților organelor locale și județene de partid și de stat, ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai revistei „Cutezătorii", ai unora dintre membrii juriului republican —, tradiționala festivitate de decernare a marelui trofeu transmisibil „Busola de aur" a fost un moment emoționant, de neuitat atît pentru membrii echipajului „Samus 2000", cît și pentru toți locuitorii acestei așezări sălăjene. Cuvintele calde de apreciere rostite cu acest prilej la adresa expediționarilor au evidențiat, încă o dată, faptul că și copiii din Năpradea, ca toți copiii țării, au, în acești luminoși ani, minunate condiții de învățătură și de viață, de afirmare plenară în toate domeniile de activitate. Succesul lor deosebit, înalta performanță aureolată de cucerirea „Busolei de aur" e încă o dovadă convingătoare în acest sens.

CONSTANTIN DIACONU

Foto: **MIHAI NIEDL**

SCHIȚA ITINERARULUI

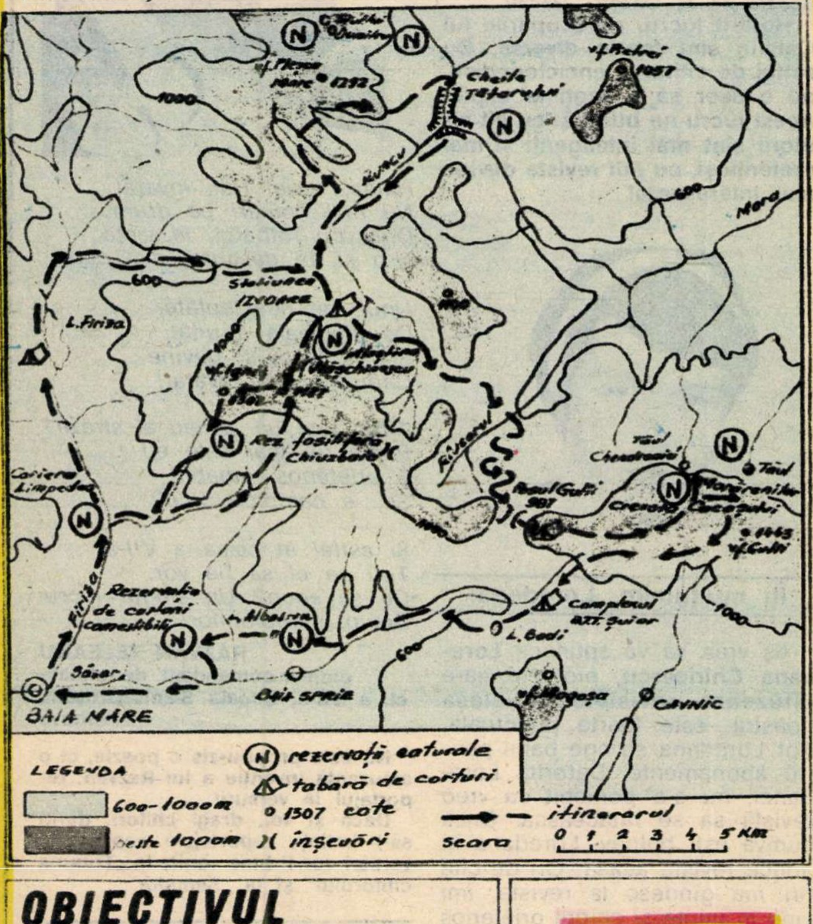

OBIECTIVUL PRINCIPAL AL EXPEDIȚIEI

Cunoașterea rezervațiilor naturale, a frumuseților și realizărilor maramureșene din Munții Gutîi.

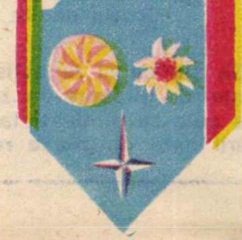

Aceasta este „Oglinda expediției", document obligatoriu pentru fiecare echipaj.

semafor Cutezătorii

ÎNCERCAREA

Într-o seară, tatăl lui Viorel a spus:

- Dacă o să te porți ca lumea, am să-ți repar chiar eu bicicleta.

A doua zi, Viorel a început încă de dimineața să se poarte ca lumea. A făcut tot ce i-a stat în putință. Și-a scris și și-a învățat la toate obiectele, așa cum de multișor nu mai procedase.

Seara l-au felicitat:

- Bravo, Viorele! E foarte bine, vezi că se poate?

Ca de obicei, părinții s-au ocupat de obișnuitele treburi gospodărești. Mama a spălat vasele, a măturat prin toată casa și i-a pregătit lui Viorel uniforma pentru a doua zi. Tatăl a reparat un robinet care curgea, a săpat în grădină, a înlocuit balamalele unei uși. Viorel îi aștepta cu nerăbdare, dar cînd au terminat se făcuse tîrziu și erau prea obosiți.

- Să nu crezi că te-am uitat! spuse tatăl. Dacă o să te porți cum trebuie, bicicleta e ca și reparată.

În ziua următoare, Viorel, strîngînd din dinți, a făcut din nou mari eforturi pentru a se purta cum trebuie. Bicicleta lui era o pretențioasă bicicletă de curse, nu se găsise încă nimeni care s-o repare. Taică-său, fiind muncitor la Întreprinderea de mecanică fină, avea însă multă îndemînare.

Sosise primăvara, începea sezonul marilor concursuri. Viorel simțea că în timpul iernii crescuse mult și că devenise mai puternic, capabil să cîștige la toate locul întîi. Numai taică-său să-i repare bicicleta.

În cursul zilei, Viorel nu numai că a învățat din nou, dar s-a străduit să nu se certe cu nici un coleg.

Seara, părinții l-au lăudat din nou, spunînd că este o mare plăcere să deretici, să repari, să scuturi covoarele și să coși nasturi într-o casă în care locuiește un băiat atît de consecvent. La urmă, tatăl, ostenit, a spus:

- Îmi pare tare rău, campionule, iar s-a făcut tîrziu, cînd să mă mai apuc de bicicletă? Dacă însă ai să te porți cum trebuie, te asigur că o să iei startul cu toate șansele de succes.

Dar pe Viorel începuse să-l roadă neîncrederea: „Nu cumva tata mă poartă cu vorba? Te pomenești că pur și simplu vrea să mă păcălească. O să-l pun la încercare. Dacă nici mîine nu-mi repară bicicleta, n-o să mă mai port cum trebuie!“

În ziua următoare, Viorel a făcut tot ceea ce făcuse în cele două zile anterioare. În plus, ajuns acasă, a trecut în mod decis la o nouă fază a operațiunii, pe care n-o mai efectuase niciodată: a dereticat și a făcut tot ceea ce urma să fie făcut în ziua aceea în gospodărie. Nu i-a mai lăsat lui taică-său nici o șansa. „Ori îmi repară bicicleta, ori mă fac din nou rău!“

Seara au fost uluiți, nu mai știau cum să-și manifeste surpriza în legătură cu hărnicia lui Viorel. Tatăl a dat fuga la trusa cu scule, dar ia-o de unde nu-i. În vîrtejul treburilor, Viorel o luase el și demontase bicicleta, înstelînd podeaua cu piese argintii.

- Nu te supăra, a zîmbit fîstîcit băiatul. Încerc mai întîi singur. Unde n-o să știu, am să te întreb. Dacă mă lași s-o repar eu, promit că o să mă port întotdeauna cum trebuie!

SANDU ALEXANDRU

Ați observat? Colegii cu adevărat politicoși sînt în același timp foarte harnici. Și prietenoși, sinceri, cinstiți, ordonați. Hărnicia generează demnitate!

TRIBUNA CITITORULUI

Un cititor cu preferințe... enciclopedice!

Sînt unul dintre sutele de mii de abonați la revista «Cutezătorii» care îmi place foarte mult. **(Îți mulțumim, Cătăline!)** Urmăresc cu atenție rubricile **Să descoperim împreună, Ați întrebat? Vă răspundem!, Știință, Enigmele lui Dorel, Întîmplările lui Ticuță.** V-aș ruga să publicați cîteva articole despre istoria chimiei, automobilism, pictură, mari recordmeni sportivi, precum și un răspuns la următoarea întrebare: Care este cea mai veche scriere din lume?

CĂTĂLIN LAZĂR, clasa a VI-a, Școala nr. 5, Onești– Bacău.

Hotărît lucru, preocupările lui Cătălin sînt foarte diverse. Cu astfel de cititori... enciclopediști, nu e ușor să o scoți la capăt! Acest lucru ne bucură: cu cît cititorii sînt mai inteligenți și mai pretențioși, cu atît revista devine mai interesantă!

Îți mulțumim, Loredana!

Aș vrea să vă spun ca **Loredana Chiricescu,** pioniera care difuzează revistele în clasa noastră, este foarte punctuală. Tot Loredana strînge banii pentru abonamente. Datorită Loredanei, nu s-a pomenit ca vreo revistă să se rătăcească. Dacă cumva ești bolnav, Loredana îți aduce revista acasă. Ori de cîte ori mă gîndesc la revistă, îmi vine în minte și chipul prietenos al Loredanei“.

EMILIA VLADU, cl. a IV-a,
Școala nr. 82, București

Să știi că și redacția se gîndește cu plăcere la Loredana, așa cum se gîndește la toți pionierii care difuzează revista. Ei se numără printre cei mai apropiați colaboratori ai revistei. Ca semn de prețuire, redacția îi va trimite Loredanei o diplomă specială.

Un fotoreportaj în versuri!

La ancheta noastră „Campioni ai îndeplinirii unui scop de seamă“ am primit ceva mai puțin obișnuit, și anume un răspuns în versuri! Să-l citim împreună! Autorul se referă la clasa lui:

CAMPIONII

Clasa-a VII-a din Groșani
Discutînd pe-această temă,
N-avusese campioni;
Avusese o... problemă!

Să fi fost învățătura?
Disciplina? Bunul simț?
Auzeai mereu cam astfel
De mustrări și rugăminți:

Haide, scrie! Hai, învață!
Nu mai hoinări pe drum.
Doar cu fotbalul, în viață
N-o să te descurci nici cum!

Unul, pe neașteptate,
De chiuleală a uitat.
Stă la lecții și devine
Campion... la învățat!

Altul, fost un „zmeu al străzii“
Parcă nu mai este el!
E prietenos, amabil!
Și... e campion și el!

Și astfel în clasa a VII-a
Toți ca ei să fie vor.
Ce să spun? Un singur lucru:
Bravo, campionilor!

RĂZVAN TELEANU
pionier-comandant de unitate
cl. a VII-a, Școala Slănic-Groșani,
Prahova

Nu este propriu-zis o poezie, ci o amuzantă invenție a lui Răzvan: reportajul în versuri!

Dacă și voi, dragi cititori, doriți să-l imitați, reportajele voastre în versuri vor fi bine venite la „Tribuna cititorului“ și la „Semafor“.

Anonimul talentat!

Din SLOBOZIA, un corespondent ne trimite o foarte reușită povestire umoristică despre plantele-barometru. Însă, din grabă, a uitat să se iscălească și să-și dea adresa exactă. Se pare că are talent! Îl așteptăm cu scrieri noi și, bineînțeles, cu iscălitura, spre a-l putea publica.

Ați întrebat? Vă răspundem!

Cascade românești

● **„Care sînt cele mai importante cascade din țara noastră", ne întreabă VALENTIN MURGU din RÎMNICU VÎLCEA.**

Dintre căderile de apă cele mai spectaculoase din munții noștri amintim, în primul rînd, pe cea cunoscută sub numele „Duruitoarea", datorită zgomotului pe care îl produce. Este situată pe latura nord-vestică a masivului Ceahlăul, la altitudinea de 1 200 m, instalată pe o bară dură de conglomerate. Are două trepte de cădere, cu înălțimea totală de 30 m. Alte cascade pitorești sînt: cea denumită „Moara dracului", din ținutul Dornelor; faimoasele „Cataracte" ale Lotrului ce-și prăvălește apele pe uriașe lespezi granitice; cascada „Iadolina", de pe Valea Iadului — în imagine —, din frămîntatul decor al Munților Apuseni. Una dintre cele mai vizitate cascade, datorită accesibilității ei, este „Urlătoarea", din apropierea orașului Sinaia.

Poate fi domesticit cîinele dingo?

● **Pionierii RAREȘ și MIHNEA GIUGIULAN, din ARAD, sînt interesați de posibila îmblînzire a cîinelui dingo.**

Cîinele dingo, frumosul cîine sălbatic, este renumit pentru rapacitatea sa. În pădurile din Australia, unde trăiește în mari colonii, este de un real folos, pentru că adesea îi cad pradă animalele bolnave, fiind considerat „doctorul" pădurii.

S-au făcut numeroase încercări de domesticire a acestui cîine, care este neîncrezător și nu poate fi supus „lecțiilor" pe care ceilalți cîini le învață de la dresori. Și totuși, într-unul din multele experimente, punîndu-se cîțiva pui de dingo, în vîrstă de 4 săptămîni, să trăiască într-o colonie în care se găseau cîini de diferite rase, s-a observat că, după un timp, puii de dingo ajunseseră să suporte apropierea omului. Începuseră chiar să anunțe prezența vreunui străin prin lătrături scurte, asemeni celorlalți cîini, și nu prin schelălăitul cu care anunță primejdia cîinele dingo aflat în libertate.

Deși încercările de pînă acum nu au fost încununate de succes, cercetătorii fac în continuare experimente, interesați fiind de cîteva din calitățile acestui cîine: extraordinarul simț al mirosului, mai dezvoltat decît al lupilor, un bun simț al orientării, rezistența sa la boală în comparație cu toate celelalte rase canine, viteza cu care aleargă și abilitatea cu care vînează.

Originea peniței

● **Aș vrea să aflu cînd au fost confecționate primele penițe de metal? ne scrie ADINA PELEANU din ROMAN.**

Primele penițe metalice au fost confecționate și folosite de romani. În muzeul din Neapole se află un asemenea exponat, descoperit la Pompei, a cărui formă se apropie mult de penița din zilele noastre. În mod obișnuit, romanii și grecii scriau pe pergament sau pe papirus cu penițe din pene de gîscă. În Evul mediu se scria cu penițe confecționate din trestii și mai apoi din pene de păsări, penița de metal fiind considerată un obiect de lux. Răspîndirea pe scară largă a peniței metalice a avut loc abia după 1802, cînd la confecționarea ei este întrebuințat oțelul.

Cînd a apărut umbrela

● **Corespondentul nostru FLORIAN VĂLEANU, din IAȘI, ne întreabă cînd a apărut umbrela.**

Se crede că umbrela a fost întrebuințată din timpuri străvechi de popoarele din Extremul Orient, fiind purtată de personalități de prim rang. Cu timpul, umbrela a fost preluată de egipteni și apoi de grecii antici, care o foloseau la celebrarea zeiței Pallas Athena. Romanii purtau, de asemenea, umbrela tot cu prilejul unor sărbători. La curtea regilor Franței ea apare pe la jumătatea secolului al XVI-lea, fiind întrebuințată pentru apărarea capului de razele fierbinți ale Soarelui. De atunci, umbrela va fi folosită în tot mai multe țări ale lumii ca protecție pentru intemperii sau în zilele toride de vară. Astăzi se fabrică în lume mii și mii de tipuri și modele de umbrele. Sînt însă cîteva centre renumite printre care orașul thailandez Chiang Mai, unde umbrelele sînt confecționate dintr-o hîrtie specială ceruită, viu colorate, în diverse nuanțe atractive, ceea ce le face foarte solicitate nu numai în acea țară, dar și în lume.

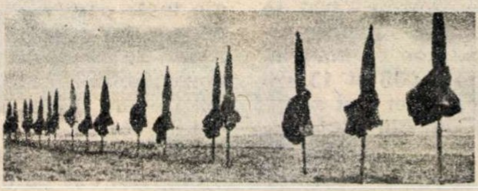

Olguța

VĂ SFĂTUIEȘTE

● *Stop cadru la masa cu... tăiței! Dragi prietene,* **Loredana Rodina din comuna Năpradea**, *județul Sălaj, ne face o demonstrație practică a unei rețete de tăiței, așa cum se fac în Transilvania. Tăiețeii sînt foarte gustoși în supe, dar și în alte mîncăruri. Loredana ne asigura că oricare dintre voi poate dobîndi îndemînarea necesară (executînd de cîteva ori toate operațiile) nu numai la întinsul foilor, ci și la tăiatul lor. Pentru că acești tăiței – ne precizează prietena noastră – se taie foarte subțiri.*

Să urmărim deci, cu atenție, rețeta transmisă de Loredana. Tăițeii se fac din două ouă și un pumn de făină, fără apă! Ouăle se bat bine cu telul, apoi și cu făina cernută, care se adaugă treptat. Cînd aluatul devine consistent, se frămîntă pe planșetă, pînă cînd, dacă tăiați coca cu un cuțit, puteți observa mici orificii. De-abia de acum coca obținută se împarte în două părți care, prin frămîntare, se rotunjesc. Pe un șervet de pînză, mai mare și curat, se întinde fiecare foaie în parte, foarte subțire (cît muchia unui cuțit), cu sucitorul, rulîndu-l energic și continuu dinspre voi înspre marginile foii de tăiței, pe care o răsuciți mereu pe șervet într-un singur sens. Odată întinse, foile se lasă să se usuce, așezate pe o față de masă, aproximativ două ore. Apoi foile se rulează întocmai ca o clătită și, pe un taler de lemn, se taie, cu un cuțit bine ascuțit, tăiței foarte subțiri, de doi milimetri. Tăițeii se resfiră pe șervet pentru a se usca. Dacă nu sînt folosiți imediat, aceștia trebuie să fie bine uscați și păstrați în săculețe de pînză sau pungi de hîrtie. Dacă doriți să-i întrebuințați și la alte mîncăruri, combinați cu brînză, mac, nucă, cartofi sau varză, este bine să-i tăiați la dimensiuni mai mari, de grosimea degetului mic.

Iată și alte sfaturi pentru voi:

● *Ați observat că în locuințele voastre unele spații rămîn neutilizate. De pildă, sub ferestre – mai ales dacă acestea sînt plasate în spații mai adîncite sau sub grinzi mai groase – se pot amenaja niște rafturi de bibliotecă, foarte practice pentru cărți sau pentru jucării.*

Perdelele și draperiile pot să treacă peste acestea sau să se oprească chiar deasupra lor.

● *Dacă în aceeași încăpere învățați cu frații voștri mai mici, care se culcă mai devreme, pentru a nu le stînjeni somnul izolați colțul vostru de lucru cu un... stor. Storul poate fi confecționat din foaie de cort sau din lamele subțiri orientabile. Fixat direct în plafon, poate fi coborît ori de cîte ori este nevoie.*

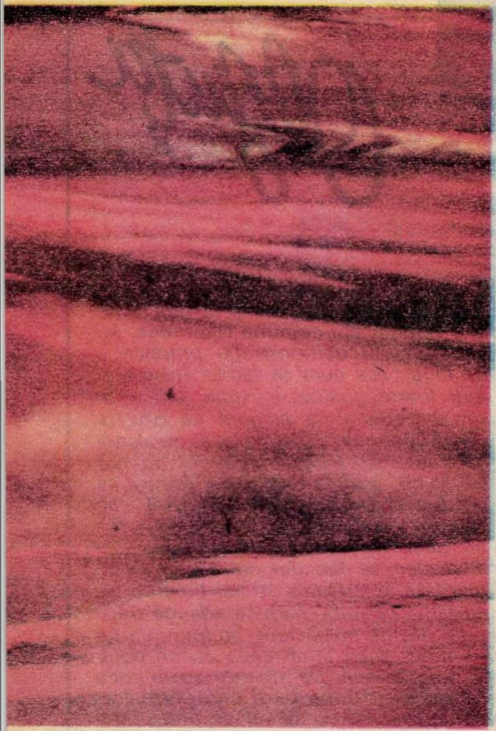

Enciclopedie „Cutezătorii“

NORII: AL OPTULEA OCEAN AL LUMII

Norii sint mase mari de vapori sub formă de picături de apă sau cristale de gheață suspendate in atmosferă. Priviți de jos, ştim cu toții cum arată norii. Priviți însă de sus...

Din perspectiva păsării de oțel, norii se prezintă sub o infinitate de chipuri, de la banala intindere albă amintind imense caiere de lină aşezate, fără număr, unul lingă altul, pină la forme inchipuind munți, canioane, figuri de animale, de oameni. Straturile de nori străbătute de brazde lungi, de văi şi inălțimi amintesc de suprafața Terrei brăzdată de rîuri, de mări, acoperită cu dealuri şi munți.

Fiecare nor este însă unic, el există intr-un singur exemplar, pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp, in funcție de curenții de aer.

Spre deosebire de suprafața Pămintului, lumea norilor este uimitor de vie. Nimic, nici chiar suprafețele mărilor şi oceanelor nu se află într-o prefacere, într-o transformare mai profundă şi mai rapidă decit se schimbă chipul norilor. Zonele de mare agitație alternează rapid cu cele în care calmul şi liniştea sint la ele acasă. Din punctul de vedere al înălțimii la care se formează, norii se impart astfel: pină la 2 000 de metri, norii de mică înălțime se numesc stratus sau cumulus, intre 2 000 şi 6 000 de metri, ei se numesc altocirus, altocumulus, fiind nori de înălțime medie, iar intre 7 000 şi 13 000 de metri, cirrostratus sau cirrocumulus, care sint nori de mare altitudine.

Nicăieri in lume nu există o zonă cu nori mai turbulenți decît cea cuprinsă între insulele Java, Sumatra, Borneo şi Celebes, care este şi una dintre regiunile cu cei mai mulți vulcani activi din lume. Aici, in regiunea cuprinsă intre granița inferioară a stratosferei şi granița superioară a troposferei, fiecare vulcan de pe pămint are deasupra sa un vulcan de... nori. Vulcan a cărui energie nu este cu nimic mai puțin distrugătoare decit a vulcanilor tereştri in erupție!

Norii nu pot fi cercetați aşa cum se cuvine de pe Pămint. Pentru a-i studia temeinic este nevoie să te afli in mijlocul lor. Cind sint calmi, acest lucru devine o adevărată plăcere, după cum ne asigură cei care s-au aflat in împărăția norilor. Atunci insă cind se stirnesc furtunile, pilotul care pătrunde în lumea lor se aseamănă în multe privințe cu soldatul care îşi caută drumul printr-un cimp minat, intrucit fiecare nor de furtună reprezintă un adevărat acumulator de energie.

Şi totuşi, există piloți care, sfidind toate pericolele şi riscurile, se incumetă să pătrundă, la bordul avioanelor, în adincul norilor. Să ne urcăm şi noi la bordul unui asemenea avion care pătrunde într-un strat de nori de furtună. Ce se intimplă?

Mai intii aparatele electronice cele mai sensibile se dereglează, iar celelalte aparate intră intr-o horă de nestăpinit. Hublourile avionului sint bătute cu grindină, fulgerele lovesc avionul din toate părțile, dar aceasta nu dăunează aparatului. Snopi de flăcări se izbesc de parbrizul cabinei pilotului, care pare a fi locul in care oțelul topit este turnat in formă.

Întuneric, foc, întuneric...

Pilotului i se pare că totul este un haos cumplit. Țintuit în scaun, legat bine cu centura de siguranță, pilotului i se împăienjenesc ochii, stomacul nu-l mai ascultă. Cind fulgeră, cabina pilotului este inundată de o lumină orbitoare. Părțile metalice ale cabinei, unghiile şi pielea pilotului sint inundate de flăcărui a căror existență durează infime francțiuni de secundă.

Uneori, in această atmosfera încărcată cu energie statică avionul işi menține perfect poziția de zbor, astfel incit dintr-un pahar plin cu apă nu se varsă nici o picătură. Cu toate acestea, în cabină domneşte tensiunea, pentru că nu se ştie niciodată ce poate aduce clipa următoare.

Din cind în cind, atunci cind zboară intr-o atmosferă calmă, piloții de pe supersonice pot observa un fenomen ciudat, puțin necunoscut: nişte tunele cu diametrul enorm, formate în locul prin care a trecut un alt avion. Aceasta se explică prin faptul că aerul cald din jurul aparatului, dar mai ales gazele emanate au făcut ca norii să dispară pur şi simplu, ei prefăcindu-se în picături de apă, care, mai grele decit norii, cad pină la primul nor aflat sub ele.

Mult mai important decit aspectul norilor este însă forța lor. Norii de furtună, cărora li se mai spune cibis, dezvoltă cea mai mare energie la înălțimi variind intre 10 000 şi 13 000 de metri. Aici, un nor de dimensiuni medii poate antrena pină la 8 000 de tone de aer pe secundă!

Energia cinetică a norilor sau a altor fenomene atmosferice poate fi calculată foarte exact. De pildă, o rafală de vint obişnuită poate produce o energie de 1 kWh, în timp ce una capabilă să ridice nori de praf produce o energie de 10 kWh. Cit priveşte o tornadă (vint violent, cu viteze foarte mari), aceasta poate produce o energie de pină la 1 000 kWh. Un nor de furtună de dimensiuni mijlocii produce o energie de circa 1 milion kWh, in vreme ce un ciclon, cum sint cele care se produc pe țărmurile Atlanticului şi Pacificului, dezvoltă o energie de pină la o sută miliarde de kWh!

NICOLAE NICOARĂ

CALEIDOSCOP

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	I	N	V	A	T	A	T	O	R	I
2		■	A	T	E	N	T	■	E	D
3			C	E	R	I	■	O	R	E
4			A	L	E	■				A
5		■	N	I	N	E		■	N	L
6	E	S	T	E	■	R	A	U	■	U
7			A	R	N	A	■		O	R
8	E	L	■	E	O	■	I	I	R	I
9			L	■	T		A		A	■
10			D		E		T		R	

La cursuri

ORIZONTAL: 1) Instruiesc și educă elevii din ciclul primar. 2) Numai ochi și urechi în clasă. Editură (abr.). 3) Neplăcută în timpul ascultării (pl.). Cursuri. 4) Uniforme. A trece printr-un examen. 5) Diminutiv. Nistor Lucian. 6) A fi prezent... la persoana a III-a. Neascultător. 7) Trompetă. Sîrguință. 8) Acela. La geografie! Caracter (pl.). 9) Partitură pentru serbarea școlară. Dispoziție. 10) Corectarea greșelilor.
VERTICAL: 1) Facultatea de a pricepe și de a reține explicațiile (pl.). 2) Din agendă. Legiuitor atenian (c. 640–c. 558 î.e.n.). 3) „Recreația mare". Led! 4) Asigură pregătirea practică, sub conducerea maiștrilor-instructori (pl.). 5) Locul de desfășurare a orelor de educație fizică. Oglindesc cunoștințele elevilor. 6) Etape de studiu. Perioadă geologică. Lucrare, carte. 7) Catete! „Avatarii faraonului..." este o lucrare în proză a marelui Mihai Eminescu. Cel frumos din basmele noastre. 8) Pătrat agrar. Centru al formării profesionale și legării învățămîntului cu producția. 9) Clasic al picturii ruse (1844–1930); creator al pînzei „Lectură". Program pe ore. 10) Aspirații.

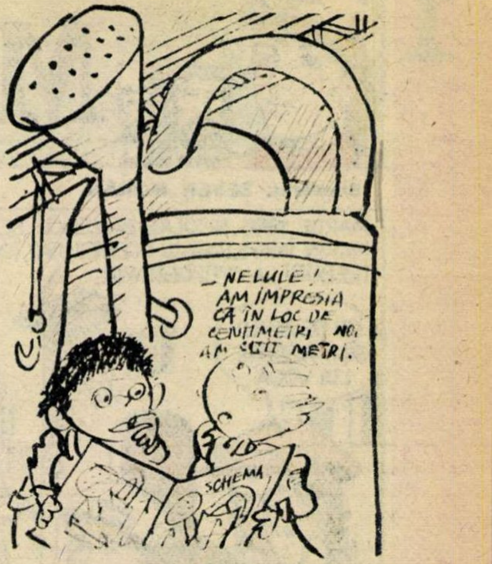

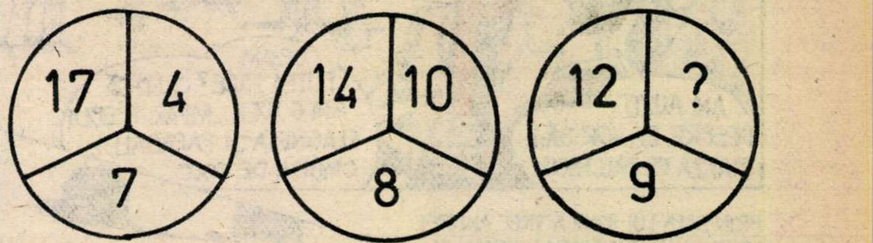

TEST

Analizînd cu atenție cifrele înscrise în aceste cercuri, veți constata că între ele există anumite relații logice. Puteți completa cifra lipsă din ultimul cerc?

✽ ✽ ✽

CONCURSUL

ARENA MATEMATICIENILOR

8 Care este numărul?

Care este numărul care, înmulțit de mai multe ori cu 6, se împarte cu 7 și dă ca rest 1?

Ing. Liviu Macoveanu

Șah

Diagrama:
Alb: Rg1, Dg6, Te3, Nd3, Nh6, Ce4, pioni: a2, c3, f2, g2, h2;
Negru: Rg8, Dc7, Tf7, Tc8, Ne7, Ne8, pioni: a7, b6, e5, e6, g7.

Albul începe și dă mat la a 5-a mutare.

Soluția, în numărul următor.

DIN MEMORIE
(Criptografie: 1, 8, 2, 5)

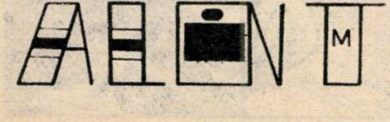

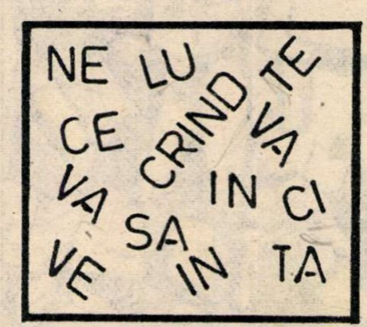

JOCUL SILABELOR

RECONSTITUIȚI DIN ACESTE SILABE UN AFORISM APARȚINÎND MARELUI PEDAGOG ȘI GÎNDITOR UMANIST CEH J.A. COMENIUS (1592—1670).

JUCĂRIE EOLIANĂ
(Monoverb cu intars)
(xxxoxox)

Cum se dezleagă? Interpretați imaginea, aflați ce reprezintă și introduceți cele două litere adiționale în locurile indicate la cheia jocului cu o, printre literele cuvîntului-bază aflat.

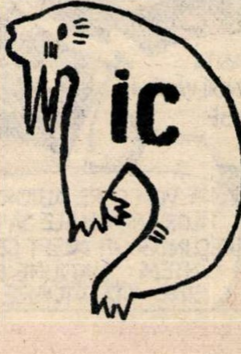

TRIVERB INSTRUMENTAL
(5, 2, 5)

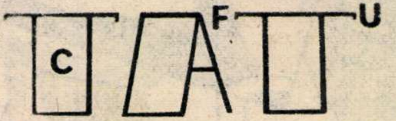

Dezlegarea jocurilor din numărul trecut:

1 APRILIE: 1) Șiretlicuri. 2) Elevi. Baron. 3) Vacanțe. Sis. 4) Ere. Drugi. 5) Cai. 6) Ițe. Lac. Apă. 7) Tanda. Oere. 8) Ateu. Arsă. 9) Teacă. Botez. 10) Seci. Păți.
ȘAH: Soluția: după cum se vede, negrul este „pat". Prin „cheie", albul trebuie să-i dea posibilitatea negrului de a ieși din situația de „pat" și abia după aceea să-l facă mat: 1 Nf6g: f6 2. Rf8 f5 3. Cf7 mat.

ȚICUȚĂ CEL UITUC

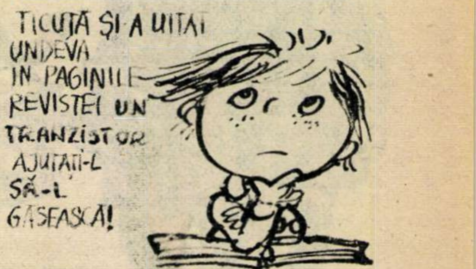

Foto: MIHAI NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

Echipajul „Samus 2000", cîștigătorul „Busolei de aur".

CUTEZĂTORII 14 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: CONSTANTIN RĂDUȚ; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. 12 pag., 1,50 lei

1

MICUL TIPOGRAF

Scenariu: SEVER NORAN

Desene: VALENTIN TĂNASE și RADU VINTILESCU

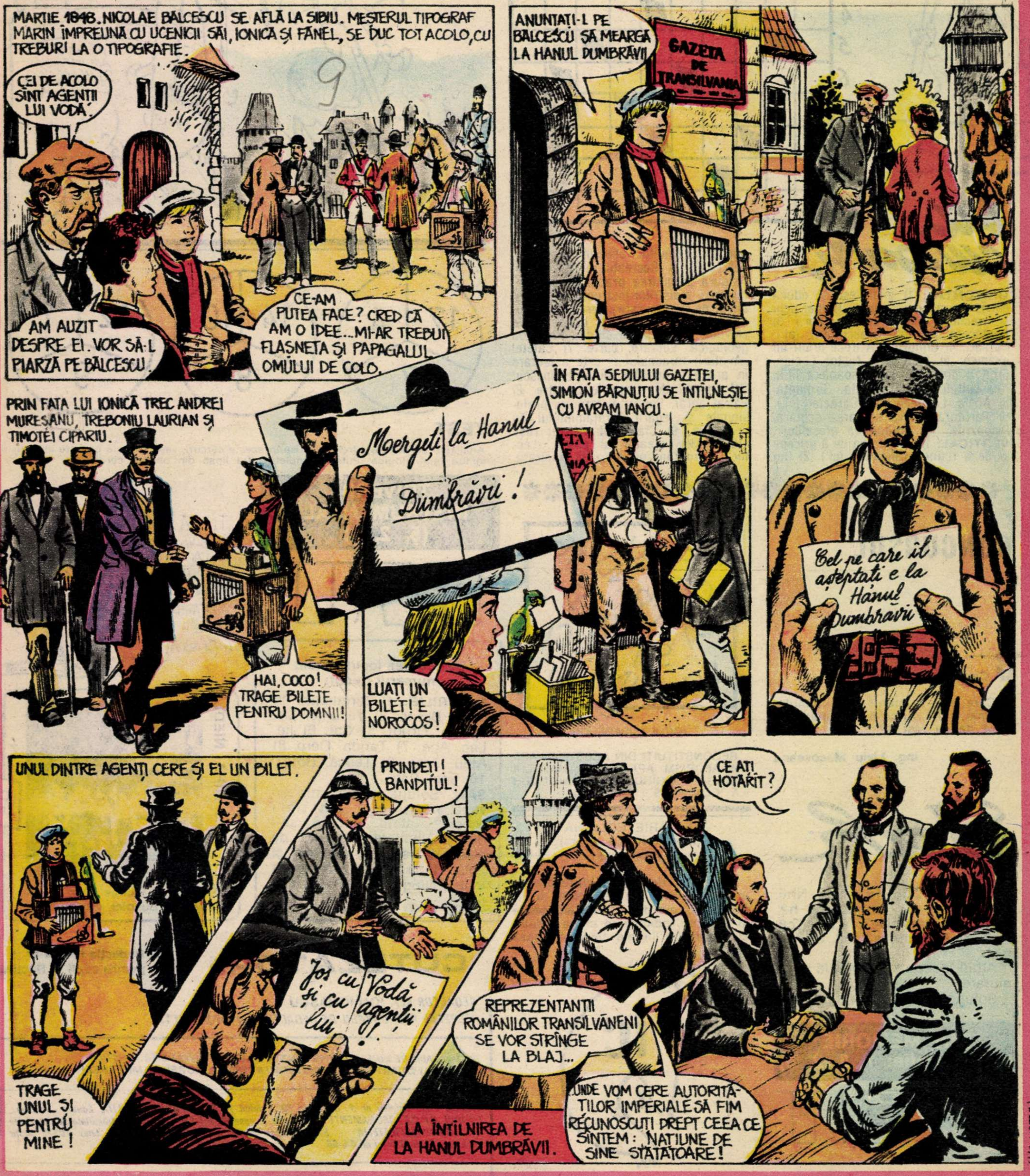
MARTIE 1848. NICOLAE BĂLCESCU SE AFLĂ LA SIBIU. MEȘTERUL TIPOGRAF MARIN ÎMPREUNĂ CU UCENICII SĂI, IONICĂ ȘI FĂNEL, SE DUC TOT ACOLO, CU TREBURI LA O TIPOGRAFIE.
CEI DE ACOLO SÎNT AGENȚII LUI VODĂ.
AM AUZIT DESPRE EI. VOR SĂ-L PIARZĂ PE BĂLCESCU.
CE-AM PUTEA FACE? CRED CĂ AM O IDEE... MI-AR TREBUI FLAȘNETA ȘI PAPAGALUL OMULUI DE COLO.
ANUNȚAȚI-L PE BĂLCESCU SĂ MEARGĂ LA HANUL DUMBRĂVII
GAZETA DE TRANSILVANIA
PRIN FAȚA LUI IONICĂ TREC ANDREI MUREȘANU, TREBONIU LAURIAN ȘI TIMOTEI CIPARIU.
HAI, COCO! TRAGE BILETE PENTRU DOMNII!
Mergeți la Hanul Dumbrăvii!
LUAȚI UN BILET! E NOROCOS!
ÎN FAȚA SEDIULUI GAZETEI, SIMION BĂRNUȚIU SE ÎNTÎLNEȘTE CU AVRAM IANCU.
Cel pe care îl așteptați e la Hanul Dumbrăvii
UNUL DINTRE AGENȚI CERE ȘI EL UN BILET.
TRAGE UNUL ȘI PENTRU MINE!
PRINDEȚI! BANDITUL!
Jos cu Vodă și cu agenții lui!
LA ÎNTÎLNIREA DE LA HANUL DUMBRĂVII.
CE AȚI HOTĂRÎT?
REPREZENTANȚII ROMÂNILOR TRANSILVĂNENI SE VOR STRÎNGE LA BLAJ...
UNDE VOM CERE AUTORITĂȚILOR IMPERIALE SĂ FIM RECUNOSCUȚI DREPT CEEA CE SÎNTEM: NAȚIUNE DE SINE STĂTĂTOARE!

(Va urma)

ÎN ACEST NUMĂR:

- *Constelaţia „Vacanţa"*
- *La Dumbrava creşte o nouă pădure*
- *Maestră a sportului la... 12 ani*
- *Enciclopedie: Marea Neagră*

15

JOI, 14 APRILIE 1988,
ANUL XXII (NR. 1070)

Cutezătorii

SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

Începînd de la mijlocul săptămînii trecute, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, parcurg un amplu itinerar de pace, prietenie şi colaborare, constituit de vizitele oficiale de prietenie în Republica Indonezia, Australia, Republica Socialistă Vietnam şi Republica Populară Mongolă.

Noua solie de pace a poporului român în ţări ale Asiei şi Australia, eveniment de cea mai mare însemnătate în adîncirea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre ţările şi popoarele noastre, exprimă voinţa României socialiste de a dezvolta conlucrarea cu celelalte state ale lumii, indiferent de orînduirea lor socială, în spiritul avantajului reciproc, în interesul promovării înţelegerii şi încrederii, cooperării între toate naţiunile.

Vizitele oficiale de prietenie în Republica Indonezia, Australia, Republica Socialistă Vietnam şi Republica Populară Mongolă se adaugă constantelor demersuri de pace, prietenie şi cooperare întreprinse de ţara noastră în planul relaţiilor internaţionale, iniţiate cu strălucire de conducătorul partidului şi statului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a cărui neobosită activitate dedicată instaurării păcii mondiale, soluţionării gravelor probleme cu care se confruntă lumea contemporană este cunoscută şi apreciată pe toate meridianele globului.

Din iniţiativa şi îndrumarea nemijlocită a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului s-au întărit şi diversificat continuu relaţiile cu ţările socialiste, cu ţările în curs de dezvoltare şi nealiniate, cu ţările capitaliste dezvoltate, cu toate ţările, fără deosebire de orînduire socială. În relaţiile sale cu toate statele lumii, ţara noastră situează permanent principiile deplinei egalităţi în drepturi, ale respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc.

La baza activităţii internaţionale a partidului şi statului nostru se află aprecierea tovarăşului Nicolae Ceauşescu potrivit căreia problema fundamentală a epocii contemporane o constituie oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, eliminarea cu desăvîrşire a tuturor armelor nucleare, lichidarea primejdiei de război şi asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existenţă, la libertate şi independenţă, la viaţă, la pace. Astăzi, mai mult ca oricînd, se impune necesitatea intensificării luptei popoarelor pentru eliminarea totală a armelor nucleare din Europa şi din întreaga lume.

Acţionînd în spiritul hotărîrilor şi obiectivelor Congresului al XIII-lea al partidului, ţara noastră a prezentat în ultimii ani un program de dezarmare care prevede reducerea armamentelor convenţionale cu cel puţin 50% pînă în anul 2000. Consecvent acestei politici, poporul nostru şi-a demonstrat voinţa de a acţiona neabătut pentru dezarmare şi pace, hotărînd, prin referendumul naţional care a avut loc în noiembrie 1986, reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor şi cheltuielilor militare ale României.

Aşa cum a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Conferinţa Naţională a partidului, ţara noastră îşi exprimă ferma convingere că această politică corespunde pe deplin intereselor poporului nostru, intereselor tuturor popoarelor lumii, corespunde cauzei colaborării şi păcii.

Situaţia internaţională este marcată în momentul de faţă de evenimente grave, determinate de nerezolvarea unor probleme existente în diferite regiuni ale lumii. România, înfăptuind strălucitele idei şi teze ale conducătorului partidului şi statului nostru privind căile şi modalităţile de instaurare a păcii şi colaborării în lume, pentru asigurarea triumfului raţiunii şi apărării vieţii pe planeta noastră, acţionează cu toată fermitatea pentru eliminarea politicii de forţă şi de ameninţare cu forţa, pentru încetarea tuturor conflictelor militare din diferite zone ale lumii şi soluţionarea acestora, a oricăror probleme litigioase dintre state, numai şi numai pe cale paşnică, prin tratative. Aducîndu-şi contribuţia la asigurarea independenţei şi suveranităţii tuturor naţiunilor lumii, condamnînd în modul cel mai ferm politica rasistă de apartheid, România sprijină permanent lupta popoarelor pentru lichidarea oricăror forme de colonialism, pentru consolidarea libertăţii fiecărei naţiuni.

Este cunoscută în lume politica dinamică a ţării noastre, elaborată şi dezvoltată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, privind rezolvarea tuturor problemelor cu care se confruntă omenirea. În acest sens, avînd în vedere situaţia economică gravă care afectează toate popoarele, dar mai cu seamă ţările în curs de dezvoltare, România militează activ pentru soluţionarea problemelor subdezvoltării şi instaurarea noii ordini economice mondiale, promovarea unor relaţii economico-financiare bazate pe deplină egalitate şi echitate, care să ducă la depăşirea crizei economice actuale, la stabilitatea şi dezvoltarea armonioasă a economiei mondiale, la progresul economic şi social al fiecărui popor.

Conform concepţiei partidului şi statului nostru, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în rezolvarea constructivă a complexelor probleme din viaţa internaţională un rol deosebit îl are participarea activă în condiţii de deplină egalitate a tuturor ţărilor, şi îndeosebi a ţărilor mici şi mijlocii, a ţărilor în curs de dezvoltare, a ţărilor nealiniate, care constituie marea majoritate a lumii şi sînt direct interesate într-o politică de pace, de independenţă şi largă colaborare internaţională.

Noul dialog la nivel înalt al solilor poporului român, în cadrul vizitelor oficiale de prietenie din Republica Indonezia, Australia, Republica Socialistă Vietnam şi Republica Populară Mongolă reprezintă un însemnat moment în dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi cooperare ale României socialiste cu aceste ţări, constituind o nouă şi însemnată contribuţie la cauza dezarmării şi păcii, la afirmarea unor noi relaţii internaţionale, întemeiate pe egalitate şi echitate, între toate statele şi popoarele, pentru o lume mai bună şi mai dreaptă, fără arme şi fără războaie, pentru o lume a păcii şi colaborării.

Primirea deosebit de călduroasă făcută tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu în ţările vizitate, aprecierile elogioase la adresa distinşilor soli ai poporului român evidenţiază sentimentele deosebite de dragoste şi preţuire ale acestor popoare faţă de România socialistă, faţă de strălucita activitate a conducătorului partidului şi statului nostru pusă în slujba păcii, colaborării şi prieteniei între toate naţiunile lumii.

CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ,

puternică forță de progres

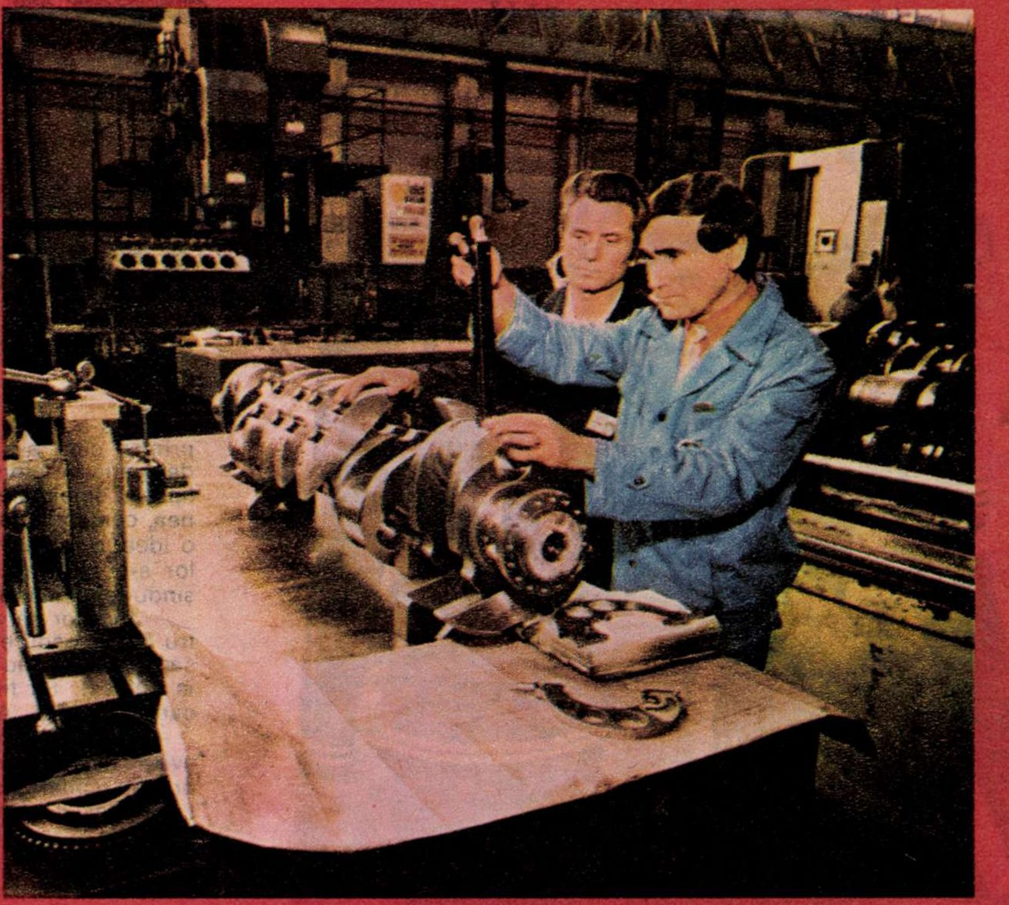

Cu exemplară consecvență, documentele partidului nostru, cuvîntările secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu stăruie asupra marii însemnătăți pe care le au în societatea românească contemporană dezvoltarea conștiinței socialiste, formarea omului nou, constructor conștient și devotat al noii orînduiri. O asemenea viziune, deschizătoare de largi orizonturi muncii tuturor factorilor educaționali din societatea noastră, și-a aflat o strălucită sinteză în Programul ideologic adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1982, însușit și aprobat de Congresul al XIII-lea ca parte integrantă a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a patriei spre comunism.

Conștiința socialistă reprezintă astăzi o autentică forță propulsoare a progresului societății noastre, un factor esențial al accelerării înaintării țării pe calea civilizației și propășirii materiale și spirituale. Această apreciere pornește de la adevărul că, în epoca pe care o străbatem, participarea conștientă, activă a tuturor oamenilor țării la înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială, atașamentul față de marile idealuri ale acestui timp, responsabilitatea socială, spiritul de răspundere, inițiativa și pasiunea creatoare — expresii concrete ale conștiinței noi, revoluționare — constituie o pîrghie hotărîtoare a valorificării depline a uriașului potențial tehnico-material făurit în anii socialismului, cu deosebire în epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, una dintre expresiile concrete ale conștiinței noi, înaintate o reprezintă iubirea de patrie, patriotismul revoluționar socialist. Căci a-ți iubi patria înseamnă a iubi și prețui trecutul național, eroicele tradiții ale luptei înaintașilor pentru libertate și dreptate, pentru o viață mai bună, liberă și demnă; înseamnă a fi mîndru de apartenența la o națiune greu încercată de vitregiile vremurilor, dar nicicînd îngenuncheată de ele; înseamnă atașament profund față de acest popor care și-a așezat mereu viața sub semnul adevărului și dreptății, al cinstei și omeniei, al muncii și al dragostei de pace; înseamnă mai ales înțelegerea înaltei datorii de a prelua și duce mai departe ștafeta luptei, a visurilor înaintașilor, de a munci pentru țară, de a contribui cu toate puterile la progresul său material și spiritual, la sporirea avuției naționale.

Conștiința nouă, înaintată se exprimă, deopotrivă, prin gîndire și acțiune revoluționară. Iar acestea presupun astăzi, înainte de toate, abnegație și dăruire în muncă, statornic efort creator în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor ce revin fiecăruia, a gospodăririi cu maximum de randament a părții din avuția generală încredințată fiecărui colectiv de muncă. Ele presupun cutezanță și îndrăzneală în gîndire, largă deschidere spre nou, receptivitate față de ideile înaintate, valoroase, purtătoare ale progresului, susținută preocupare pentru lărgirea orizontului de cunoaștere, pentru ridicarea necontenită a competenței și măiestriei profesionale. Conștiința nouă, înaintată este caracterizată, totodată, printr-o atitudine cetățenească înaintată, bazată pe cinste, responsabilitate, omenie; ea are ca trăsături fundamentale implicarea profundă în viața țării, asumarea conștientă a unor mari răspunderi sociale.

Așadar, conștiința nouă, socialistă se exprimă prin angajare deplină în măreața operă constructivă ce se desfășoară acum în societatea românească, prin participare conștientă, activă, efectivă la viața social-economică și politică a țării, prin înaltă răspundere față de înfăptuirea sarcinilor de la fiecare loc de muncă, prin spirit gospodăresc, prin permanenta dorință de autoperfecționare și autodepășire.

Pentru milioanele de copii ai țării, toate acestea înseamnă a munci și a învăța cu conștiința că mîine ei trebuie să fie oameni de nădejde ai patriei socialiste, pregătiți pe măsura cerințelor acestui timp, gata să poarte cu succes în continuare bătălia creației pentru prezentul și viitorul țării. Ei trebuie să se formeze în spiritul marilor însușiri ale poporului, orînduindu-și munca și viața sub semnul adevărului, al cinstei, al dreptății, al hărniciei, pentru ca patria noastră să urce mereu trepte noi de prosperitate, glorie și măreție.

> *Pentru a realiza noua revoluție tehnico-științifică, noua revoluție agrară, creșterea gradului de civilizație al patriei noastre, trebuie să realizăm ridicarea nivelului general de cunoștințe, conștiința revoluționară a poporului nostru! Numai cu o asemenea forță socială, cu înalt nivel de conștiință revoluționară, de cunoștințe în toate domeniile de activitate, vom asigura înfăptuirea obiectivelor stabilite de Programul partidului, ridicarea nivelului general de dezvoltare a patriei noastre!*
>
> *NICOLAE CEAUȘESCU*

REPORTAJUL SĂPTĂMÎNII

LA DUMBRAVA CREȘTE O NOUĂ PĂDURE

1

Dumbrava, o frumoasă așezare **prahoveană** de cîmpie, înconjurată de grădini și livezi, vara de lanuri întinse de grîu și porumb. Numai pădurile sînt mai îndepărtate, începînd mai ales înspre zonele de colină. Apa Teleormanului, care trece prin apropiere, deși nu-i prea mare și nici prea vijelioasă, cînd își adună toate forțele ar putea fi în stare să inunde așezările din calea sa, așa cum a și făcut-o cu mai mulți ani în urmă. Între timp însă, au fost înălțate diguri, iar pericolul înlăturat. Dar în zăvoi, pe o suprafață de aproape 13 hectare, pămîntul mătăsos și afînat rămăsese în voia vînturilor ce se abăteau pe aici. De aceea, gospodarii comunei au hotărît să planteze pe această suprafață copaci care să stabilizeze solul și să ofere economiei prețioasă masă lemnoasă. Specialiștii au fost de părere că cei mai potriviți, în acest scop, ar fi puieții dintr-o specie experimentală de plop, dezvoltați în Stațiunea de cercetări Plopu. Copiii din Dumbrava nu erau, firește, în afara acestor frămîntări ale părinților. Se bucurau la gîndul că în zăvoi, peste cîțiva ani, va exista o adevărată pădure — acești plopi bucurîndu-se de o creștere rapidă.

Nu s-a mirat deloc tovarășul primar cînd s-a pomenit cu o delegație de pionieri din care nu lipsea, bineînțeles, **Mihaela Voinea**, comandanta unității. „Iar au o idee, o inițiativă, cum le place lor s-o numească", a gîndit ieșindu-le, zîmbind, în cale.

— Pînă or să vină puieții pentru noua pădure, noi am putea săpa gropile, au intrat ei direct în subiect. Să fim noi cei dintîi care începem. Așa am hotărît.

— Dacă ați hotărît, nu mai avem de ales, glumi tovarășul primar. Chiar acum, dacă aveți timp liber, îl puteți întîlni pe pădurar în zăvoi. El o să vă îndrume. Să nu uitați uneltele. Știți ce vă trebuie...

2

3

Cum să nu știe? Doar nu ei plantaseră atîția pomi fructiferi în grădini și pe șosele? Zilele acestea tocmai terminaseră de curățat islazul, tăiaseră crengile uscate, văruiseră pomii de la școală și amenajaseră cele două trenuri de sport. Acum însă, nu mai aveau timp să amintească despre toate acestea. Se grăbeau. Afară îi așteptau și ceilalți cu uneltele gata pregătite. Deci, la acțiune! (foto 1).

Orice întîlnire cu pădurarul **Dumitru Iunian** este o bucurie. Știe atîtea despre copaci, despre păsări și animale, a trăit o mulțime de întîmplări, care mai de care mai interesante. Le-a povestit pe-ndelete cînd au fost la culesul fructelor de pădure, a plantelor medicinale, la întreținerea plantațiilor tinere. De data aceasta se discută însă despre dimensiunile gropilor ce vor fi săpate, despre distanțele dintre acestea, despre calitățile pe care trebuie să le aibă puieții (foto 2).

Mai întîi o probă practică, de autocontrol, nu strică niciodată, este de părere **Silviu Trandafir** care știe foarte bine lucrul acesta chiar din propria gospodărie, de acasă, unde se ocupă cu multă plăcere de grădină și de livadă. El, ca foarte bun matematician al clasei a VIII-a B, ține la exactitate, la ordine și pricepere în tot ceea ce întreprinde.

Camioanele aduseseră maldăre de puieți. Ședeau culcați la pămînt așteptînd, ca în curînd, să-și înalțe vîrfurile delicate spre soare. Nerăbdători, entuziasmați, fiii comunei Dumbrava, organizați pe echipe, se apucaseră să măsoare distanțele, să sape gropile, să „mocirlească" puieții, să le facă culcușul cît mai prielnic dezvoltării (foto 3). „Cînd o să aibă primele frunze? Și cît va crește într-un an? Cînd o să venim să ne jucăm în pădurea noastră?" se întrebau curioși unii pe alții. Sigur, pădurea se va întinde mult mai departe, pe încă alte și alte hectare de pămînt. Dar ce au plantat ei acum — au numărat cu grijă 1 500 de puieți! — va constitui pădurea pionierilor și chiar așa o vor numi. Pe o plăcuță, scrisă cu literele cele mai alese, se va indica: „Pădure plantată de pionierii din Dumbrava, anul 1988!"

ELENA MĂNESCU

FOTO REPORTER „Cutezătorii"

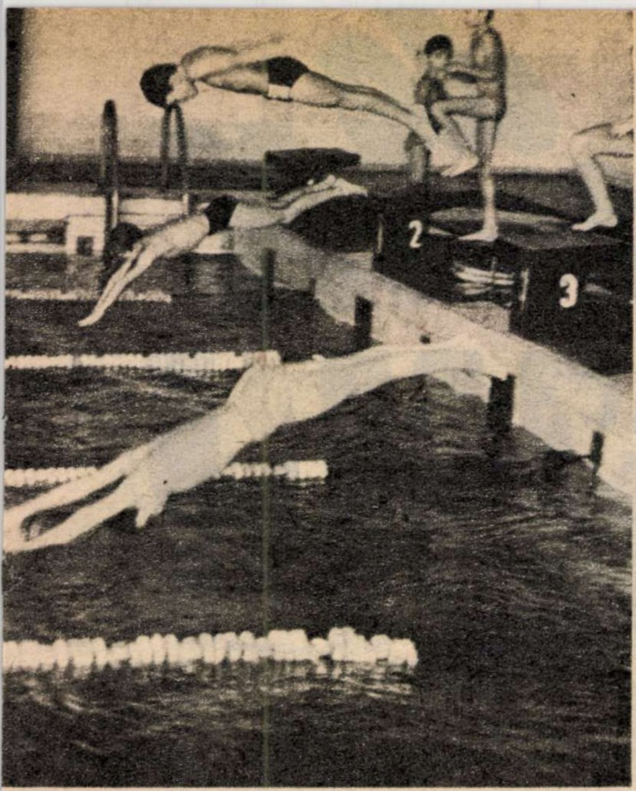

● „Cui îi va reveni tradiționala «Cupă a primăverii la natație»?" se întreabă fotoreporterii de la **C.P.Ș.P.** din **Constanța.**

● „Cele mai frumoase flori pentru școala noastră dragă!" Semnatarii acestei imagini – pionierii fotoreporteri de la **Școala nr. 22, Arad.**

● „Pasionații vitezei își pun la punct aparatele". Fotoreporteri – colegii de la cercul foto, **C.P.Ș.P., Focșani.**

CONSTELAȚIA „Vacanță"

Ritm

Rubrica **RITM** a recepționat de această dată veștile pe care corespondenții noștri ni le-au transmis pe lungimea de undă a vacanței de primăvară ● **Din județul Neamț** ne-a parvenit știrea că pasionații tehnicii din școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei sînt antrenați în acțiunile cuprinse în cadrul „Zilelor științei și tehnicii pionierești": competiții și demonstrații tehnico-aplicative, finalizarea și verificarea unor lucrări pentru actuala ediție a concursului „Start spre viitor", întîlniri cu oameni de știință sau specialiști din întreprinderi ● **Și pionierii sibieni** se întîlnesc în această vacanță într-un concurs de creație tehnică, devenit tradițional și disputat, ca de obicei, la Cisnădie. E vorba de „Prietenii lui Tiristor", pe ai cărui cîștigători sîntem nerăbdători să-i aflăm ● **Două manifestări artistice** dragi pionierilor vîlceni au loc, ca în fiecare an, în vacanța de primăvară: „Hora ghioceilor", care-i reunește pe copiii din zona Malaia și „Cîntecele Oltețului", în cadrul căreia se vor întîlni soliști și formații artistice din Bălcești, Făurești, Ghioroiu, Valea Mare și Stănești ● **Din corespondența** lui Cristian Gîju, de la Fîrtățești — Vîlcea, aflăm despre intensiva acțiune pentru îndepărtarea dăunătorilor din pădurile de foioase, la care participă toți pionierii din comună. Inițiativă pe care au preluat-o însă și colegii din celelalte localități sudice ale județului: Drăgășani, Roșiile, Tetoiu, Zătreni, Lăpușata, Lungești ● **O altă scrisoare,** de astă dată de la Școala Munteni — Iași (semnată de Mirela Todirel), ne anunță că în vacanța de primăvara pionierii detașamentului clasei a IV-a își continuă acțiunile pentru recuperarea materialelor refolosibile, întrucît ambiționează să-și depășească angajamentul de muncă patriotică pe anul 1988 (realizat integral pînă la 10 martie) cu... 50% ● **Special pentru vacanță,** membrii cineclubului de la C.P.Ș.P. din Bistrița (jud. Bistrița-Năsăud) au pregătit o bogată gală de filme de animație pentru colegii din școlile municipiului. Cu acest prilej, ei le vor destăinui și cîteva din „secretele" realizării acestui gen de film atît de îndrăgit de copii ● **Iată acum** un instantaneu surprins de pioniera-fotoreporter Alina Iftemie la cercul de radiotelegrafie al C.P.Ș.P. Buzău, unde sînt recepționate — ați ghicit — vești pe care numeroși colegi din țară le transmit pe lungimea de undă a vacanței de primăvară!

SEMNAL!

Toți copiii au așteptat vacanța de primăvară cu nerăbdare și cu o mulțime de planuri. Chiar din prima zi, cei de la sate au mai dat o raită prin grădini și pe loturile școlare să vadă cum stau semănăturile. Solariile, uriașe ciuperci albe ce au răsărit pretutindeni și adăpostesc legumele timpurii, s-au animat de glasurile celor care au venit să pliveasca și să ude plantele. Prin geamurile răsadnițelor, razele soarelui încălzesc acum răsadurile ce se pregătesc să-și ia locul în brazde. Unele vor fi sădite de copii chiar în aceste zile de vacanță.

Și la orașe copiii au asaltat într-un vesel alai al primăverii parcurile și locurile de joacă pentru a încinge jocuri vesele, dar și pentru a se întrece în hărnicie. Sportivii au ieșit și ei pe terenurile de sport pentru a-și reface condiția... prin muncă. Cu mic, cu mare, ei au luat cu asalt bazele sportive pentru a le face mai frumoase, pentru a le reda funcționalitatea, după un anotimp în care s-au... odihnit. Se vopsesc barele porților de fotbal și handbal, se reamenajează și se marchează și remarchează terenurile destinate diferitelor discipline sportive. Chiar și tribunele capătă în aceste zile o înfățișare nouă, proaspătă, prin hărnicia copiilor. Așadar, spiritul gospodăresc își spune cuvintul în aceste zile și printre sportivi, care s-au gîndit și au acționat în consecință pentru ca startul în noile competiții să fie luat în condiții cît mai plăcute.

Așteptăm ca despre desfășurarea lor să primim vești și imagini cît mai sugestive de pretutindeni. Cele mai bune vor fi publicate chiar în această pagină. Succes tuturor!

Copiii și artele

VITRALIU de vacanță

Printr-o telegramă trimisă la redacție de pioniera **Nastasia Brașcanu** de la **Școala Vama, județul Suceava** sîntem anunțați: „În cetatea de scaun a lui Ștefan cel Mare și-n tot județul are loc «Carnavalul primăverii» care este, de fapt, un festival de cîntec și poezie patriotică și revoluționară, de dansuri populare și concerte de muzică vocală și instrumentală, simfonică și populară. Tot acum au loc și serbările florilor pe frumoasele plaiuri bucovinene. Plin de interes și competitivitate este și concursul de artă plastică «Sîntem primăvara țării», desfășurat în cluburile de vacanță din toate școlile.“

Prin telefon: Alo! Sînt **Cătălin Caba** de la **Școala nr. 22 Iași.** Notați, vă rog: vacanța de primăvară de pe meleagurile ieșene este, de fapt, un... iureș al activităților noastre de creație și cultură. Iată, în aceste zile Teatrul pentru copii și tineret „Luceafărul" și-a deschis stagiunea de vacanță cu piesele „Harap Alb" și „Sînziana și Pepelea", în care roluri importante sînt interpretate și de pionieri. Spectacolele sînt însoțite de frumoase recitaluri de poezie susținute de formațiile pionierești de recitatori. Și tot în aceste zile, prietenii muzicii au prilejul să ia parte la stagiunea de concerte-lecție susținute de Filarmonica „Moldova" din Iași împreună cu formațiile orchestrale pionierești din localitate. La „Casa cărții" din Iași sînt programate lansări de cărți pentru copii și întîlniri cu scriitori și actori îndrăgiți.

Pe fir, Aradul: Cei mai talentați pionieri în arta desenului și a culorilor din **Lipova** au și deschis o frumoasă expoziție de artă plastică intitulată „Culorile copilăriei". În același timp, la Curtici se desfășoară o amplă călătorie în... lumea cărților, de la Ion Neculce și Mihai Eminescu la Marin Preda și Nichita Stănescu; au loc, de asemenea, întîlniri cu scriitori contemporani. Pe de altă parte, pionierii de la **Școala nr. 18** au organizat o excursie la Întreprinderea de vagoane din Arad, la locul de muncă al părinților. Încărcați cu frumoase buchete de flori din grădinile primăverii, purtătorii cravatelor roșii cu tricolor au oferit și un vibrant recital de poezie și muzică patriotică și revoluționară sub genericul „Mulțumim din inimă partidului pentru copilăria noastră fericită".

După cum se poate vedea, vacanța e în plină... activitate artistică a tuturor pionierilor și șoimilor patriei de pe întreg cuprinsul țării. Vom reveni.

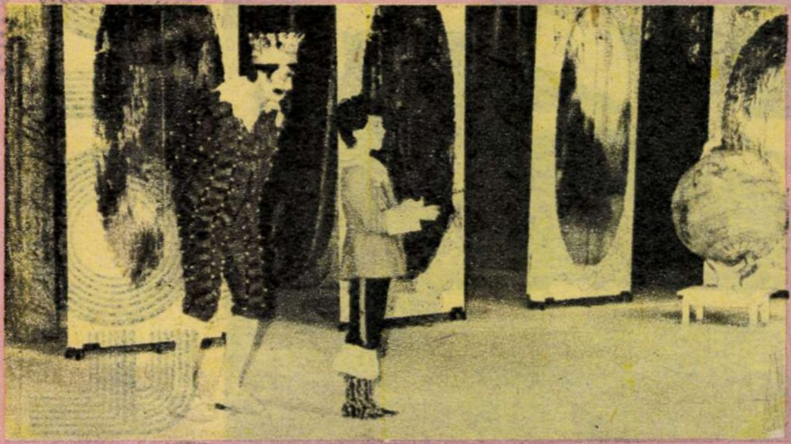

LA 8 ANI, SOLIST DE OPERĂ

Oare de ce aproape toți elevii școlii „Vasile Alecsandri" au început să asalteze Opera română din Iași? E drept că opereta „Povestea soldatului de plumb" de Dumitru Capoianu e un excelent spectacol-basm pus în scenă anume pentru ei, copiii Iașului, sub titlul „Povestea nu-i... poveste". Mai există însă și un al doilea motiv, cu totul... special sau încă o poveste care nu-i poveste! În rolul principal, adică în cel al soldățelului de plumb, joacă chiar un elev din școala lor: pionierul Vlad Iftinca din clasa a IV-a A. Dezinvoltura, naturalețea, vocea-i minunată de copil și harul său actoricesc cuceresc îndată auditoriul. Vlad deține însă și o bogată experiență scenică, pentru că el a debutat în sala operei ieșene încă de cînd avea 8 ani! Mai exact, la 26 iunie 1985, cînd a avut loc premiera operei „Povestea micului Pan" de Laurențiu Profeta. În care, alături de alți copii talentați ca și el – Oana Severin și Lăcrămioara Voicu –, a reușit să transpună în scenă lumea copilăriei îngemănată cu visul și jocul, cu fantezia și spontaneitatea specifice acestei minunate vîrste. Peste cîteva luni numai, în decembrie 1985, distribuit în opera bufă „Gianni Schicchi" de Puccini, Vlad Iftinca demonstra și calitățile unui înzestrat cîntăreț și actor comic. Vlad este multitalentat și... multipasionat. Îndrăgind și pianul, fiind și protagonistul dansului tematic „Pionieri pe șantiere", precum și membru în brigada artistică a școlii, el a devenit de... trei ori laureat al „Cîntării României". Elev foarte bun la învățătură, el este și un pasionat... matematician! Și pentru că știe să îmbine atît de frumos învățătura cu arta, munca, cu talentul, merită cu adevărat titlul de „Pionier de frunte" al școlii sale.

Un nou film pentru voi:

„Egreta de fildeș“

Pe ecranele cinematografelor rulează în aceste zile filmul „Egreta de fildeș". Producție a Casei de filme nr. 5, acesta prezintă expediția nautică a unui echipaj pionieresc „Cutezătorii" care navighează pe Olt la bordul unei plute de construcție proprie. Un film despre cei aflați la vîrsta voastră, pe care vă invităm să-l vizionați!

Limba noastră-i o comoară

Povestea unui cuvînt

Tînăr

Cuvîntul latin **tener** (cu accentul pe prima silabă), din care provine adjectivul substantivat **tînăr**, însemna „moale, gingaș, fraged, proaspăt". La unii scriitori latini, ca Virgiliu, Ovidiu, Cicero, **tener** ne întîmpină și cu înțelesul pe care l-a dezvoltat românescul **tînăr.** În limba noastră, acest cuvînt s-a încadrat în terminologia legată de vîrstă, intrînd în opoziție cu **bătrîn,** tot de origine latină.

Familia lexicală a lui **tînăr** este foarte bogată și — ceea ce e deosebit de interesant — aproape fiecare derivat ocupă un loc foarte important în ansamblul vocabularului. Dintre acestea reținem pe cele mai des întrebuințate: adjectivul **tineresc** (care se opune prin sens lui **bătrînesc),** adverbul **tinerește** (antonimul lui **bătrînește),** substantivele colective **tineret** și **tinerime** (formate destul de tîrziu, pe la începutul secolului trecut), substantivul abstract **tinerețe** (care e vechi și se opune lui **bătrînețe),** verbul **a întineri** (considerat în opoziție cu **a îmbătrîni),** diminutivele **tinerel** (cu femininul **tinerea, tinerică)** și altele. Se observă că toate derivatele au radicalul **tiner,** în loc de **tînăr,** cum era forma străveche de singular a lui **tînăr;** vocala **ă** a devenit **e** (deci **tiner)** din cauza lui **e** și **i** din structura fonetică a sufixelor.

Tînăr e sinonim cu **june,** care continuă direct cuvîntul latin **juvenis.** Astăzi **june** se mai aude doar în unele graiuri ale limbii noastre, dar pe timpul lui Coresi și Dosoftei, în limba veche era destul de frecvent. În limba literară din secolul al XIX-lea, **june** (la care se adaugă derivatul **junime)** e revitalizat pentru o vreme sub influența limbilor neolatine occidentale. Cele două cuvinte apar des în locul lui **tînăr** și **tinerime.** Astfel, **„Junimea"** (de la care s-a creat derivatul **junimist)** este numele vestitei societăți literare întemeiate la Iași în 1863, **„Junimea română"** denumește o revistă progresistă scoasă la Paris, în mai-iunie 1851, de societatea studenților români care purta același nume. În 1871 s-a întemeiat la Viena altă societate culturală și literară a studenților cu numele **„România jună".** După cum se știe, o poezie din tinerețe a lui Mihai Eminescu se intitulează **„Junii corupți".** Celebra poezie **„Odă ostașilor români"** a lui Vasile Alecsandri începe cu versurile: **„Juni** ostași ai țării mele, însemnați cu stea în frunte!/ Dragii mei vultani de cîmpuri, dragii mei șoimani de munte!".

La Nicolae Bălcescu, în **„Românii supt Mihai-Voievod Viteazul"** întîlnim adjectivul **june** într-un context antologic: „Mulțimea poporului urmărea pe osîndit tristă, jalnică și tăcută, văzînd că cea din urmă nădejde de mîntuire i se va curma cu capul acelui **june** bărbat eroic".

Construcția **june tînăr,** cum spune Rică Venturiano, din **„O noapte furtunoasă",** de Ion Luca Caragiale, este, evident, pleonastică.

GRIGORE BRÂNCUȘ

Cum vorbim? Cum scriem?

Mai întîi, proiectul

Dacă vă mai aduceți aminte, data trecută am încercat să vă arăt că, înainte de toate, cînd ne hotărîm să spunem sau să scriem ceva, trebuie să ne alegem bine acest „ceva" despre care vrem să comunicăm. Ei, bine, ce se va întîmpla mai departe?

Sîntem tentați să spunem că trebuie să ne alegem cuvintele, dar nu este așa! După ce ne-am decis despre ce vom vorbi vom alege un **subiect** *al comunicării noastre. Dar iată o problemă: vorbim despre „subiectul" unei opere literare, despre „subiectul" care s-a dat la un examen sau la olimpiadă și despre „subiectul" unei propoziții... Este vreo legătură între ele? Există! Toate indică esențialul, partea cea mai importantă, lucrul, întîmplarea, persoana etc. despre care trebuie să spunem ceva. Termenul vine din limba latină, de la cuvîntul* **subiectio** *(însemna „punere sub" sau „punere dinaintea").*

Așadar, ne-am fixat subiectul. Ce urmează? Desigur, să spunem ceva despre el. Toate cuvintele pe care le vom pune în relație cu subiectul vor îndeplini acest rol, dar, dintre ele, unul va fi mai important pentru că scoate subiectul din starea lui de nemișcare – ca să spunem așa – și îl așază într-o relație cu alte obiecte denumite de cuvinte, fie doar prin faptul că arată cum este sau ce face subiectul nostru. Ați recunoscut, desigur, **predicatul.** *Și termenul acesta vine tot din limba latină, de la verbul* **dico** *care însemna „a zice".*

Bine, dar de vreme ce ne-am ales un subiect și un predicat înseamnă că avem tot ce ne trebuie pentru o **propoziție!** *Ca să rămînem în tonul discuției noastre, vom arăta că și acest termen vine din latină unde* **propositio** *însemna „înfățișare, prezentare" și venea de la verbul* **pono** *(„a pune") prin intermediul lui* **propono** *(„a pune înainte").*

Putem spune acum că subiectul și predicatul formează baza viitoarei noastre comunicări, exact așa cum un arhitect își trasează mai întîi linia care reprezintă fundamentul clădirii pe care o va desena. Dar, după cum proiectul arhitectului e abia la început, și proiectul comunicării noastre mai are nevoie de alte elemente. Care sînt acestea vom vedea data viitoare.

CEZAR TABARCEA

Atelier literar

Giorgiana Cimpoieru — Bucșani, jud. Dîmbovița

Ne scrii: „Ce zi frumoasă-i azi cînd încep să citesc o carte ori să aștern pe hîrtia albă cîteva rînduri, încercînd o nouă poezie". Sînt, într-adevăr, amîndouă, preocupări admirabile. Dacă prima strofă din poezia „Luceafărul meu" pare scrisă din fugă, cea de-a doua e mai ordonată, mai inspirată: „Luceafărul meu/ cu fața frumoasă/ Îmi răsari în gînd/ Îmi strălucești în casă". E bine ca pe viitor să trimiți și alte încercări din care „să țîșnească spre inima cititorului frumuseți nebănuite", cum spunea Tudor Arghezi. Ai sensibilitate. Mai încearcă. Te așteptăm.

Gabriel Decu — Buciumeni, jud. Călărași

Ești, trebuie să recunosc, un harnic și „multiplu" colaborator; pe lîngă încercările în versuri ai trimis și cîteva șarade însoțite de un rebus criptografic, toate scrise în versuri mai reușite decît cele din poeziile propriu-zise. Prima dintre poezii nu-i decît o compunere în proză scrisă corect, dar din care încă nu se degajă emoția artistică. E bine să eviți pe viitor fraze banale, ca aceasta din „Ghiocelul": A înflorit în grădină/ Într-o dimineață însorită/ Și a adus cu el/ Zvon dulce de primăvară". Poezia se mai scrie și cu gîndul înaripat, cu inima. Poezia mai are și rimă și ritm. Ia încearcă și mai vedem ce urmează. E bine să-ți alegi pe viitor cele mai reușite creații și să le citești în cenaclul literar din școală. Acolo poți afla multe lucruri folositoare.

Ileana Băjan, Monica Dumitrescu, Ramona Schiteanu, Ciprian Bugaru, Cătălin Stancana și **Andreea Sandu — Școala nr 1** din **Rm. Vîlcea**

Ați trimis fiecare cîte o „poezie" cu gîndul să le publicăm, evident. Dacă Andreea reușește uneori să realizeze versuri aproape frumoase, ca acestea: „Flori pe crengile lungi/ Sînt triluri nenumărate/ Uimite, uimindu-mă" sau „Mîna fină a primăverii/ Răspîndește ghiocei" – nu același lucru îl putem spune și despre ceilalți autori, care scriu prea repede, fără să ne ofere lucruri deosebite, ca în versurile: „Primăvară, primăvară/ Fată mîndră și sprințară" sau: „Natura se trezește la viață/ Florile zîmbesc de dimineață". Bine ar fi dacă și grupul vostru de „autori" ar încerca să citească în cenaclul literar din cadrul școlii; ați putea primi ajutoare prețioase din multe puncte de vedere privind realizarea unor poezii cu adevărat frumoase. Și nu uitați: de un mare folos vă este lectura cărților din marii noștri scriitori clasici și contemporani. Vă aștept. Mai mult curaj, mai multă ambiție de a citi cît mai mult și de a scrie cît mai frumos

ION CRÎNGULEANU

Să descoperim împreună:

SUCEAVA

600 DE ANI DE GLORIOASĂ EXISTENȚĂ

O mare și modernă cetate a zilelor noastre

Cînd spunem Suceava, gîndul ne poartă numaidecît la vestita cetate de scaun a Moldovei lui Ștefan cel Mare și a altor voievozi ale căror nume sînt înscrise la loc de cinste in cartea noastră de istorie. Dar odată ajunși aici, privirea și atenția ne sînt atrase și reținute în primul rînd de-o altă cetate, imensă, modernă și deosebit de frumoasă: de orașul Suceava așa cum arată el azi. Un oraș care se-ntinde pe cîteva zeci de kilometri pătrați, perimetru în care se înalță îndrăznețe și semețe, numeroase edificii de tot felul, cele mai multe dintre ele noi: blocuri grupate în mari cartiere ce poartă denumiri cu profundă rezonanță istorică sau cultural-artistică — „Ștefan cel Mare“, „Cuza Vodă“, „Obcine“, „George Enescu“ —, adevărate „orașe în oraș“, însumînd peste 34 000 de apartamente; școli de toate gradele, inclusiv un institut de învățămînt superior, spitale și policlinici, hoteluri, un muzeu județean de istorie, o casă de cultură, un teatru municipal, un observator astronomic; impunătoare și moderne obiective industriale, multe dintre ele — precum Combinatul de celuloză și hîrtie, Combinatul de prelucrare a lemnului, Întreprinderea de utilaje și piese de schimb — fiind de importanță republicană. Cîteva bulevarde și zeci și zeci de străzi și alei asfaltate și curate se țes ca într-un adevărat păienjeniș în acest întins perimetru. Și peste tot, arbori, și pomi, și flori, o vegetație atît de bogată și de viguroasă, încît ai impresia că orașul e găzduit într-un imens parc.

E impresionant chipul de azi al Sucevei în comparație cu cel de acúm cîteva decenii. Pentru că, deși renumită și aureolată de trecutul ei glorios, nu cu prea mult timp în urmă, cu doar 35—40 de ani, Suceava nu arăta nici pe departe așa cum arată acum.

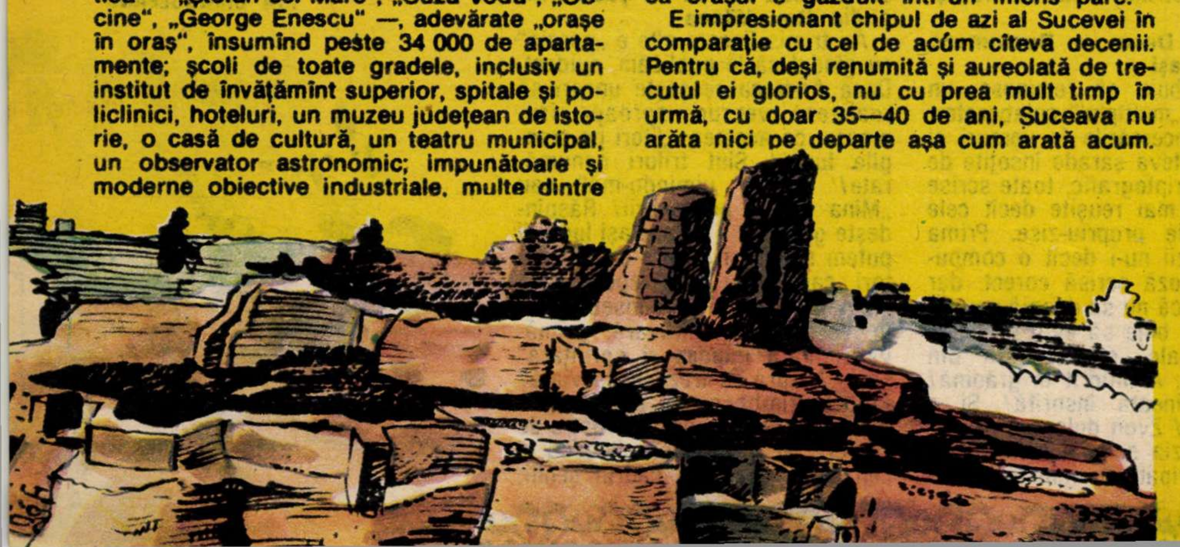

Pe-atunci și ea era, ca multe alte localități urbane ale țării, un orășel de provincie, cu case mici, bătrînești, cu edificii publice puține și modeste și cu o industrie căreia adjectivul firavă îi era cît se poate de potrivit. O cifră, una singură dintre multe altele pe care le-am putea utiliza pentru argumentarea acestui adevăr și pentru a sugera cît mai bine imaginea Sucevei de-atunci, e grăitoare: în 1948, numărul locuitorilor ei era de circa 9 000, cam tot atît cît are acum o comună dintre cele mai obișnuite, orașul avîndu-și dimensiunile ajustate și pe măsura puținilor săi locuitori. Între timp însă, îndeosebi în rodnicii ani ai Epocii Nicolae Ceaușescu, și aici, ca pretutindeni în țară, s-a construit neînchipuit de mult. Atît de mult, de trainic și de frumos, încît Suceava a devenit și ea, cum sugeram și-n titlul acestui capitol, o mare și modernă cetate a zilelor noastre, demnă de numele și renumele ei.

Din fierbinte dragoste de libertate și de glia străbună

Avînd în privire și în suflet imaginea atît de mîndră a Sucevei de azi, ne îndreptăm pașii cu adîncă emoție spre cea de ieri. Spre Suceava de-acum cîteva veacuri. Sîntem atrași de ea cu puterea irezistibilă pe care o exercită asupra noastră acele locuri din geografia patriei în care au fost scrise pagini dintre cele mai glorioase ale istoriei ei. Din centrul de azi al orașului coborîm mai întîi într-o vale, urcăm apoi panta spre platoul care domină de la circa 70 de metri înălțime lunca rîului Suceava și iată-ne ajunși în fața ruinelor fostei cetăți de scaun a Moldovei. În cîteva minute doar, am parcurs un drum lung, am făcut un mare salt în trecut.

Împrejurul nostru — ziduri masive, dar rupte și tocite de veacurile scurse peste ele. Ziduri înălțate de strămoșii noștri, pentru ca ei și Moldova să poată înfrunta furtunile istoriei. Și cît de bine i-au servit, cît de neclintite au rămas ele în fața puhoaielor invadatorilor care au jinduit la bogățiile și la frumusețile acestor meleaguri de țară românească! Parcă-l auzim pe Grigore Ureche povestindu-ne în cuvinte ce păstrează aroma vremurilor de demult: *„...Deci craiu leșescu au venitu cu toată puterea sa la cetatea Sucevii, duminică, septembrie, 24 de zile. Iar în 26, marți de cătră seară, au început a bate cetatea și au bătut pregiur dînsa trei săptămîni și zioa și noaptea și nimica n-au folositu, nădăjduindu că se va închina țara...“*

Așa descrie bătrînul și înțeleptul cronicar atacul din 1497 al oștilor conduse de către trufașul rege Ioan Albert asupra Cetății Sucevei. Dar și de această dată, deși se trage în ele cu *„tunuri cum nu se mai văzuseră prin acele părți* — după cum ne spune Nicolae Iorga —, *căci unul cerea patruzeci, iar altul cincizeci de cai ca să fie mișcate din loc“*, zidurile acestei puternice cetăți, construită de Petru I Mușat — care la 11 fe-

sen de Anca Baciu, C.P.S.R. Suceava

bruarie 1388 a emis un act prin care o atesta —, apoi extinsă și întărită mult prin vaste lucrări constructive de către Ștefan cel Mare, rămîn neclintite. Apărată cu dîrzenie și eroism de oștenii viteazului voievod, cetatea rămîne și de această dată cu porțile închise în fața dușmanilor. Așa cum tot neclintite rămăseseră aceste ziduri și închise aceste porți, în 1476, și-n fața urdiilor turcești avîndu-l în fruntea lor pe însuși temutul sultan Mahomed al II-lea. Aici, sub zidurile și la porțile Cetății Sucevei, cuceritorul Constantinopolului avea să cunoască pentru prima oară gustul amar al înfrîngerii pe care zadarnic au încercat cronicarii lui să o ascundă în formulări meșteșugite. *„Ca să nu-și piardă vremea în zadar"* — zice Angiolelo —, sultanul a dat ordin de retragere. Dar respinși de zidurile Sucevei și de apărătorii ei, în retragerea lor turcii sînt urmăriți și risipiți de oștenii lui Ștefan cel Mare pînă sînt aruncați peste Dunăre. Cum tot în timpul retragerii din fața aceleiași cetăți de necucerit, oștile regelui Ioan Albert, despre care aminteam mai sus, aveau să plătească scump — în Codrii Cosminului, deveniți de-atunci legendara Dumbravă Roșie — cutezanța de-a încerca să supună Moldova, să atenteze la libertatea locuitorilor acestor meleaguri românești.

Cîte astfel de episoade eroice s-au desfășurat sub zidurile Sucevei! Cîte nume ilustre ale istoriei noastre sînt încrustate pentru veșnicie în pietrele ei, pe acest loc și-n inimile și-n conștiințele noastre! Petru I Mușat, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Mihai Viteazul. Da, și Mihai Viteazul, care e eroul celui mai luminos moment din zbuciumata, dar atît de glorioasa existență a Cetății Sucevei: la 29 mai 1600, pe porțile pe care cetatea și le deschisese larg în fața lui, intra *„stăpînitorul și domnul Ardealului, Țării Românești și Moldovei"*, pecetluind astfel împlinirea, pentru prima oară în istoria noastră, a celui mai fierbinte vis al românilor — unirea lor într-o singură țară.

Crescută din fierbintea dragoste de libertate și de glia străbună a românilor din vechile vremi, apărată de ei cu dîrzenie și total spirit de sacrificiu, stîncă de neclintit de care s-au spart multe și mari valuri ale istoriei, cea mai puternică inimă a Moldovei — iată ce a fost, timp de aproape trei veacuri, Cetatea Sucevei.

Moștenire pentru viitor

Privim zidurile cetății. Datorită vastelor lucrări arheologice efectuate aici în ultimele decenii avem posibilitatea să le vedem în toată masivitatea și grandoarea lor. Și ne dăm seama, înțelegem ce cantitate uriașă de muncă e încorporată în ele, de cîtă ingeniozitate și pricepere constructivă au dat dovadă cei care le-au înălțat. Și gîndul ne poartă cu admirație către strămoșii noștri din acele timpuri. Oameni așezați, și harnici, și inteligenți, ei știau să scoată din pămîntul lor și grîu, și lapte, și miere, să-și meșterească uneltele trebuincioase și armele de luptă. Dar și să construiască, pentru veacuri cînd era cazul. Așa cum au construit cetatea aceasta, nu cu orgoliul searbăd de-a înfrunta timpul, ci din dorința lor nestinsă de-a trăi liberi și stăpîni pe viața și pe roadele muncii lor. Pentru că aveau — zidurile cetății ne-o dovedesc și ele — vocația muncii și a vieții demne, liniștite.

Ne ridicăm privirea de pe zidurile vechi ale cetății. Și de-aici — de data aceasta de la înălțime — avem iarăși sub ochi noul chip al Sucevei de azi. Cît de mult a crescut în anii socialismului și această localitate față de cea din trecut! Desigur, altele sînt posibilitățile noastre — și materiale, și tehnice, și științifice — decît acelea de care au dispus la vremea lor strămoșii noștri. Dar dincolo de ele, ridicată la cotele înalte ale vremii noastre, este evidentă, pentru locuitorii Sucevei de azi, aceeași vocație a muncii rodnice, aceeași aspirație de a trăi în libertate și demnitate. O dovedește, după cum am mai spus, noua înfățișare a orașului lor, o dovedesc obiectivele de tot felul ridicate în perimetrul lui în anii socialismului, bunurile materiale și spirituale de mare valaore — adevărate comori — pe care ei le creează zi de zi. La Suceava se produce acum oțel, hîrtie de calitate superioară, aparate de măsură și control, mașini și utilaje de înaltă tehnicitate, fire și fibre sintetice, stofe, mobilă și încă multe alte asemenea bunuri care iau drumurile țării și trec și peste hotarele ei. Și tot aici se scriu cărți de literatură, tratate științifice, se fac sute de inovații și invenții, se creează valoroase opere de artă, au loc numeroase manifestări de înaltă ținută cultural-artistică. Oțelari, automatiști, strungari, electroniști, constructori, medici, mecanici, studenți, operatori, astronomi — locuitorii Sucevei de azi, urmașii plăieșilor lui Ștefan, sînt angajați și ei, ca toți ceilalți oameni ai muncii din întreaga țară, cu toate forțele și posibilitățile lor, la edificarea noii societăți, a noii civilizații socialiste.

Preluînd de la înaintașii lor vocația muncii cît mai rodnice, ei au urcat-o la cotele înalte ale prezentului, garanție a faptului că o vor transmite spre viitor ca pe una dintre cele mai scumpe moșteniri ale trecutului. Și că vor îmbogăți astfel și mai mult zestrea de glorie pe care Suceava, multimilenară ca localitate, cu cetatea atestată ca reședință de scaun a Moldovei în urmă cu 600 de ani, a adunat-o de-a lungul îndelungatei sale existențe.

CONSTANTIN DIACONU

Suceava milenară

Pămînt străbun, Suceavă milenară,
Din pace te înalți, eroică ți-i glia;
Eternă vatră, tu ești primăvară
Cum primăvara-i toată România.

Ești numai vrednicie, pace și lumină,
Spre comunism cu patria te-nalți, rodind
Eroică și românească, dulce Bucovină,
Floare de aur, românesc pămînt.

Ești trup din trupul României milenare,
Oștenii tăi de azi sînt ctitori oțelari
Urmașii lui Ștefan cel Mare
Temeinici ziditori ai timpurilor mari.

ION CRÎNGULEANU

Istorie,
cultură,
civilizație

TIMPUL și măsurarea lui

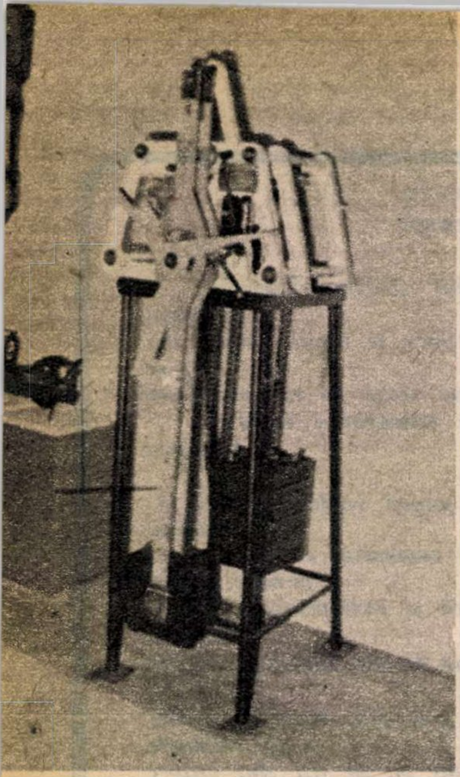

Începuturile marii aventuri a cunoașterii, generată de înțelegerea și măsurarea timpului, se pare că are o vechime de peste zece milenii. La măsurarea timpului, oamenii au folosit în primul rînd fenomenele din natură ușor de sesizat. Alternanța zilei cu noaptea prin răsăritul și apusul Soarelui a constituit prima unitate de măsurat timpul.

Primele instrumente de măsurare a timpului

Chiar dacă vă va cuprinde mirarea, prima formă de măsurare a timpului a fost... pasul. În zilele însorite, un băț, un stîlp, un monument sau un obelisc aruncă dimineața o umbră, mai lungă și îndreptată spre vest, la amiază aceasta este mai scurtă și îndreptată spre nord, pentru ca spre seară ea să se alungească iar, dar pe direcția est. Cei interesați măsurau această umbră cu pasul! Elementul care furniza umbra s-a numit „gnomon". Numai că precizia lăsa de dorit.

Indienii au perfecționat sistemul, prefăcînd toiagul de drum într-un gnomon portativ cu opt laturi (fețe), fiecare față fiind destinată unui anotimp, întrucît drumul Soarelui și umbra aruncată sînt diferite după anotimp. Pentru a afla ora, toiagul era ținut în poziție verticală. În partea superioară fiecare față avea un orificiu în care se introducea un bețișor. Pe lungimea feței respective erau trasate liniuțe, iar umbra bețișorului indica ora.

Acest instrument de măsurare a timpului a stat la baza cadranului solar, a cărui realizare îi este atribuită caldeanului Deroz. Babilonienii (acum mai bine de 2 500 de ani) au împărțit timpul în intervale egale — orele. De la ei au împrumutat grecii această unitate de măsură a timpului, precum și „ceasul fără ace" sau cadranul solar. Au existat mai multe tipuri de... „ceasuri fără ace", cel mai precis fiind cadranul solar ecuatorial. Uimitor, dar au existat și cadrane solare de buzunar, folosite cu 1 500 de ani î.e.n. în Egipt. Aceste „ceasuri" trebuiau orientate pe direcția est-vest, iar bețișorul pentru umbră trebuia să stea vertical, după care se putea aprecia timpul pe o scală orizontală.

Toate erau bune în zilele cu soare. Problema măsurării timpului se punea însă și în alte condiții. De aceea omul a căutat continuu și a reușit să găsească mijloace tot mai bune de măsurare a timpului.

Tot în Babilon, acum 2 500 de ani î.e.n., s-a inventat „ceasul de apă". Un vas înalt, cilindric, cu apă, avînd un orificiu în partea inferioară, prin care se scurgea apa. Era umplut de 6 ori în 24 de ore. Oamenii care îl îngrijeau strigau orele. Dar apa se scurgea mai repede la început, cînd presiunea era mai mare și mai domol la sfîrșit. Deci liniuțele care marcau pe vas orele erau puse la distanțe neegale. Ulterior au fost făcute vase în formă de pîlnie, pe care dungile puteau fi făcute la distanțe egale, deoarece între liniuțele de sus încăpea mai multă apă decît între cele din partea inferioară. Egiptul antic este și patria clepsidrei, folosită mai apoi de greci și socotită la ei „frînă a elocvenței", pentru că limita timpul de pledoarie al avocaților la 10—15 minute.

Din secolul al II-lea î.e.n. s-au produs la Alexandria orologii hidraulice complicate, dotate cu roți dințate și angrenaje. Un mecanic rămas faimos, Ktesibios, a creat un ceas de apă automat, care indica precis timpul, vara și iarna, ziua și noaptea. Orele erau anunțate printr-o sonerie.

Pentru măsurarea timpului oamenii au folosit și „ceasul de foc", originar din China antică. Din rumeguș amestecat cu un liant se prepara o spirală în care la intervale egale se prindeau pietricele, ce reprezentau unități de timp. Sub spirala suspendată se punea o farfurie metalică și se dădea foc la capătul spiralei. Zgomotul produs de căderea pietricelelor indica intervalul de timp care a trecut.

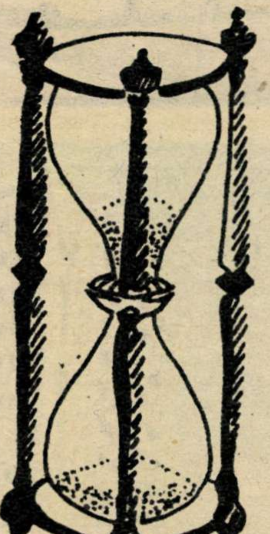

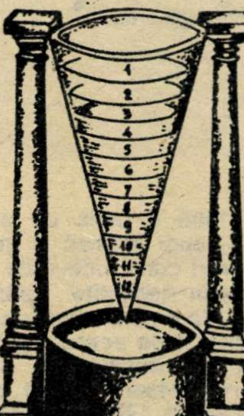

Ceasurile mecanice

Odată cu lărgirea orizontului intereselor umane, cu dezvoltarea comerțului, navigației, astronomiei și a producției de mărfuri, a crescut și nevoia lărgirii mijloacelor de măsurare cu precizie a timpului.

Primele orologii mecanice se răspîndesc și se amplasează în edificiile publice europene în secolele al XIII-lea și al XIV-lea. Funcționarea lor era asigurată de o greutate legată de un fir trecut peste un ax mobil. În cădere, greutatea atrage rotirea axului, iar acesta pune în mișcare mecanismul roților care arătau ora printr-un indicator. Întrucît greutatea în cădere capătă o mișcare accelerată, s-a căutat o soluție pentru uniformizarea mișcării transmisă roților. Ea s-a găsit sub forma unei pîrghii, numită „balansier", care, acționînd asupra unei roți din-

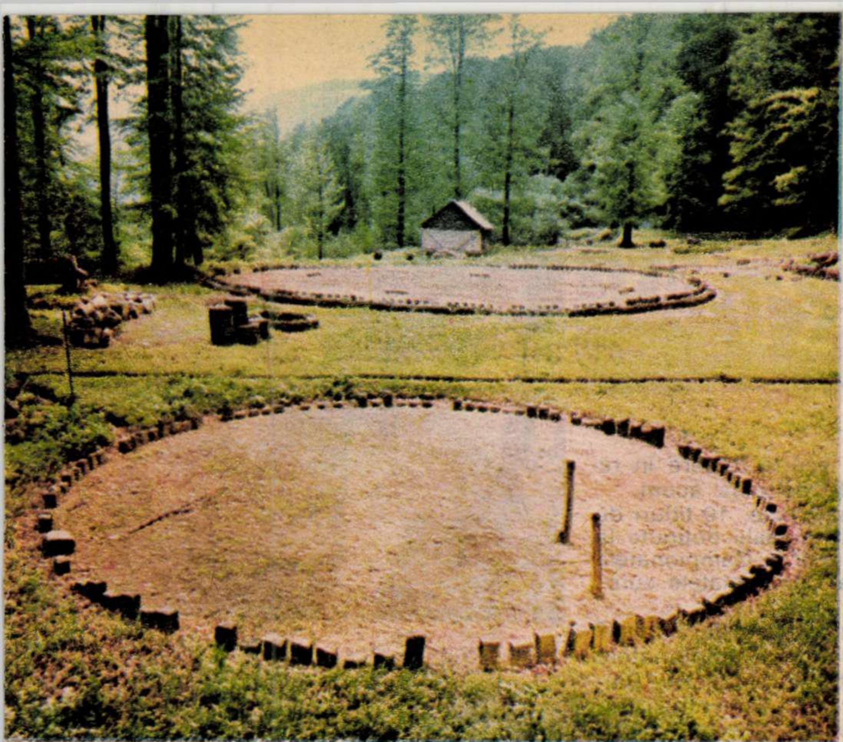

Cadranul solar al dacilor.

ţate, îi impunea o mişcare uniformă.

În anul 1504 un iscusit meşter din Nürnberg, Peter Heulein, a creat primul „ceas de buzunar" avînd o formă ovoidală şi de aceea numit „ou viu de Nürnberg". La început arcurile ceasului erau din păr, apoi din oţel. Ceasul avea un singur arătător care indica ora, nu avea geam şi era construit din oţel. Un balansier asigura şi aici mişcarea uniformă.

După îndelungi căutări, Galileo Galilei (1564—1642) descoperă legile pendulului, cea ce a permis folosirea acestuia la uniformizarea mişcării roţilor ceasului. Un genial inventator în arta măsurării timpului a fost marele fizician, matematician şi astronom olandez Christian Huygens (1629—1695). În 1657 el a creat primul orologiu cu pendulă, care a revoluţionat ceasornicăria. Tot el este acela care îi adaugă şi minutarul. În anul 1675, Huygens creează un balansier prevăzut cu resort spiral, răspîndit astăzi la toate ceasurile mecanice.

Geamul protector a apărut în secolul al XVII-lea, iar secundarul, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Unele ceasuri din secolele al XVI-XVIII-lea sînt adevărate opere de artă, împodobite cu miniaturi, cu emailuri sau pietre preţioase încorporate în bijuterii. Formele ceasurilor erau din cele mai diverse: stea, fluture, crin, scaiete, inimă, ghindă etc. Altele erau montate în loc de piatră la inele sau la cercei. În Anglia s-au realizat în secolul al XVIII-lea ceasuri de mare precizie... la scară industrială. Ele au beneficiat timp de un veac de invenţia lui Nicolo Fatio care, în anul 1704, a înlocuit lagărele de metal cu cele de safir sau rubin, mărind astfel longevitatea şi precizia ceasornicelor. Procedeul este actual şi astăzi, dar se utilizează rubine sintetice.

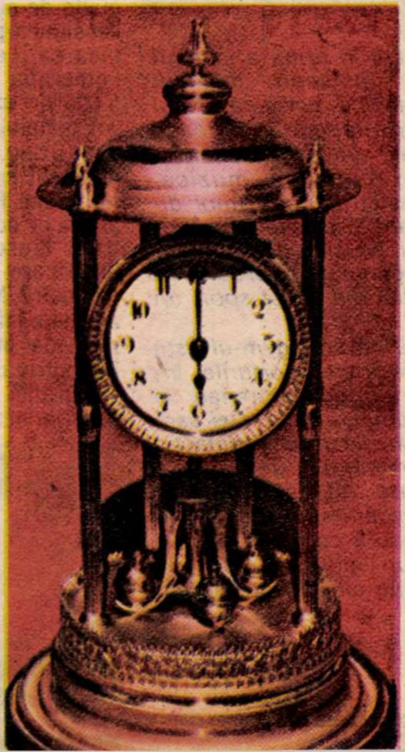

„Uzina pitică" cucereşte lumea

Cererea de cronometre şi de ceasuri de folosinţă curentă a crescut vertiginos. Se impunea însă o micşorare a dimensiunilor. Aceasta se realizează între anii 1770 şi 1780 de către francezii Lépine şi Bréguet, creatorii ceasului plat, foarte asemănător celui de azi.

În producţia de ceasuri se afirmă însă Elveţia, în micile ei ateliere de la domiciliu în care s-a obţinut o calificare înaltă şi rapidă. La aceasta se adaugă numeroasele inovaţii aplicate în practică. În anul 1840 ceasornicarii elveţieni înlocuiesc cheia, adoptînd sistemul de întoarcere cu coroană.

Ultimele decenii ale acestui secol au adus progrese uriaşe în acest domeniu: ceasuri automate, ceasuri-brăţară alimentate cu biocurenţi, ceasuri ultraprecise cu mecanism electronic, ceas cu pilă fotoelectrică.

Au fost construite ceasuri care se deosebesc fundamental de ceasul clasic, avînd încorporate în ele aseilatoarele cu diapazon sau cu cuarţ, fără balansier şi deci fără „tic-tac", cu o precizie de ± 1 la 100 000 secunde pe zi. Cronometrul electronic cu cristal de cuarţ produs în Elveţia are o aproximaţie de 3 minute pe an, în timp ce ceasul bazat pe „secunda atomică", creat în S.U.A., nu va marca o diferenţă în plus sau minus decît de cel mult o secundă la 100 000 de ani.

Ce ne rezervă viitorul? Pentru anul 2000 se prevăd ceasuri-brăţară care îşi vor capta energia din eter, de la emiţătoare radio de mare putere.

Precum s-a văzut, nevoia omului de a măsura cu precizie timpul s-a materializat în inventarea ceasului, indispensabil vieţii de fiecare zi. El a evoluat şi va evolua continuu, civilizaţia umană fiind o civilizaţie a timpului, pe care omul a învăţat să-l folosească din ce în ce mai bine.

Prof. TEODOR AXIOTI

Una dintre rarităţile Muzeului ceasului din Ploieşti, care a aparţinut domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

CURIOZITĂŢI DIN LUMEA CEASURILOR

În 1973 firma japoneză „Hattori" a creat prototipul primului ceas atomic din lume. Ceasul are diametrul de un centimetru şi jumătate şi o grosime de 8 milimetri. Un izotop radioactiv, închis într-o capsulă miniaturală, îl pune în mişcare. Carcasa construită dintr-un material special asigură protejarea purtătorului.

- Eugen Tamaş din Tg. Mureş a reparat în viaţa lui peste 2 000 000 de ceasuri. Pasionat creator, el a realizat primul ceas floral din centrul municipiului şi un ceas unicat instalat în atelierul său, care funcţionează pe principiul electromagnetic şi cu celulă fotoelectrică. El indică ora exactă în 160 de capitale ale lumii în raport cu ora Bucureştiului.
- În oraşul Besançon din Franţa se află cel mai complicat ceas din lume. Maşinăria lui acţionează 27 de arătătoare dintre care 16 indică diferite perioade de timp din lume, lungimea zilei şi a nopţii, ziua respectivă, anotimpul, răsăritul şi apusul Soarelui şi al Lunii, mişcarea Soarelui şi a planetelor, fluxurile şi refluxurile. Montura este din aur masiv.
- Un radio-ceas a creat firma „Sony". Ceasul cu afişaj electronic are încorporat un miniaparat de radio cu difuzor destul de puternic. Poate sluji şi ca ceas deşteptător.
- Într-o expoziţie deschisă la Bacău, cunoscutul tehnician Victor Popovici a oferit vizitatorilor o reconstituire în timp a tuturor tipurilor de ceasornice cunoscute. Printre „vedetele expoziţiei" se află micul pendul care încape într-o cutie de chibrituri, ceasul-bicicletă, şi ceasul „Pupăza" realizat în totalitate din lemn.
- O firmă din Elveţia a creat un ceas electronic de mînă cu comandă verbală. Apăsînd pe un buton, posesorul poate cere ceasului să îl trezească la o anumită oră. Tot verbal poate obţine modificarea afişajului pentru stabilirea orei şi datei exacte, precum şi cuplarea cronometrului.

MAGAZIN SPORTIV

Maestră a sportului la... 12 ani!

Era o zi însorită de primăvară tîrzie. Pauza mare. În curtea şcolii, forfota obişnuită. Mihaela Anca Laurenţiu, profesoară la catedra de atletism de la Clubul sportiv şcolar—Slatina şi antrenoare a lotului naţional de junioare, grupa demi-fond, trecea întîmplător pe acolo cînd privirea „formată" îi fusese atrasă de o şcolăriţă care, într-un colţ al curţii, sărea coarda. Cravata roşie cu tricolor îi flutura la gît, ea sărea, tot număra şi nu se mai oprea. Subţirică, zveltă, dar plină de energie, fetiţa părea să aibă calităţile unei viitoare atlete. „Dacă are să-i şi placă..." — gîndi antrenoarea. Şi o invită chiar pentru după-amiaza acelei zile să „privească" un antrenament la club. „Priveliştea" aceea a încîntat-o pe Denisa Zăvelcă şi a legat-o de atletism cu fire nevăzute, dar puternice şi trainice...

Denisa, împreună cu antrenoarea ei, pe un stadion din Grecia, după o evoluţie reuşită pe pista de alergări.

Aceasta se întîmpla cu şase ani în urmă. Denisa este acum elevă în clasa XI, la Liceul de construcţii din Slatina şi... maestră a sportului, componentă a lotului olimpic de atletism al României.

— Care au fost etapele devenirii tale de pînă acum? — îl îndeamnă curiozitatea pe reporter.

— La 1 noiembrie 1982 am devenit atletă la C.S.Ş. Slatina. Primul succes l-am avut la 1 iunie 1983, cînd mi-a revenit titlul de vicecampioană naţională la junioare în proba de 800 m. Un an mai tîrziu, am devenit campioană balcanică la aceeaşi probă şi am primit titlul de maestră a sportului. Aveam 12 ani şi mi-e greu să exprim în cuvinte ce am simţit atunci, dar aceeaşi imensă bucurie a reuşitei atîtor eforturi şi strădanii o retrăiesc şi azi de fiecare dată cînd reuşesc să reprezint cu cinste culorile patriei, să mai adaug o victorie la bogatul palmares al sportului românesc.

— Ne-ar interesa o scurtă trecere în revistă a succeselor tale de pînă acum.

— 28 de recorduri naţionale, 19 titluri de campioană a R.S.R., 17 medalii obţinute la Jocurile balcanice, locul V la Campionatele mondiale şi locul IV la Campionatele europene de atletism.

— Ce „surprize" mai pregăteşti, Denisa?

— Mă pregătesc pentru Campionatele mondiale din Canada, turneul în S.U.A., Balcaniada din Grecia, precum şi pentru campionatele naţionale (seniori, tineret, juniori) de la Bacău. Apoi, în vară, la Bucureşti... În ceea ce priveşte surprizele, sper să fie plăcute, atît pentru mine cît şi pentru susţinătorii acestui minunat sport, printre care, probabil, se află şi numeroşi cititori ai revistei, unii dintre ei poate viitori campioni ai atletismului...

Între timp, Denisa Zăvelcă ne-a oferit noi suprize plăcute: la recentele campionate de sală din Bacău (februarie a.c.) a obţinut un nou record la junioare, un loc III la 800 m senioare, un loc II, tot la 800 m tineret. Şi tot la Bacău, în cadrul campionatelor R.S.R. de juniori 1, a devenit campioană la 800 m. Felicitări!

ECATERINA BOKOR

GIMNASTICĂ ACVATICĂ

Cu vreo 15–20 de ani în urmă a început să se practice un nou sport, denumit aquagym, *adică gimnastica acvatică. Noul sport s-a răspîndit foarte repede în întreaga lume, devenind, în cele din urmă, olimpic!*

Aquagym-ul se execută pe muzică, aceasta transmiţîndu-se cu ajutorul unor difuzoare speciale montate în peretele bazinului, sub suprafaţa apei. Muzica, lumina, coloritul costumelor, eleganţa şi coordonarea perfectă a mişcărilor fac din acest sport un spectacol de neuitat.

Specialiştii apreciază că aquagym-ul este cel mai complex dintre toate sporturile, întrucît la practicarea lui sînt antrenaţi în egală măsură toţi muşchii corpului. Cei care practică aquagym-ul au în plus satisfacţia călirii organismului şi menţinerii unei siluete dintre cele mai frumoase. Adăugînd la toate acestea şi plăcerea mişcării sub apă, masajul pe care apa îl execută continuu asupra corpului, vom avea un motiv în plus să practicăm acest sport pe cît de nou, pe atît de minunat...

NICOLAE NICOARĂ

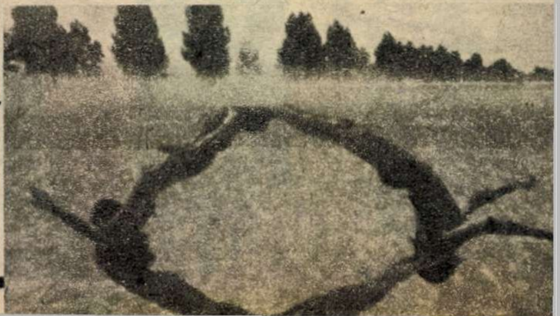

Campioni neobişnuiţi

Totul a început în ziua în care celebrul alpinist austriac Reihhold Messner, cel care a escaladat toate cele 14 piscuri din lume mai înalte de opt mii de metri, a luat-o cu el, în ascensiunea pe vîrful nepalez Kacendjenga, şi pe fiica sa, Lelia, în vîrstă de numai cîteva luni. Fotografia fetiţei - ajunsă la altitudinea de 5 000 de metri - a făcut repede ocolul lumii.

Exemplul lui Messner a fost urmat apoi de soţii Ozaki, renumiţi alpinişti din Japonia, care au urcat cu fiul lor, în vîrstă de un an, pe vîrful Island Peak, înalt de 6 189 de metri. Odată ajuns la această înălţime, micuţul Makoto s-a trezit brusc... recordman: era primul copil din lume care a ajuns la înălţimea de peste 6 000 de metri! Makoto - care, se înţelege, a urcat această înălţime în... cîrca tatălui său - nu a avut de întîmpinat nici un fel de dificultăţi. Dimpotrivă, după cum se poate vedea şi din fotografie, el a fost foarte mulţumit să poată privi lumea de la o asemenea înălţime.

Gheizerele

• Cum iau naştere gheizerele? — întreabă CĂTĂLIN ISACHIE de la Şcoala nr. 6 din PIATRA NEAMŢ.

Gheizerele sînt izvoare intermitente, care aruncă la suprafaţă apă fierbinte şi vapori, datorită încălzirii şi vaporizării rapide a apelor din unele goluri subterane situate în regiunile vulcanice. Gheizerele iau naştere atunci cînd cantităţile de apă blocate în straturile adînci ale subsolului sînt încălzite de masele de rocă fierbinte aflate în vecinătate. Datorită presiunii înalte din adîncurile pămîntului, apa rămîne în stare lichidă, deşi ea atinge temperaturi de aproape 200° C, mult superioare deci punctului de fierbere atunci cînd ea se află la suprafaţă. Acolo unde apa scapă din încleştarea rocilor subterane, ridicîndu-se printr-o fisură apărută în scoarţa terestră, iau naştere gheizerele, care izbucnesc pînă la mari înălţimi, sub forma de coloane. Cele mai cunoscute locuri din lume unde se află gheizere sînt în S.U.A. (statul California), Noua Zeelandă (zona Wairakei), Italia (în preajma localităţii Lorderello).

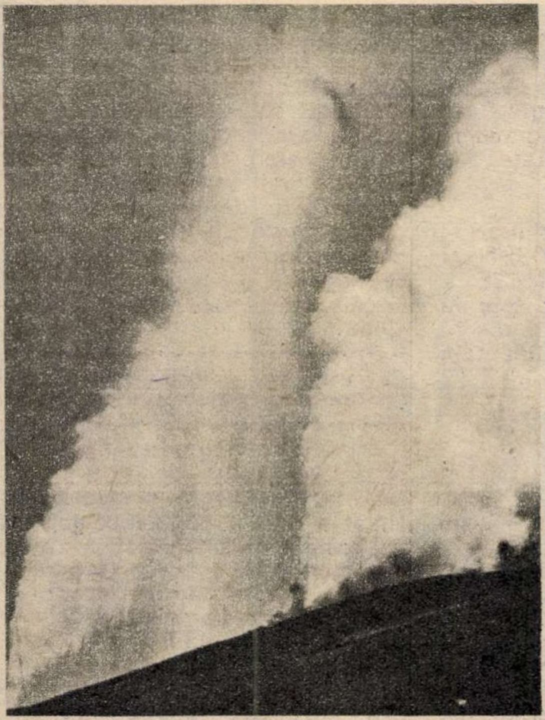

De cînd există... taximetrele?

• „Aş vrea să aflu dacă taxiul este o descoperire a lumii moderne", ne scrie IULIAN VLĂSCEANU din LUGOJ.

Tratatul „De arhitectura", opera celebrului arhitect antic Vitruvius, care a trăit în secolul I î.e.n., afirmă că romanii foloseau şi ei mijloace de transport în comun, asemănătoare poştalioanelor. Taxa de călătorie se plătea după indicaţiile unui aparat de taxat foarte ingenios. El era compus din două roţi dinţate de lemn, concentrice, fiecare avînd cîte un orificiu. Totul era cuprins într-o lădiţă de lemn ce se ataşa la orice vehicul. La fiecare 5 000 de paşi, distanţa reprezentînd o milă romană, orificiile roţilor dinţate se suprapuneau şi prin ele cădea în lădiţă o pietricică. După numărul pietricelelor adunate aici se stabilea şi taxa de călătorie.

Aţi întrebat? Vă răspundem!

Civilizaţia sumeriană

• „Aş vrea să cunosc mai bine unele realizări ale celei mai vechi civilizaţii din lume", ne scrie ALIN POPOVICI din Galaţi.

Oamenii de ştiinţă au stabilit existenţa unei civilizaţii mai vechi decît aceea egipteană şi babiloniană. Este vorba despre civilizaţia poporului antic numit akkadeean sau sumerian.. Numeroase dovezi au venit în sprijinul acestei afirmaţii odată cu descoperirea unor statui, mari edificii, piramide cu trepte (zigurate), numeroase inscripţii făcute pe tăbliţe de lut. Prin descifrarea lor au devenit cunoscute foarte multe fapte, lucruri şi experienţe care au apărut pentru prima dată în istoria omenirii la sumerieni (akkadeeni). Iata unele dintre ele: înfiinţarea primelor şcoli, apariţia istoriografiei, primul almanah, cele dintîi experienţe agricole, formularea unor proverbe şi zicători, tabule cu animale etc.

Toate acestea s-au petrecut acum peste patru mii de ani.

Pe scurt

• Mihaela Ghiţă, Galaţi: Cel mai perfecţionat calculator electronic din lume va fi construit în Japonia. Noua maşină de calcul va funcţiona într-un mod asemănător creierului uman, fiind capabilă de autoperfecţionare. Cu toate acestea, calculatorul va putea fi comparat doar cu o părticică neînsemnată a creierului uman, avînd în vedere că circuitele sale vor echivala cu numai circa 100 000 de celule ale creierului, în timp ce un creier uman cuprinde, în medie, circa 14 miliarde de celule nervoase. **•Bogdan Iga, Baia Mare:** Pigmeii — locuitori ai pădurii ecuatoriale din Africa — sînt cei mai scunzi reprezentanţi ai rasei umane. Femeile au o înălţime de 1,10 m, iar bărbaţii de 1,30 m.

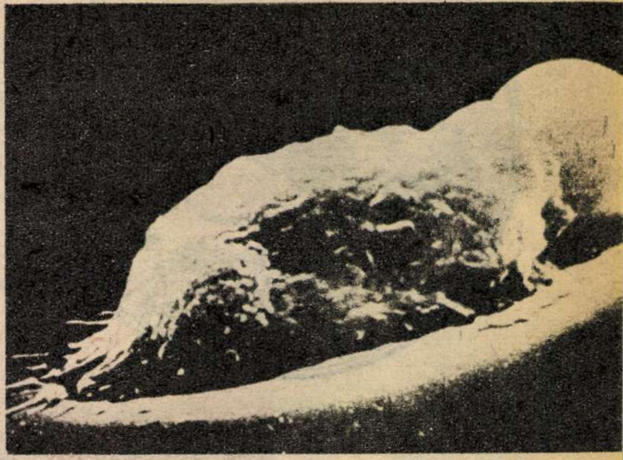

Viaţa globulelor roşii

• „Mă interesează cîteva amănunte despre viaţa globulelor roşii ce intră în alcătuirea sîngelui" — ne scrie IONEL VASILIEVICI din BRĂILA.

Lichid de importanţă vitală pentru organism, existent la toate animalele vertebrate şi la unele nevertebrate, sîngele se compune din două părţi distincte: celulele (globule roşii, globule albe, trombocite) şi plasma. Globulele roşii sînt cele care deţin majoritatea în compoziţia sîngelui. Într-un milimetru cub de sînge se găsesc 4—5 milioane globule roşii şi doar 5 000—8 000 globule albe. Ele nu au nucleu, deci nu se pot divide. Din fericire măduva fabrică 2,5 milioane globule roşii pe secundă. Pe baza studiilor întreprinse de cercetători s-a stabilit că durata medie de viaţă a unei globule roşii este de 120 zile. Patru luni în care ea străbate 1 600 km, de-alungul vaselor sanguine ale omului. Aşadar, globula roşie se naşte, îmbătrîneşte şi moare, avînd în fiecare fază a existenţei sale forme diferite.

CURS DE GIMNASTICĂ INDIVIDUALĂ

Zilnic, fiecare dintre voi, 10 minute de gimnastică

Vreţi să deveniţi mai puternici, mai frumoşi, mai sănătoşi? Nimic mai simplu: urmăriţi cursul nostru de gimnastică - special elaborat pentru voi de către lectorii universitari **Mircea Solomon** şi **Dumitru Hitru** de la **Institutul de educaţie fizică şi sport** din **Bucureşti** - şi executaţi zilnic, în casă sau afară, într-un loc potrivit, fiecare dintre seturile de exerciţii, conform indicaţiilor din desene. Deocamdată publicăm primul set. În numerele următoare vor apărea şi celelalte. Cînd vom termina de publicat toate seturile de exerciţii - pe care vă recomandăm să le decupaţi din revistă şi să le lipiţi, în ordine, pe o coală de carton pe care s-o puteţi avea la îndemînă pentru a urmări cu mai multă uşurinţă exerciţiile în timpul execuţiei - vă vom face şi cîteva recomandări utile.

Exerciţiul 1. Din poziţia stînd; pas lateral spre stînga, braţele lateral (timp 1), revenire (timp 2), pas lateral spre dreapta (timp 3), revenire (timp 4). Dozare (adică repetarea exerciţiului complet), de 8 ori.

Exerciţiul 2. Din stînd, pas înainte cu piciorul stîng, braţele înainte prin lateral sus (timp 1), revenire (timp 2); timpii 3 şi 4 se execută la fel, dar cu piciorul drept. Dozare, de 8 ori.

Exerciţiul 3. Din stînd depărtat, braţele de şold, îndoirea trunchiului spre stînga (timp 1), revenire (timp 2), îndoirea trunchiului spre dreapta (timp 3), revenire (timp 4). Dozare, de 8 ori.

Exercitiul 4. Din stînd, sprijin ghemuit (timp 1), revenire (timp 2). Dozare, de 8 ori.

Exerciţiul 5. Din stînd depărtat cu braţele pe şold, aplecarea trunchiului înainte cu braţele lateral (timp 1), revenire (timp 2). Dozare, de 8 ori.

(Va urma)

1

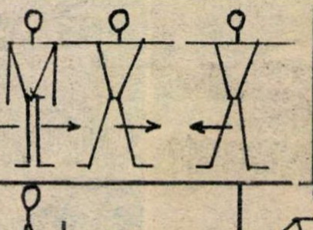

2

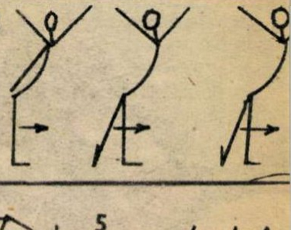

3

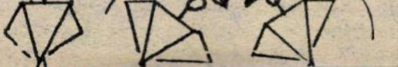

4

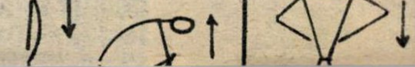

5

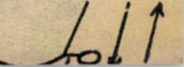

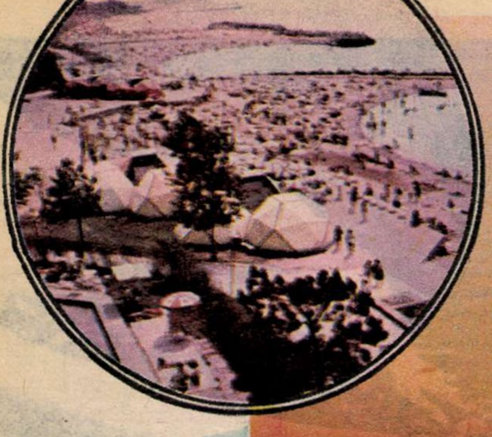

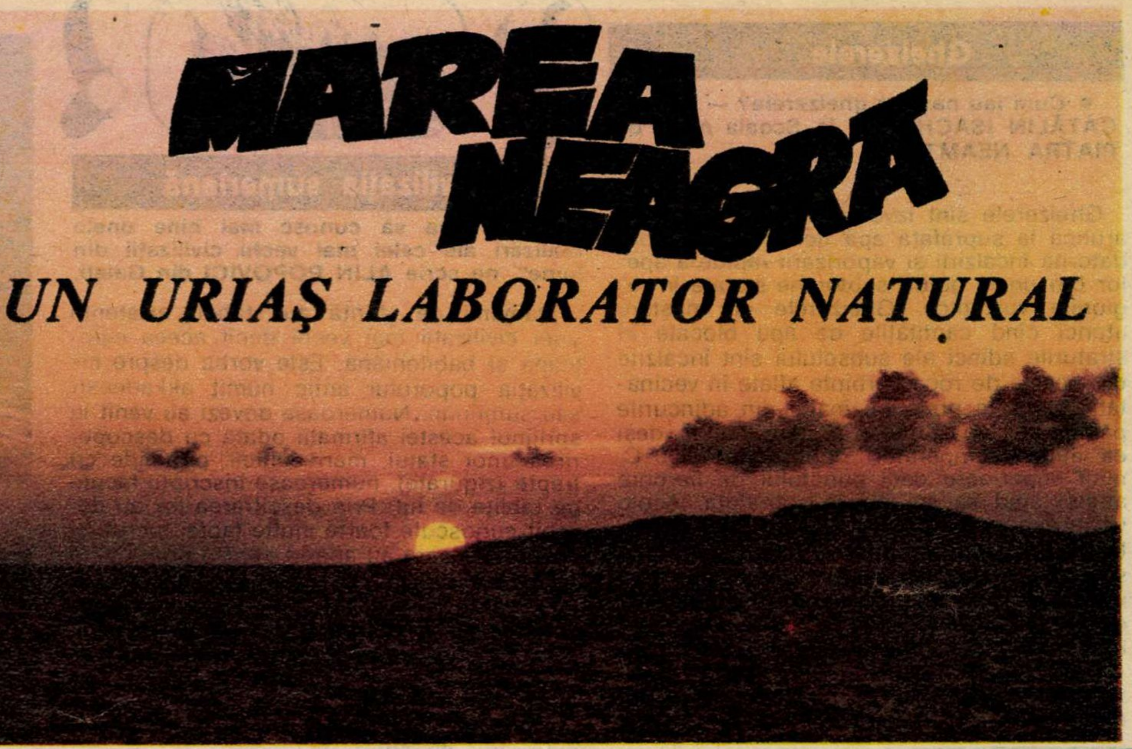

MAREA NEAGRĂ

UN URIAŞ LABORATOR NATURAL

ENCICLOPEDIE „CUTEZĂTORII“

Principala caracteristică a Mării Negre, ce o deosebeşte esenţial de toate celelalte bazine marine ale lumii, este stratificarea apei pe verticală. Există o mare diferenţă a caracteristicilor apei de la suprafaţă în comparaţie cu cea de la fundul mării. Apa din stratul superior diferă mult de cea aflată sub 200 m adîncime, din punct de vedere al densităţii, compoziţiei, salinităţii, al gazelor dizolvate şi al vieţuitoarelor care trăiesc la diferite adîncimi.

În ceea ce priveşte salinitatea, apa de la suprafaţă, pînă la 150—200 m, are o cantitate mai mică de săruri, circa 21 grame la mie, pentru ca de la 200 m pînă la fundul mării concentraţia să fie mai mare: 22,58 grame la mie.

O mare mai puţin sărată

Oricine a înghiţit o gură din apa Mării Negre constată că este foarte sărată. În realitate, Marea Neagră se deosebeşte de celelalte mări prin prezenţa unor cantităţi mai reduse de săruri. Studiile şi cercetările efectuate arată că sărurile dizolvate în apa Mării Negre reprezintă cel mult jumătate din cantităţile aflate în alte mări şi oceane. Faptul se datorează în bună măsură apelor dulci care se varsă în Marea Neagră.

Pînă la 200 m apele Mării Negre au o temperatură variabilă de la un sezon la altul şi conţin oxigen, ceea ce favorizează existenţa a numeroase vieţuitoare.

Una dintre cele mai curioase particularităţi ale Mării Negre este cantitatea enormă de hidrogen sulfurat din stratul profund, aflat la sub 200 m adîncime. Acest hidrogen sulfurat se formează sub acţiunea bacteriilor sulfuroase reducătoare. Stratul de apă de sub 200 m adîncime, fiind sărac în oxigen, este lipsit de plante şi animale, fiind prezente numai bacteriile sulfuroase anaerobe producătoare de hidrogen sulfurat, un gaz nociv. Datorită prezenţei hidrogenului sulfurat, circa 85—90 la sută din volumul apelor Mării Negre şi aproximativ 65 la sută din suprafaţa sa sînt lipsite de plantele şi animalele care abundă în alte mări.

Între stratul de apă de la suprafaţă şi cel de profunzime, nu are loc aproape nici un schimb de ape prin curenţi verticali. Ca urmare, pe fundul Mării Negre se acumulează o impresionantă cantitate de substanţe organice, care nu mai revin în circuit, spre suprafaţă.

De unde vine numele de Marea Neagră?

Se spune că Marea Neagră şi-a căpătat numele de la faptul că este înfricoşător de agitată. În realitate valurile ei nu ating în înălţime decît cel mult 4 m, în lungime 95 m şi o viteză de propagare nu mai mare de 12 m pe secundă. Date ce o fac cu mult mai blîndă decît alte mări. Geţii şi sciţii îi spuneau „Ahşaina“ (mohorîtă, neagră); turcii o denumeau Marea Neagră spre a o deosebi de Mediterana, pe care o numeau „Alba“. Dimitrie Cantemir, în „Tabula Geographica Moldaviae“, scrie „Mare Nigrum“.

Marea Neagră este situată la latitudinea 46° 32'—40° 55'N şi longitudinea 27° 27'—41° 42'E.

Suprafaţa Mării Negre este de 413 490 km², din care 35 la sută ocupă platforma continentală (adîncimi de 180—200 m).

Volum: 529 955 km³.

Adîncime: maximă — 2 243 m; medie — 1 280 m.

Lungime: maximă — 1 150 km pe paralela 42° 30'N.

Lăţime: maximă — 610 km pe meridianul 31° 12'E.

E rece apa mării?

Interesant este şi modul în care variază temperatura apei în Marea Neagră de la un sezon la altul şi în funcţie de adîncime. Astfel, apa de la suprafaţă pînă la 1 m adîncime are în medie 22,11° vara şi scade pînă la 7,15° iarna; în continuare, pînă la 25 m adîncime, temperatura apei, în medie, este de 14,07° vara şi 6,76° iarna. Între 25 şi 50 m adîncime, apa ajunge în medie la 8,40° vara şi 7,70° iarna, iar între 50 şi 100 m adîncime, 8,55° vara şi 8,14° iarna. De la 150 m pînă la 500 m, atît vara cît şi iarna, apa are 8,67°, iar după 500 m pînă la 2 000 m adîncime apa are temperatura constantă: 8,90°.

Apa roşie sau „înflorirea“ apelor

Un fenomen frecvent pe litoralul românesc, care stîrneşte curiozitate, este „apa roşie“. Fenomenul de înroşire a apelor de mică adîncime este produs de alge planctonice, de diferite specii de diatomee. Intensitatea „înfloririi“ sau „înroşirii“ apelor este determinată de densitatea algelor, care pot ajunge la peste 100 de milioane de celule într-un litru de apă de mare. Uneori cordonul de „ape înflorite“ reprezintă, la litoral, unde se formează, o adevărată barieră în calea peştilor ce se îndreaptă spre mal.

Cercetarea şi valorificarea unei mari bogăţii naturale

● În 1893 dr. Grigore Antipa a organizat o expediţie de 9 luni în jurul Mării Negre, al cărei rezultat a fost o bogată colecţie de peşti şi nevertebrate. Lucrarea monografică a lui Grigore Antipa despre Marea Neagră este o carte valoroasă, care îşi păstrează actualitatea — din punctul de vedere al datelor ştiinţifice — şi astăzi.

● În Marea Neagră trăiesc circa 150 de specii de peşti, între care hamsia reprezintă aproape jumătate din pescuit, urmată de stavrid, şprot, scrumbrie, gingirică, calcan, aterină, guvizi, lufar etc.

● În ultimele decenii s-au amplificat cercetările ştiinţifice în legătură cu resursele piscicole ale Mării Negre, studiile privind biologia peştilor, îmbunătăţirea uneltelor de pescuit, economia piscicolă, evaluarea resurselor, elaborarea programelor biologice de pescuit, cercetările privind aclimatizarea de noi specii (alge, stridii, peşti etc.) în Marea Neagră şi în lacurile litorale.

● Pe lîngă toate acestea, forajele marine au scos la iveală o altă importantă resursă naturală, care este petrolul.

ELENA MARINESCU

CALEIDOSCOP

CIRCULAȚIE RUTIERĂ

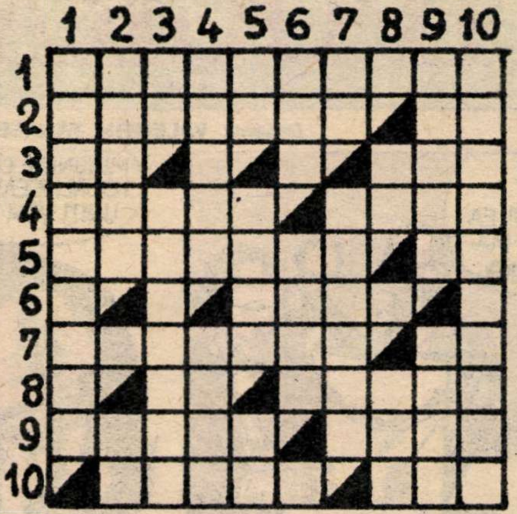

ORIZONTAL: *1) Respectă regulile de circulație. 2) Loc de traversare (pl.). În pericol! 3) Conform (abr.). Gaze ieșite din țeava de eșapament (sing.). 4) Alimentator zootehnic. Costum de baie. 5) Parte a străzii pe care se desfășoară circulația vehiculelor. În sfîrșit, marcate! 6) Trei localități în S.U.A. 7) Așa cum nu trebuie să fii la traversarea unei străzi. Acut. 8) La frînă. A păși. 9) Plin de curaj. Unitate de măsură pentru presiune. 10) Verb care poate duce la accidente. Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa (abr.).*

VERTICAL: *1) Incident rutier neplăcut pentru cei neatenți (pl.). 2) Conducător auto. Cu energie. 3) Într-o clipă. Semnalizator cu lumini colorate pentru reglementarea circulației. 4) Folositoare. A selecționa. 5) Din lume. Fondatorul institutului de surdomuți din Franța (1712-1789). Cătălin Barbu. 6) Prefixul triplării. Cleşte (reg.). 7) Ultimul vagon la tramvai! Hurducăit. 8) Simbolul aluminiului. Teren de parcare. 9) Staționat. Ca oțelul (fem. pl.). 10) Îndeplinirea întocmai a prevederilor legii circulației, de la care nu trebuie să existe abateri.*

DICȚIONAR: *EOLA, EPEE, TONC.*

* * *

INSERȚIE

Transcrieți în locul liniuțelor literele lipsă, prin încercări. În final vor fi înșirate toate cuvintele de 1-7 litere cuprinse în lista dată mai jos:
E, OM, SĂ, SE, UN, TOT, CARE, CHEAMĂ, ÎNVEȚE, BUCUROS, INVĂȚAT.

Cuvintele citite în ordinea corectă formează un aforism al unui mare istoric, publicist, scriitor și om politic român (1871-1940). Știți despre cine este vorba?

_ _ _ _T_ _ _E _H_ _ _ _
U_ _M _A_ _ E _ _ _ _ _ _O_
!_ _O_ _ _V_ _ _.

ȘAH

DIAGRAMA:
ALB: Rg1, Df5, Tc1, Td1, Nb3, Cc4, pioni: a2, d6, f2, g5;
NEGRU: Rg8, Db5, Td8, Te8, Ng7, Ce4, pioni: a6, b7, f7.
Albul începe și dă mat la a 3-a mutare.
Soluția, în numărul următor.

ARENA MATEMATICIENILOR

9. NUMĂRUL 165

Numărul 165 poate fi obținut în două moduri ca rezultat al unor sume de alte patru numere, alcătuite din cîte două cifre, cuprinse între 1 și 8. Este interesant de arătat că, dacă se găsesc cele patru numere care să ducă la rezultatul dorit într-o primă variantă, a doua variantă se obține prin inversarea cifrelor la fiecare termen al sumei din prima variantă. Care sînt deci cele două variante?

Ing. LIVIU MACOVEANU

ABC rebusistic

ANTOVERB - Problemă enigmistică ce folosește antonimul. Prezentarea antonimului constă în transcrierea sau ilustrarea unui cuvînt. Se cere să se afle antonimul acestuia, apoi antonimul noii noțiuni, adică sinonimul cuvîntului din prezentare. Cele două antonime duc la aflarea soluției fie prin simplă alăturare, fie prin omiterea unei litere (antoverb eliptic), prin amestecarea literelor (antoverb anagramat) sau combinarea acestor posibilități (antonim eliptic anagramat). Cheia este numerică. În cheie se dă numărul de litere al fiecăruia din cele două antonime, între ele apărînd semnul plus. Ultimul termen îl reprezintă cuvîntul căutat.

TICUȚĂ CEL UITUC

TICUȚĂ ȘI-A UITAT APARATUL FOTO UNDEVA,
IN PAGINILE REVISTEI.
AJUTAȚI-L SĂ-L

În aer liber

Pe timp frumos, în aer liber, jucați-vă de-a „Caută proverbul". Jocul este antrenant, solicită spiritul de orientare, perspicacitatea, rapiditatea. Și, desigur, spiritul de echipă!

Pentru cele două echipe care intră în competiție, conducătorul jocului scrie două proverbe pe bilețele de hîrtie de culori diferite - o culoare pentru fiecare echipă. Biletele conțin fiecare cîte un singur cuvînt. Conducătorul jocului ascunde biletele într-o zonă de circa 150X150 m, plasîndu-le în cele mai neașteptate locuri - agățîndu-le de crengile cele mai joase ale copacilor, strecurîndu-le în boschete, printre frunze, pe sub bănci, în așa fel ca ele să fie vizibile numai de la patru-cinci pași.

După ce sînt comunicate limitele zonei, timpul de desfășurare (20 minute) și se reamintește ce culoare au bilețelele pentru fiecare echipă în parte, conducătorul jocului dă startul și anunță apoi, cu ajutorul fluierului, încheierea jocului.

Cîștigă echipa care, în timpul cel mai scurt, recompune proverbul în forma lui corectă.

Maria Mitrea

* * *

URMAREA LOGICĂ

Fiecare coloană verticală a figurii de mai jos corespunde unei suite de semne care vă permit, prin deducție, să completați pătratele libere de pe rîndul de jos. Care sînt deci semnele ce urmează?

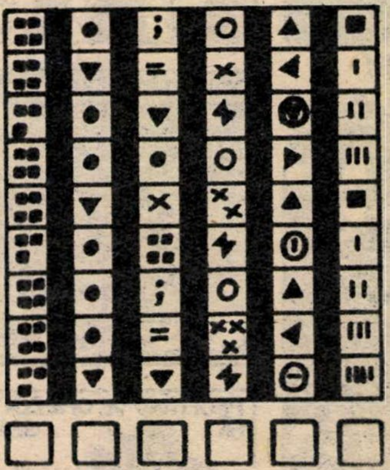

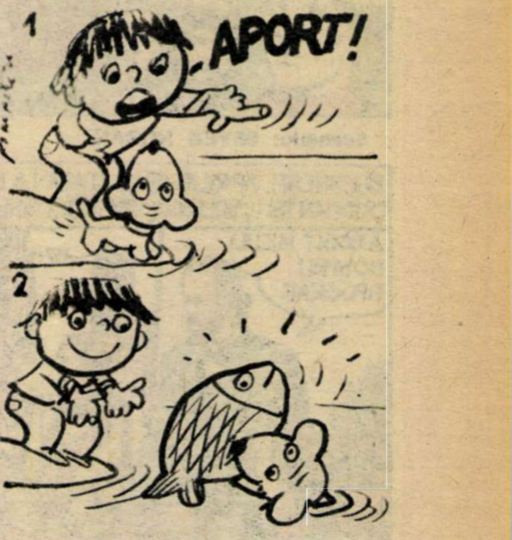

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

LA CURSURI: 1) Învățători. 2) Atent. 3) Tăceri. Ape. 4) Egale. Tria. 5) Ninel. 6) Este. Rău. 7) Goarnă. Zor. 8) Firi. 9) Rol. Toană. 10) Îndreptare.
ȘAH: Soluția — Dh7+! R:h7 2.Cf6+ Rh8 3.N:g7+ R:g7 4.Tg3+ R:f6. 5.Tg6 mat.

TRIVERB INSTRUMENTAL: Cînta la flaut.

JUCĂRIE EOLIANĂ: Morsămorișca.

DIN MEMORIE: A calculat în minte.

JOCUL SILABELOR: Ce învață cineva, să învețe lucrînd.

Foto: M. NIEDL.

COPERTA NOASTRĂ

Activitați de vacanța în jud. Dîmbovița.

CUTEZĂTORII 15 **Redacția revistelor pentru copii — București**

REDACTOR ȘEF **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR **ELENA MĂNESCU:** ***PREZENTAREA ARTISTICĂ:*** **POMPILIU DUMITRESCU;** *PREZENTAREA TEHNICĂ* **VIOREL SĂMPETREAN**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **index: 41836; 16 pagini, 1,50 lei**

MICUL TIPOGRAF

Scenariu: SEVER NORAN **Desene: VALENTIN TĂNASE și RADU VINTILESCU**

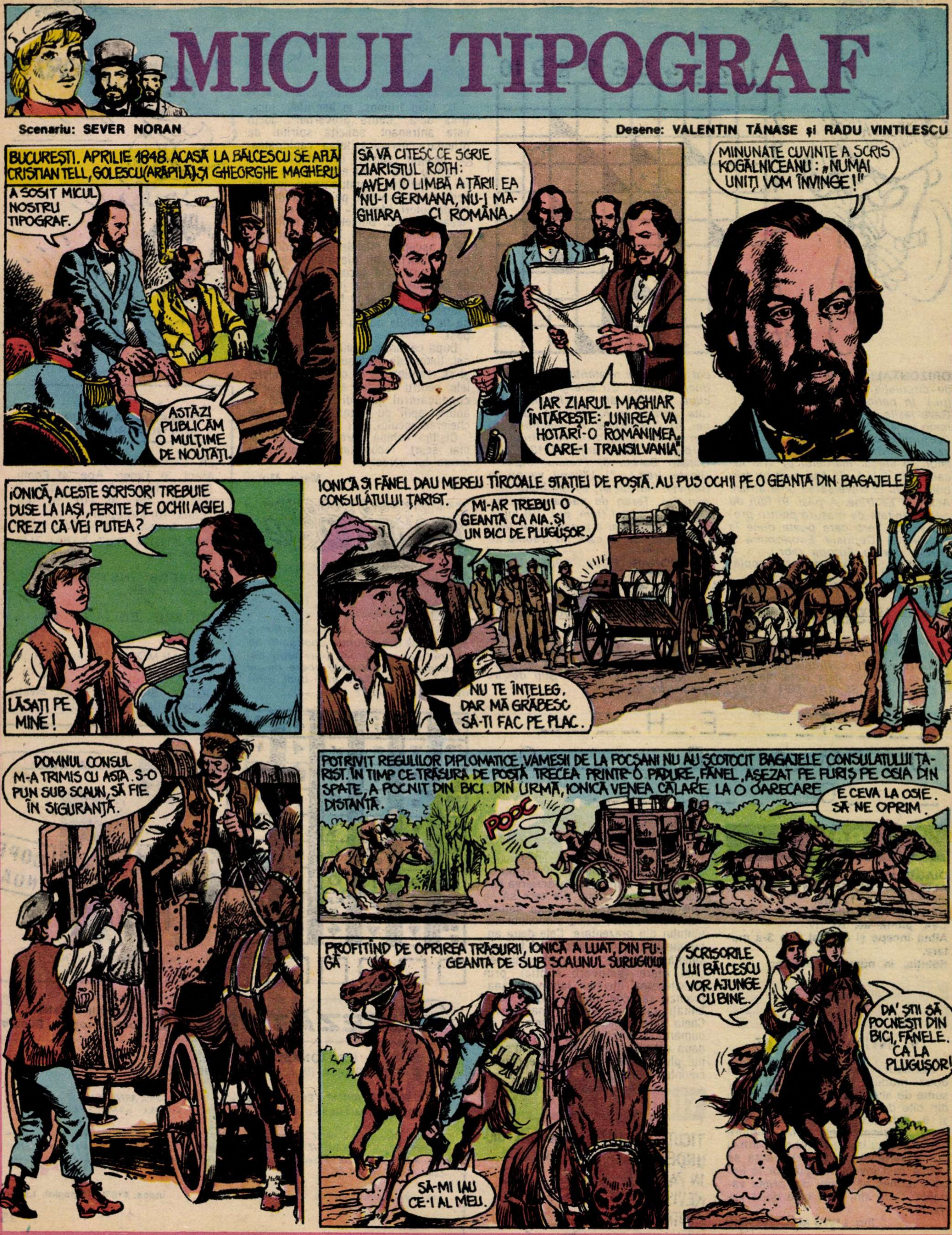
BUCUREȘTI. APRILIE 1848. ACASĂ LA BĂLCESCU SE AFLĂ CRISTIAN TELL, GOLESCU (ARĂPILĂ) ȘI GHEORGHE MAGHERU.
A SOSIT MICUL NOSTRU TIPOGRAF.
ASTĂZI PUBLICĂM O MULȚIME DE NOUTĂȚI.
SĂ VĂ CITESC CE SCRIE ZIARISTUL ROTH: „AVEM O LIMBĂ A ȚĂRII. EA NU-I GERMANA, NU-I MAGHIARA, CI ROMÂNA.
IAR ZIARUL MAGHIAR ÎNTĂREȘTE: „UNIREA VA HOTĂRÎ-O ROMÂNIMEA, CARE-I TRANSILVANIA".
MINUNATE CUVINTE A SCRIS KOGĂLNICEANU: „NUMAI UNIȚI VOM ÎNVINGE!"
¡ONICĂ, ACESTE SCRISORI TREBUIE DUSE LA IAȘI, FERITE DE OCHII AGIEI. CREZI CĂ VEI PUTEA?
LĂSAȚI PE MINE!
IONICĂ ȘI FĂNEL DAU MEREU TÎRCOALE STAȚIEI DE POȘTĂ. AU PUS OCHII PE O GEANTĂ DIN BAGAJELE CONSULATULUI ȚARIST.
MI-AR TREBUI O GEANTĂ CA AIA. ȘI UN BICI DE PLUGUȘOR.
NU TE ÎNȚELEG, DAR MĂ GRĂBESC SĂ-ȚI FAC PE PLAC.
DOMNUL CONSUL M-A TRIMIS CU ASTA. S-O PUN SUB SCAUN, SĂ FIE ÎN SIGURANȚĂ.
POTRIVIT REGULILOR DIPLOMATICE, VAMEȘII DE LA FOCȘANI NU AU SCOTOCIT BAGAJELE CONSULATULUI ȚARIST. ÎN TIMP CE TRĂSURA DE POȘTĂ TRECEA PRINTR-O PĂDURE, FĂNEL, AȘEZAT PE FURIȘ PE OSIA DIN SPATE, A POCNIT DIN BICI. DIN URMĂ, IONICĂ VENEA CĂLARE LA O OARECARE DISTANȚĂ.
POOC
E CEVA LA OSIE. SĂ NE OPRIM.
PROFITÎND DE OPRIREA TRĂSURII, IONICĂ A LUAT, DIN FUGĂ GEANTA DE SUB SCAUNUL SURUGIULUI.
SĂ-MI IAU CE-I AL MEU.
SCRISORILE LUI BĂLCESCU VOR AJUNGE CU BINE.
DA' ȘTII SĂ POCNEȘTI DIN BICI, FĂNELE. CA LA PLUGUȘOR!

(Va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

A început trimestrul III !

Să obţinem, cu toţii, cele mai frumoase rezultate la învăţătură, muncă şi comportare !

Să încheiem anul şcolar în mod exemplar !

16

JOI, 21 APRILIE 1988,
ANUL XXII (NR. 1 071)

ÎN ACEST NUMĂR:

- *Alfabetul viitoarei profesii*
- *Roboţii industriali — viitorii noştri „colegi“ de muncă*
- *Sport: Cum se cuceresc titlurile de campion*

CADRAN POLITIC

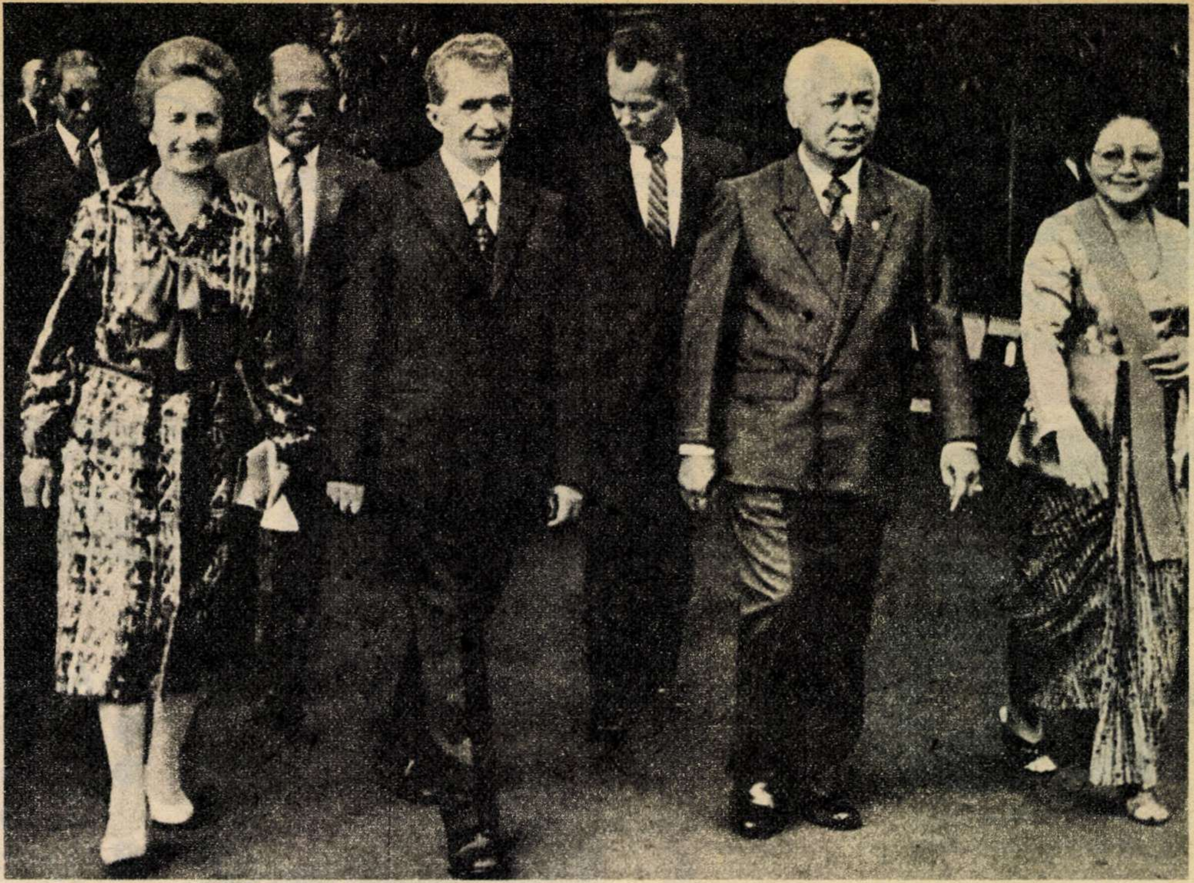

Noul itinerar de pace al tovarăşului Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, a cuprins în prima sa parte, după întîlnirea cu preşedintele Republicii Islamice Pakistan, vizitele oficiale de prietenie ale înalţilor soli ai poporului român în Republica Indonezia şi în Australia.

În întreaga lor desfăşurare, vizitele distinşilor oaspeţi români în Indonezia şi Australia au fost marcate de călduroase manifestări de stimă şi respect, expresie a preţuirii României socialiste pe toate meridianele globului, a aprecierii de care se bucură politica externă a ţării noastre în rîndul popoarelor lumii, a înaltului prestigiu al tovarăşului Nicolae Ceauşescu în lume. În Indonezia şi Australia, ca şi în celelalte ţări de pe toate continentele, sînt cunoscute prodigioasa activitate desfăşurată de iubitul nostru conducător în fruntea partidului şi statului, pentru ridicarea patriei pe cele mai înalte culmi de progres, politica externă a ţării noastre, afirmată cu consecvenţă pe plan internaţional de peste două decenii, de cînd la conducerea României se află tovarăşul Nicolae Ceauşescu, proeminentă personalitate a lumii contemporane.

Dialogurile la nivel înalt româno-indonezian şi româno-australian, desfăşurate într-o atmosferă de prietenie şi înţelegere reciprocă, au prilejuit analize aprofundate ale stadiului relaţiilor dintre ţările şi popoarele noastre, evidenţiind hotărîrea comună de a dezvolta şi diversifica continuu colaborarea în multiple domenii şi sectoare de activitate, ceea ce corespunde năzuinţelor ţărilor noastre, cauzei generale a păcii, înţelegerii internaţionale.

A fost subliniată importanţa deosebită a amplificării şi diversificării cooperării economice pentru dezvoltarea de ansamblu a relaţiilor dintre România şi cele două ţări vizitate. În acest sens, ţinînd seama de posibilităţile economiilor naţionale şi de priorităţile programelor lor de dezvoltare, dialogurile la nivel înalt au evidenţiat necesitatea întreprinderii de noi acţiuni pentru creşterea mai dinamică a schimburilor comerciale, a cooperării în diferite ramuri industriale, în alte sectoare de interes reciproc, pe baza unor acorduri de lungă durată.

Preşedintele României şi şefii de stat şi guvern din ţările vizitate au reafirmat hotărîrea de a dezvolta în continuare relaţiile dintre ţările noastre, precum şi raporturile cu toate statele, pe baza principiilor deplinei egalităţi în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, cooperării şi avantajului reciproc, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa.

Dialogurile la nivel înalt în Indonezia şi Australia au reliefat că, în actuala situaţie internaţională, problema fundamentală a epocii noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor şi trecerea hotărîtă la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, apărarea dreptului suprem al popoarelor la pace, la existenţă liberă, la viaţă.

Exprimîndu-se îngrijorarea faţă de persistenţa focarelor de încordare şi conflict existente în diferite regiuni ale lumii, a fost evidenţiat punctul de vedere potrivit căruia reglementarea tuturor problemelor litigioase dintre state să fie realizată exclusiv prin mijloace paşnice, prin tratative.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi şefii de stat şi guvern din ţările vizitate şi-au exprimat deplina satisfacţie pentru întîlnirile la nivel înalt, pentru convorbirile şi înţelegerile la care s-a ajuns, încredinţaţi că acestea reprezintă o valoroasă contribuţie la dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare româno-indoneziene şi româno-australiene, în interesul şi spre binele popoarelor noastre, al cauzei păcii, progresului şi cooperării internaţionale.

Întregul nostru popor urmăreşte cu vie satisfacţie itinerarul de pace al înalţilor soli ai României socialiste în ţări ale Asiei şi Australia, exprimîndu-şi adeziunea fermă la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru strălucit fundamentată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cel mai iubit fiu al naţiunii noastre, Eroul României, Eroul Păcii.

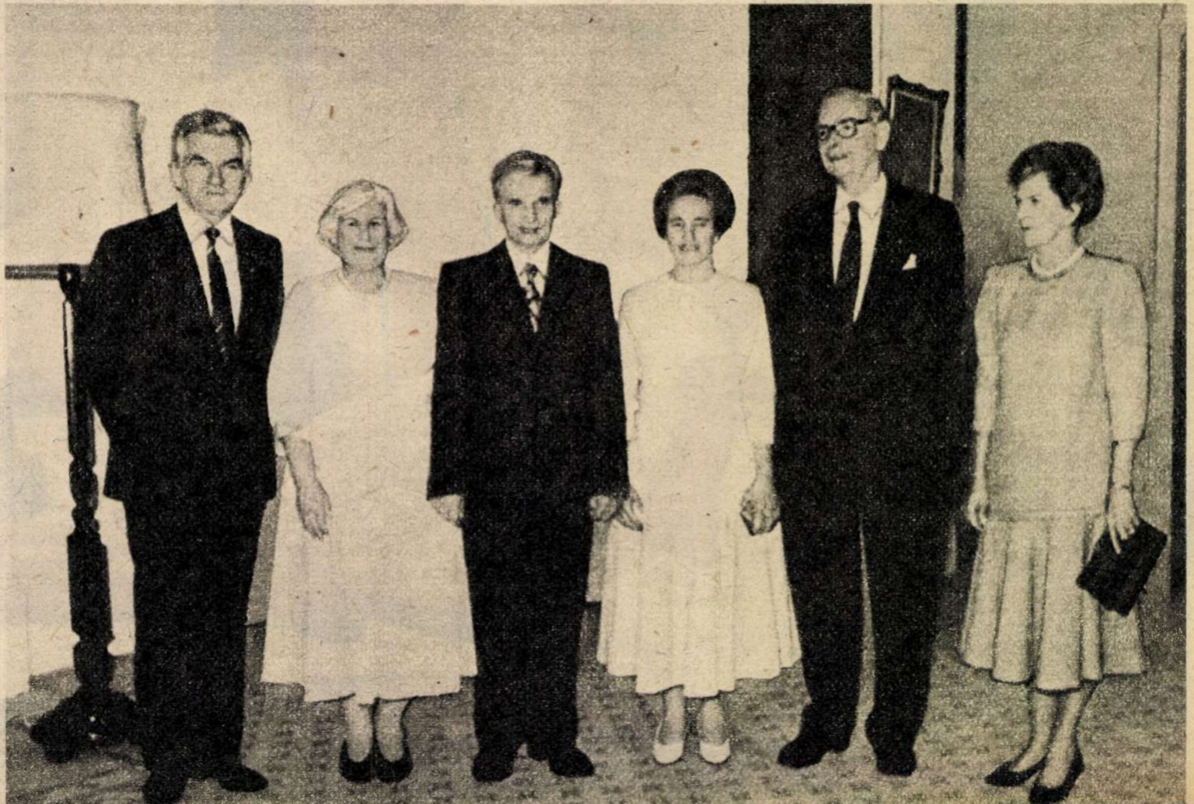

CÎNTEC

Dimineața îngînă cu glas de izvoare
Șoapta culeasă pe strune de mare.
E dulcele zîmbet ce leagănă glia,
Pe harpa luminii un cînt,
România.

Sărutul de rouă ce mîngîie floarea,
Pacea din cîntul ce-l murmură zarea
Răsună în trilul ce leagănă glia,
Curcubeu de culoare și vis,
România.

DIANA TEREZEA
clasa a VIII-a, Școala nr. 4, Constanța

ȘTIINȚA ȘI CULTURA — la baza progresului multilateral al patriei

În societatea noastră socialistă se acordă o importanță deosebită factorului **om.** Acest fapt constituie o expresie edificatoare a înțelegerii adevărului că de oameni, de întregul popor depinde în mod hotărîtor îndeplinirea cutezătoarelor obiective pentru prezentul și viitorul patriei, stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

La plenara C.C. al P.C.R. din 28—29 martie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, între realizările de seamă ale actualului cincinal, dezvoltarea activității de cercetare, a învățămîntului, a culturii — factori de importanță deosebită pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului.

Omul trebuie să învețe să îndrăgească munca, să muncească efectiv. Aceasta cerință constituie temeiul unuia din principalele obiective ale activității politice și ideologice desfășurate în societatea noastră: educația prin muncă și pentru muncă. Inițiativele, acțiunile desfășurate de către copii în Organizația Pionierilor răspund în mod eficient cerințelor înfăptuirii exemplare a acestui obiectiv. Desigur, munca este factorul hotărîtor în procesul formării conștiinței înaintate, revoluționare; numai prin muncă se afirmă, se dezvoltă și se desăvîrșește omul nou. Dar, în etapa actuală, munca își integreaza știința și cultura.

Într-un astfel de moment, condiția fundamentală a eficienței și competitivității o constituie munca înalt calificată; o constituie valorificarea superioară a resurselor de creativitate, de inițiativă și de spirit novator. Experiența construcției socialiste în România a dovedit că există o legătură legică între progresul țării și atitudinea manifestată de societate față de creația științifică, față de cultură. Măreţele realizări obținute de poporul nostru de la Congresul al IX-lea încoace se leagă durabil, prin ce au ele mai semnificativ, mai profund, de efortul neîncetat al partidului, al secretarului său general pentru ca întreaga noastră națiune să-și lărgească orizontul pregătirii științifice și culturale; pentru ca educarea revoluționară a maselor, a tineretului, a copiilor, să-și încorporeze cele mai valoroase cuceriri ale cunoașterii umane.

Revoluția în gîndire își află corespondențe active în planul faptelor. Pentru că gîndirea înaintată se regăsește în produse noi, în cercetări științifice valoroase, menite să aducă perfecționări în industrie, în agricultură, în construcții, în toate domeniile activității economice și sociale, se regăsește în școli, în instituții social-culturale, în opere literare și artistice, al căror scop este acela de a îmbogăți și a înfrumuseța viața. Munca în general — astăzi în această străveche noțiune fiind integrate și producerea de bunuri materiale, și cercetarea științifică, și activitatea din învățămînt, din instituțiile de cultură și artă — se desfășoară sub semnul generos al conștiinței înaintate, revoluționare.

Știința a devenit factor primordial în procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. Prin grija partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, ilustru om politic, proeminentă personalitate a vieții științifice mondiale, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, au fost create unități științifice moderne, a sporit numărul laboratoarelor bine dotate, s-a trecut la creșterea de cadre cu o temeinică pregătire.

Au fost elaborate, în anii „Epocii Nicolae Ceaușescu", programe cutezătoare de dezvoltare a științei și culturii. Dar, mai cu seamă, s-a afirmat o nouă concepție despre cercetarea științifică și despre promovarea culturii. La baza acestei noi concepții se află ideea de esență revoluționară, proprie gîndirii novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia, în condițiile noii revoluții tehnico-științifice, manifestarea spiritului creator trebuie să aibă caracter de masă. Din această perspectivă, știința și cultura nu mai sînt înțelese, azi, ca acte exclusiv individuale, prin care sînt făurite valori-unicat; ele devin acțiuni colective, înscrise într-un proces novator cu profund caracter social, în care idealurile se transformă în valori, iar valorile generează noi idealuri. Un proces în care sînt cuprinși nu numai cercetătorii profesioniști, nu numai oamenii de artă și cultură, ci și numeroși alți oameni, la nivelul multor milioane, care înțeleg că pentru a fi buni muncitori, buni ingineri, buni agricultori trebuie, mai întîi, să stăpînească tehnica, știința, cultura; să cunoască bine procesele economice, politice, ideologice și sociale ce se desfășoară în țară și în lume, tendințele de dezvoltare a societății; să găsească cele mai bune căi spre înaltele trepte ale progresului și civilizației; să dobîndească o atitudine înaintată față de muncă, de creație, față de îndatoririle sociale.

Tocmai acesta este scopul integrării creației științifice și culturale în cadrul amplu și generos al Festivalului Național „Cîntarea României": să se asigure formarea de specialiști care să nu fie simpli meseriași, ci creatori; să fie stimulați tot mai mulți muncitori, ingineri, tehnicieni, economiști, tot mai multe cadre din alte domenii de activitate, tinerii, pionierii, de a se angaja activ în muncă sub semnul creației pentru țară.

ANDREI BUZOIANU